

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

по Доклада за дейността на Временна анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

На база на Доклада, съставен в резултат на изследваната информация, анализа на данните и проведените изслушвания и дискусии, Временната комисия предлага на Народното събрание да приеме следното решение:

Народното събрание, на основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 35 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РЕШИ:

1. Приема Доклада на Временна анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.
2. Изпраща доклада на Министерския съвет, Главния прокурор на Република България, Управителния съвет на БНБ, Председателя на ДАНС, Председателя на Комисия за финансов надзор, Председателя на Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори и Европейската комисия.

Вносител:

Десислава Атанасова
Анна Александрова
Снежана Думбала
Йордан Цочев
Светомир Михов
Петър Зобанов
Янко Янков
Кристина Кочина

Николай Александров
Дмитрий Короб
Владимир Ринков

Даньина Савельева
Юлия Попов
Анжела Носовичева
Мария Васильева
Борис Яковлев
Кристина Георгиевна Крылова
Дмитрий Павлович Павлов
Роман Васильевич Гевел
Радик Милославский
(с.о.м.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВРЕМЕННА АНКЕТНА КОМИСИЯ ЗА ПРОВЕРКА НА ФАКТИТЕ И
ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, СВЪРЗАНИ С ДЕЙСТВИЯТА НА ДЪРЖАВНИ
ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ, КОИТО Е СЛЕДВАЛО ДА УПРАЖНЯТ
КОНТРОЛ И ПРОТИВОДЕЙСТВАТ НА ИЗТОЧВАНЕТО НА
КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА В ПЕРИОДА 2009-2014 г.

1. Съдържание

2. Доклад

СЪДЪРЖАНИЕ

на доклада за дейността на Временната анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

РАЗДЕЛ I. Нормативни актове

РАЗДЕЛ II. Регулаторна рамка

Действия на държавни органи и институции, упражняващи контрол в периода 2009-2014 г.

- Управление „Банков надзор“ на БНБ
- Специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване“ в Държавна агенция „Национална сигурност“,
- Специализирана дирекция „Финансова сигурност“ в Държавна агенция „Национална сигурност“,

- Комисия за финансов надзор
- Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори

РАЗДЕЛ III.

Механизъм на функциониране на банковата система в България 2008-2013

РАЗДЕЛ IV. Функциониране на КТБ АД /2009-20.06.2014/. Финансово състояние на Корпоративна търговска банка в периода 2009-20.06.2014 г. - резултати и отчети

РАЗДЕЛ V. Действия на Квесторите

- в периода на специалния надзор върху КТБ АД 25.06.2015-05.11.2014г.
- в периода на отнемане на лицензията на КТБ АД 06.11.2014-31.12.2014г.

РАЗДЕЛ VI. Изводи и приложение към тях

РАЗДЕЛ VII. Законодателни предложения

РАЗДЕЛ VIII. Проект на решение на Народното събрание за приемане на Доклада

ПРИЛОЖЕНИЯ към Доклада

ДОКЛАД

Относно: Дейността на Временната анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

Предмет на комисията: Да установи действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и да противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

Временната анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г. е създадена с Решение на Народното събрание на 12.03.2015г. за срок от три месеца и се състои от двадесет народни представители, избрани на пропорционален принцип от всички парламентарни групи.

По време на мандата на комисията се проведеха десет редовни заседания, от които четири закрити заседания.

В заседанията на комисията на комисията взеха участие следните лица: Иван Искров - управител на БНБ, Калин Христов - подуправител на БНБ, управление "Емисионно", Димитър Костов - подуправител на БНБ, управления "Банково" и "Фискални услуги", Нели Кордовска - изпълняващ пълномощията на подуправител, ръководещ управление „Банков надзор”, Нина Стоянова - главен юрист на БНБ, Елена Костадинчев - квестор на КТБ, Станислав Лютов - квестор на КТБ, Боряна Пенчева - член на УС на БНБ (външен член), Румен Симеонов - подуправител на БНБ и ръководещ управление „Банков надзор” в периода 2007-2013 г., Цветан Гунев - подуправител на БНБ и ръководещ управление „Банков надзор” в периода от 12 юни 2013г. до 21 януари 2015г., Таня Георгиева - директор „Надзорно наблюдение на кредитните институции” в БНБ, Стоян Манолов

- директор „Макропруденциален надзор и финансова стабилност” в БНБ, Тихомир Тимнев - директор „ Правно обслужване и административна дейност” в БНБ, представители на одиторски фирми – Рени Йорданова, управляващ съдружник „АФА“ ООД, Николай Гърнев, управляващ съдружник, „Ърнст енд Янг Одит“ ООД, Гевин Хил, съдружник „Корпоративни финанси“ в „Делойт България“ ООД и г-н Тодор Тодоров, - директор „Корпоративни финанси“ в „Делойт България“ ООД, Димитър Георгиев - председател на Държавна агенция ‘Национална сигурност’, Евгени Евгениев - директор на специализирана административна дирекция «Финансово разузнаване» в Държавна агенция «Национална сигурност», , Данчо Желев - директор на дирекция „Финансова сигурност”, Полина Кавръкова - директор на специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване” в Държавна агенция „Национална сигурност” в периода януари 2012 г. - май 2014 г., Александър Билев - директор на дирекция „Финансова сигурност” в Държавна агенция „Национална сигурност” в периода 2009 г. - 2014 г.

Във връзка с дейността на комисията бяха изпратени писма до различни институции, съдържащи въпроси относно функционирането на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

РАЗДЕЛ I. Нормативни актове

Конституция на Република България

Закон за кредитните институции

Закон за Българската народна банка

Закон за независимия финансов одит

Закон за гарантиране на влоговете в банките

Закон за банковата несъстоятелност

Закон за Държавна агенция "Национална сигурност"

Закон за Комисията за финансов надзор

Закон за мерките срещу изпирането на пари

Закон за мерките срещу финансирането на тероризма

Валутен закон

Закон за задълженията и договорите

Закон за ипотечните облигации

Закон за публичното предлагане на ценни книжа

Търговски закон

Закон за счетоводството, Международни стандарти за финансова отчетност и Международни счетоводни стандарти

Закон за корпоративното подоходно облагане

Директиви на ЕС за работата на кредитните институции

Базелски стандарти

Закон за потребителския кредит

Закон за защита на потребителите

Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

Закон за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи

Закон за платежните услуги и платежните системи

Закон за пазарите на финансови инструменти

Закон за допълнителният надзор върху финансовите конгломерати

Закон за информацията относно необслужвани кредити

Закон за административното производство

Закон за административните нарушения и наказания

Административнопроцесуален кодекс

Граждански процесуален кодекс

Наредби и правилници

Наредба № 2 на БНБ за лицензите, одобренията и разрешенията, издавани от Българската народна банка по Закона за кредитните институции

Наредба № 4 на БНБ от 21 декември 2010 г. за изискванията към възнагражденията в банките

Наредба № 7 на БНБ от 24 април 2014 г. за организацията и управлението на рисковете в банките

Наредба № 8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките

Наредба № 10 на БНБ за вътрешния контрол в банките

Наредба № 11 на БНБ за управлението и надзора върху ликвидността на банките

Наредба № 14 на БНБ от 4 февруари 2010 г. за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели (в сила от 1 март 2010 г.)

Наредба № 20 на БНБ за издаване на одобрения за членове на управителния съвет (съвета на директорите) и надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции

Наредба № 21 на БНБ за задължителните минимални резерви, които банките поддържат при Българската народна банка

Наредба № 26 на БНБ за финансовите институции

Наредба № 38 на БНБ за капиталовата адекватност на банките

Правилник за прилагане на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност"

Правилник за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари

Правилник за дейността на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори

РАЗДЕЛ II. Регулаторна рамка

Действия на държавни органи и институции, упражняващи контрол в периода 2009-2014 г.

Функционирането на банките се регламентира от съвкупност от законови и подзаконови нормативни актове, които уреждат определен кръг обществени отношения, възникващи във връзка с осъществяването на банкова дейност. По своето естество те са финансово-парични отношения, които се пораждат по повод сключването и изпълнението на банкови сделки. За тези отношения може да се каже, че те са правоотношения, тъй като в тях се включват права и задължения на субектите. Предметът на правно регулиране има комплексен характер, тъй като включва в своя състав както търговски, така и граждански и административни правоотношения.

Провеждането на паричната и кредитната политика на държавата се осъществява от Централна банка – Българска народна банка (БНБ). БНБ е юридическо лице, създадено с закон. С оглед поддържане стабилността на банковата система и защита интересите на вложителите, на Централната банка са признати регулативни и контролни функции, т.е. тя регулира и контролира дейността на търговските банки. Тя е специализиран държавен финансов орган. За упражняване на правомощията си тя издава подзаконови нормативни актове, индивидуални административни актове, като притежава и санкционни правомощия. БНБ е независима от Министерски съвет и от други държавни органи при изпълнение на дейността си.

БНБ е и гражданско правен субект. Централната банка може да участва в правоотношения и в качеството на търговец, както останалите търговски банки. Но участва като равноправен субект в тези случаи.

Характерно за статута на органите на БНБ е, че управителят и подуправителите имат самостоятелни правомощия, които ги характеризират като държавни органи.

Подуправителите организират, ръководят и отговарят за дейността на управленията, които водят.

Контролната дейност на БНБ по отношение на търговските банки и клоновете на чуждестранните банки се осъществява чрез банковия надзор.

Банковият надзор е държавен контрол за разлика от вътрешния контрол в рамките на търговските банки. Надзорът може да бъде предварителен, текущ и последващ. Предварителният е свързан с издаване на лицензията за банкова дейност. Текущият - със следене на показатели отразяващи състоянието на банката. Последващият е под формата на проверки. Норми във връзка с контролната дейност се съдържат в наредбите на БНБ.

Вътрешният финансов контрол се осъществява в рамките на търговската банка от нейни органи. Правилата за организацията на вътрешния контрол са задължителен реквизит за устава на банката. Вътрешният контрол в банките се организира като оценъчна дейност за законосъобразността и съответствието с вътрешни нормативни актове, на банкови дейности и свързаните с тях операции.

Кредитирането е основна банкова дейност. Правната форма на кредитирането е договорът за заем. От лихвите по кредитите основно се формира банковата печалба. Кредитирането има комплексен характер – частноправен и публичноправен. Публичноправният режим основно се съдържа в чл. 58 от Закона за кредитните институции. Освен на кредитната дейност се осъществява контрол и банков надзор от страна на Централната банка с оглед рисковия характер на дейността. Всяка банка периодично оценява кредити, другите рискови активи, включително и задбалансовите си задължения, и формира провизии за покриването на рискове от загуби от критерии, определени от Централната банка с наредба.

Всяка банка съгласува с БНБ избора на одиторско предприятие, регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит, което проверява нейните годишни финансови отчети, както и надзорните отчети, определени от БНБ. Качеството на дейността на регистрираните одитори се контролира от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори. Комисията носи отговорност за надзора над приемането и спазването на стандарти за професионална етика, вътрешен контрол на качеството в одиторските предприятия и при извършването на одита.

Надзорът върху инвестиционната дейност, застрахователният и осигурителният надзор се осъществяват от Комисията за финансов надзор. Чрез общия и финансов надзор върху дейността на поднадзорните лица тя следи за спазването на законовите изисквания, финансовото състояние на дружествата и достоверността на предоставяната от тях информация.

Целта на осъществяваната от КФН контролна дейност е предотвратяване и преустановяване на закононарушения с оглед осигуряване защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица.

Надзорът, упражняван от органите на БНБ върху банките по реда на Закона за кредитните институции и Закона за БНБ, както и специализираните видове надзор, упражнявани от Комисията за финансов надзор върху участниците в капиталовия пазар по реда на Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, на Закона за пазарите на финансови инструменти и др. са специализирани видове административен надзор, които са свързани с регулирането на дейността на търговци, които имат „паричен бизнес“. Това са средства, привлечени от широк кръг от клиенти – вложители и инвеститори, с които средства се извършва търговска дейност. Обстоятелството, че се извършва търговска дейност със средства, привлечени от широк кръг вложители и инвеститори, придава социално-икономически смисъл на подлагането на търговците, които привличат чужди пари (банки, инвестиционни посредници, инвестиционни дружества, емитенти и други участници на капиталовия пазар) на административно регулиране и надзор. Регулирането и надзорът целят осигуряване на ефективна защита на лицата, от които са привлечени средствата, както и стабилността и надеждността на банковата система като цяло, както и на пазарите на инвестиционни услуги.

Специализираната административна дирекция “Финансово разузнаване” на Държавна агенция “Национална сигурност” упражнява контрол по прилагането на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Органите за надзор върху дейността на кредитните институции, извършващи дейност на територията на Република България, уведомяват дирекция “Финансово разузнаване” на Държавна агенция “Национална сигурност”, ако при осъществяване на надзорната си дейност установят извършване на операции или сделки, свързани със съмнение за изпиране на пари.

- Управление „Банков надзор“ на БНБ

Съгласно действащото българско законодателство надзорът върху банковата система се осъществява от подуправителя, ръководещ управление "Банков надзор", съгласно определен в закон ред и издадените за неговото прилагане нормативни актове. При упражняване на надзорните

си правомощия той прилага самостоятелно и независимо предвидените в закон мерки за въздействие и санкции. Българската народна банка определя задължителните минимални резерви, които банките са длъжни да поддържат, метода за изчисляването им и утвърждава условия и изисквания за поддържане стабилността на кредитната система.

Българската народна банка упражнява надзор върху дейността на банките, както и на издадените актове по прилагането им за осигуряване на надеждно и сигурно управление на банките и на рисковете, на които те са изложени или може да бъдат изложени, както и за поддържане на адекватен на рисковете собствен капитал.

Българската народна банка упражнява и макропруденциален надзор върху банките с цел поддържане стабилността на банковата система и във връзка с предотвратяване или редуциране както на системните рискове – резултат от дейността на кредитните институции, така и на идентификацията и ограничаването на проявата на макроикономически фактори, застрашаващи стабилността на банковата система.

Надзорът на търговските банки се осъществява и чрез извършване на инспекции, целящи установяване на състоянието кредитния портфейл.

През май 2013 г. е започнала инспекция в КТБ със заповед на тогавашния подуправител Румен Симеонов. На 24 юли докладът е бил изготвен. В заключение на извършените проверката: "Проверени са 213 кредитни експозиции, които са 73% от кредитния портфейл; Има анализи на кредитните сделки, има достатъчно документи в кредитните досиета, има направени налични обезпечения (както са документирани в кредитните досиета) БНБ и банковият надзор измерват през капитала три риска - кредитен риск, пазарен риск и операционен риск. Докладът не съдържа никакви нарушения по надзорни мерки. С доклада е приключена инспекцията. Има няколко препоръки. Последващ контрол се извършва по линия на дистанционния надзор. В случай на слабости в качествените характеристики на дейността, се прави следваща надзорна инспекция; Всяко тримесечие се внася доклад в Управителния съвет, в който е описан начинът, по който се оценяват банките, дори на индивидуално ниво, като съвкупност от рискове, които се наблюдават. Прави се анализ на общата капиталова адекватност за системата, като се слиза към отделни групи банки, които се подреждат от по капиталова адекватност, изчисление на

кредитния риск, операционен риск, ликвиден риск. Докладът се приема от Управителния съвет за информация.“

„КТБ е банка, докладвала най-много концентрации по групи, по отделни кредити и по група на признаците, които се третират от Закона за кредитните институции - признака за съвместно управление, взаимен контрол и директно участие в акционерна или дялова структура на съответното дружество. С по-значим концентрационен риск спрямо останалите банки.“

- Комисия за финансов надзор

Комисията за финансов надзор е специализиран държавен орган, който обединява регулирането и надзора на различни сегменти на финансовата система – капиталовия, застрахователния, пазара на допълнителното пенсионно осигуряване и пазара на доброволното здравно осигуряване. Комисията за финансов надзор (КФН) е създадена на 1 март 2003 г. със Закона за Комисията за финансов надзор. Тя е независима от изпълнителната власт институция и за своята дейност се отчита пред Народното събрание на Република България.

Основна мисия на институцията е да съдейства с юридически, административни и информационни средства за поддържане на стабилност и прозрачност на небанковата финансова система в България, както и да защитава интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица.

Комисията регулира дейността на поднадзорните лица, осъществява държавния надзор по Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране и Закона за пазарите на финансови инструменти; осъществява държавния застрахователен надзор по Кодекса за застраховането и Закона за здравното осигуряване; осъществява държавния осигурителен надзор по Кодекса за социално осигуряване; е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L302/1 от 17 ноември 2009 г.); е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) № 236/2012 г. на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012

г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ, L 86/1 от 24 март 2012 г.), с изключение на случаите, които са предоставени в изрична компетентност на министъра на финансите съгласно Закона за държавния дълг, а също така е и орган, отговорен за координиране на сътрудничеството и обмена на информация съгласно чл. 32, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 236/2012; е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ, L 201/1 от 27 юли 2012 г.) е компетентен орган в Република България за упражняване на надзор върху инвестиционните посредници по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176/1 от 27 юни 2013 г.),

От данни на Комисията за финансов надзор се установи:

По отношение на КИС инвестиции в акции на КТБ АД към 20.06.2014 г. имат два договорни фонда, като единият притежава 4 броя акции, а другият 102 броя акции.

Към 20.06.2014 г. управляващи дружества не притежават акции от капитала на КТБ АД;

Видно от представена информация в КФН към 29.07.2014 г. акции в „КТБ” АД е имал един инвестиционен посредник, лицензиран от КФН, а именно „Първа Финансова Брокерска Къща” ООД. Видно от представена справка за структурата на търговския портфейл на „Първа Финансова Брокерска Къща” ООД към 30.06.2014 г., дружеството притежава 778 бр. акции от капитала на КТБ на стойност 60 722.90 лв. Към 30.04.2015 г. „Първа Финансова Брокерска Къща” ООД притежава 618 бр. акции на стойност 219.39 лв.

Към 20.06.2014 г. фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО) нямат преки инвестиции в акции на „КТБ” АД. Две пенсионноосигурителни дружества (ПОД) имат инвестирани собствени средства в акции на „КТБ” АД, като едното притежава 193 броя акции или 0,003% от издадените от емитента акции, а другото 4 128 броя акции, представляващи 0,06% от издадените от емитента акции.

КТБ АД не е емитирало облигационна емисия. В счетоводните отчети на Банката не се съдържа информация за задължения по облигационен заем, съответно КФН не разполага с информация, както и не е потвърждавала проспекта за издадени от банката дългови ценни книжа

При проверка на публично достъпната информация на Ирландската фондова борса се установи, че през октомври 2012 г. дружеството Northern Lights Bulgaria BV е издало емисия финансови инструменти с фиксиран доход, които позволяват на инвеститорите да купуват части от заеми или пакети от заеми (Loan Participation Note - LPN) в общ размер на 150 000 000 USD, като в документите на емисията фигурира „Корпоративна търговска банка” АД. Northern Lights Bulgaria BV е емитент на ценните книжа. Northern Lights Bulgaria BV е учредено съгласно законите на Кралство Холандия. Northern Lights Bulgaria BV е създадена като дружество със специална инвестиционна цел (SPV) за целите на събирането на средства чрез издаване на облигации, алтернативни инструменти и въвеждане в други задължения за целите на закупуване на активи и сключване на свързани с тях деривати и други договори.

Проспектът е одобрен от Централната банка на Ирландия, която е компетентен орган по силата на Директива 2003/71 /ЕО („Директивата за проспектите”). С одобряването на Проспекта, Централната банка на Ирландия удостоверява, че той отговаря на изискванията, наложени в съответствие с ирландското право и правото на ЕС в съответствие с Директивата за проспектите. Емисията е допусната за търговия на ирландската фондова борса.

В Проспекта е посочено, че инструментите се издават с цел за финансиране на закупуване на правата и задълженията на Първоначалния кредитор (видно от приложените към проспекта документи - VTB Capital PLC) и финансирането на допълнителен ресурс по заем за КТБ АД по силата на договор за заем от 07 Август 2012 г. Посочено е също така, че използване на постъпленията от емисията е с единствената цел за финансиране на покупката от Емитента от Първоначалния кредитор на правата на първоначалния кредитор и задълженията по кредита, както и финансирането на допълнителен ресурс по кредита. От изложеното и от данните във финансовите отчети на КТБ АД, може да се направи заключение, че със средствата, набрани от емитирането на ценните книжа е извършено рефинансиране на заем (или по-скоро

покупка/секюритизиране от страна на Northern Lights Bulgaria BV) на заем, отпуснат първоначално от VTB Capital PLC на КТБ АД. В Проспекта е отбелязано, че на ценните книжа е присъден рейтинг от Moody's Investors Service Limited –Ba3.

От гореизложеното е видно, че КТБ АД не е издавала емисия облигации, т.е. КТБ АД няма качеството на емитент на описаните по-горе ценни книжа.

КФН няма отношение по издадената от Northern Lights Bulgaria BV емисия ценни книжа, доколкото емитентът не е дружество, регистрирано в България, както и доколкото в КФН не е постъпвало заявление за одобрение на проспект.

Съгласно действащото в ЕС законодателство дружество, регистрирано в страна членка може да извърши публично предлагане или допускане до търговия на ценни книжа, като за целта изготви и представи за одобрение проспект чрез регулаторния орган в страната по регистрацията му или в друга страна членка на ЕС, като съответно избере страната по регистрация за изпращаща държава. Също така потвърден от един регулаторен орган проспект може да бъде допуснат до търговия на регулиран пазар в друга държава членка чрез нотификация, включително по този начин да бъде търгуван на няколко регулирани пазари.

В конкретния случай с Northern Lights Bulgaria BV, българската Комисия за финансов надзор не е надзорен орган по емисията ценни книжа, защото не попада в нито една от хипотезите описани по-горе.

Следва де се отбележи, че в отчетите на КТБ АД, които банката представя в КФН в качеството си на публично дружество, е оповестена информация за задължения по договор за заем към Northern Lights Bulgaria BV с падеж 07 август 2014 г., а не към други притежатели на ценни книжа, издадени от банката.

КТБ АД не е била депозитар по Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ).

Към 20.06.2014 г. парични средства в КТБ имат следните инвестиционни посредници, лицензирани от КФН:

- ИП „Евро-Финанс“ АД - 1 054 948 лв. клиентски средства, принадлежащи на един клиент;
- ИП „Дилингова финансова компания“ АД - 113 637,48 лв. клиентски средства и 500 742,08 лв. собствени средства;
- ИП „Интеркапитал Маркетс“ АД - 298,29 лв. Собствени средства;
- ИП „Австрийско българска инвестиционна група“ АД - 241 987,78 лв. собствени средства (към настоящия момент с отнет от КФН лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник);
- ИП „Кайман“ АД — 238.21 лв. клиентски средства и 540,77 лв. собствени средства;
- ИП „Фина – С“ АД - 1 707,10 лв. клиентски средства и 1 082,89 лв. собствени средства (към настоящия момент с отнет от КФН лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник).

От действащите към настоящия момент инвестиционни посредници два са с открити сметки в „КТБ“ АД, в които се съхраняват суми в размер над 2 000 лева. КФН е предприело мерки, в рамките на законовите си правомощия, които да доведат до максимално благоприятен изход от ситуацията за клиентите на тези два инвестиционни посредника. Тези два инвестиционни посредника са „Дилингова финансова компания“ АД и „Евро-финанс“ АД.

„Дилингова финансова компания“ АД:

С писмо от 24.06.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е уведомило КФН за възникнало на 20.06.2014 г. обстоятелство, касаещо временно ограничаване на правото за разпореждане със собствени парични средства по сметки открити в „КТБ“ АД в размер на 500 742 лв., които са отразени в представената Справка за ликвидните активи.

С писмо от 17.11.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е представило изискана от КФН информация за паричните средства на ИП и на неговите клиенти, държани по сметки в „КТБ“ АД, които към 06.11.2014 г. са в размер на 118 446.41 лв. и информация за извършена цесия на вземане към 31.10.2014 г., страна по която е „Дилингова финансова компания“ АД във връзка със съхраняваните собствени средства на това дружество в „КТБ“ АД.

Към писмото са приложени Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 31.10.2014 г. между „Дилингова финансова компания“ АД и „Елит Петрол“ АД за сумата от 509 000 лв. В писмото е посочено, че към 17.11.2014 г. дружеството не разполага с документи, от които да е видно отписването на задължението в размер на 509 000 лв.

С писмо от 08.12.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е представило в КФН извлечение от „КТБ“ АД от 06.11.2014 г. от което е видно, че е осчетоводено прехвърляне па вземане между цедент „Дилингова финансова компания“ АД и цесионер „Елит Петрол“ АД, съгласно одобрено решение № 563 на квесторите на „КТБ“ АД и в изпълнение на Заповед № 3-2732/27.10.2014 г. Към настоящия момент в „Дилингова финансова компания“ АД не са постъпили средства от „Елит Петрол“ АД.

Относно паричните средства на клиентите с писмо от 07.04.2015 г. „КТБ“ АД уведомява КФН, че средствата по сметките на „Дилингова финансова компания“ АД не подлежат на изплащане от ФГВБ. Причина за отказа да бъдат изплатени средствата по клиентската сметка е, че договорът е сключен при преференциални лихвени условия. С оглед изясняване на това обстоятелство, както и с цел проверка на това дали са нарушени разпоредби на законите, регламентиращи небанковия финансов сектор, в КФН се извършва проверка.

В отговор на предприети надзорни мерки от страна на КФН, „Дилингова финансова компания“ АД посочва, че има принципна готовност и са предвидени организационни действия за осигуряване изплащането на задълженията към клиентите, посредством осигуряване на средства от страна на основния акционер на дружеството, срещу прехвърляне на вземанията по клиентските сметки в КТБ АД.

С писмо от 22.04.2015 г. е представена информация и документи, от която е видно, че към 15.04.2015 г. паричните средства на клиенти по сметки в „КТБ“ АД са в размер на 115 561.28 лв. В същото е посочено, че 7 от клиентите са прехвърлили на основния акционер на дружеството, вземанията си към „Дилингова финансова компания“ АД. Общият размер на прехвърлените вземания е 89 302.62 лв. ил 77.28% от общия размер на задълженията по парични средства на клиентите по клиентската сметка в „КТБ“ АД.

„Евро-финанс“ АД:

КФН е предприела действия в рамките на законовите си правомощия и за изясняване на ситуацията със средствата на клиента на „Евро-Финанс“ АД. Този инвестиционен посредник няма собствени средства в „КТБ“ АД, а е открил за сметка на свой клиент депозитна сметка в банката въз основа на Договор за управление на индивидуален портфейл, като съхраняваните в тази сметка средства са в размер на 1 054 961 лв. С писмо на КФН от 24.04.2015 г. е изисквана информация и документи относно отношенията с този клиент. С писмо, вх. № РГ-03-04-5/04.05.2015г., „Евро-Финанс“ АД е представило документи и обяснения, от които е видно следното:

На 31.01.2014 г. между „Евро-Финанс“ АД и УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД е сключен договор за управление на индивидуален портфейл. Съгласно този договор клиентът предоставя на ИП финансови активи, в случая парични средства, които да се управляват чрез влягане на депозити в банкови институции. В обясненията е посочено, че въз основа на предварителните, изрични и конкретни инструкции на УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД за: търговска банка, размер на депозита и целева нетна годишна доходност по портфейла, на 12.02.2014 г. в „КТБ“ АД, за сметка на УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД е учреден индивидуален срочен депозит при привилегировани лихвени условия - 5% лихва на годишна база, за срок от една година. От представения Договор за индивидуален срочен депозит № 39322/12.02.2014 г. между „КТБ“ АД и „Евро-Финанс“ ЕАД не е видно, че същият е сключен за сметка на УМБАЛ „Света Екатерина“ ЕАД, както и че е сключен при привилегировани лихвени условия. В чл. 2 от Договора е посочено, че Банката начислява лихва върху сумата с текущ годишен лихвен процент в размер на 5%, при база 30/360. Към 06.11.2014 г. (отнемане на лиценза на „КТБ“ АД) главничната стойност на депозита е същата като към месец юни 2014 г., а именно 1 054 961 лв.

Съгласно законовите изисквания информация за инвестициите на застрахователите се предоставя на тримесечна база, поради което такава към 20.06.2014 г. не е налична.

Към 30.06.2014 г. по информация в КФН банкови депозити в КТБ имат следните застрахователни дружества:

Застраховател

Банкови депозити / отн. дял от активите на застрахователя

„Корпоративна търговска банка” АД

„ЗК Уника” АД 1 025 891,00 1,2 %

„ЗК Уника Живот” АД 482 333,33 0,8 %

ЗАД „Виктория” АД 3 585 085,28 2,8 %

ЗАД „Булстрад ВИГ” АД 4 317 279,67 1,7 %

ЗАД „Булстрад Живот ВИГ” АД 2 339 276,00 2,3 %

ЗД „Бул инс” АД 7 928 074,87 6,5 %

„БАЕЗ” КАД 3 481 547,00 10,4%

Общо 23 159 487,15

Към 30.06.2014 г. посочените в таблицата застрахователни дружества са били в икономически отношения с КТБ в качеството на депозанти.

Във връзка с поставянето на „КТБ” АД под специален надзор КФН е предприела следните действия в рамките на законовите си правомощия:

1. С писма беше изискано от посочените в таблицата по-горе застрахователи да представят оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата си стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск. В отговор на същите постъпи информация за следните предприети действия от посочените в таблицата застрахователи:

I.1 С писмо вх. № 10-07-50 от 25.06.2014 г. „ЗК Уника” АД информира КФН, че тази мярка няма да доведе до ликвидни затруднения или невъзможност за посрещане на задължения. Депозитният портфейл на компанията е добре балансиран, като свободните парични средства (извън сумите в КТБ и ТБ Виктория ЕАД) са в размер на 8 809 хил. лв. или 10,07% от сумата на активите. Застрахователят е предприел мярка за увеличаване на бързата ликвидност.

I.2 С писмо вх. № 10-24-17 от 25.06.2014 г., „ЗК Уника Живот” АД информира КФН, че посочената мярка от БНБ не води до непосредствени

рискове за ликвидността и финансовата стабилност на дружеството поради това, че:

- Текущите разплащания се обслужват от друга финансова институция, извън банковата група КТБ;
- Дружеството следва вътрешна инвестиционна политика за диверсификация на инвестициите, с цел ограничаване на концентрационния риск и зависимости от отделни контрагенти;
- Към 24.06.2014 г. средствата по разплащателни сметки са в размер на повече от 2.9 млн. лв., които са достатъчни за посрещане на всички ликвидни нужди;
- Свободните парични средства (вкл. депозити), към онзи момент са над 10% от сумата на актива на баланса;

I.3. С писмо вх. № РГ-10-15-58 от 25.06.2014 г., ЗАД „Виктория” АД информира КФН, че мениджмънтът е предприел всички необходими действия по отношение на финансовата стабилност и ликвидност, и към тази дата дружеството разполага с достатъчно ликвидни средства и застрахователните резерви са обезпечени съгласно изискванията на чл. 73 и чл. 74 от Кодекса за застраховането. Депозитите в горепосочените банки са на база договори с период на действие от 1 месец до 1 година, като след изтичане на едномесечните депозити в лева ще предприемат отново действие за оценка и диверсификация на валутния риск.

I.4. С писмо вх. № 10-03-72 от 26.06.2014 г. ЗАД „Булстрад ВИГ” АД информира КФН, че не идентифицира съществени рискове за своята ликвидност. Дейностите по управление на ликвидността и диверсификация на инвестиционния портфейл следват последователна, консервативна и балансирана политика. Извършени са стрес тестове на баланса и на инвестиционния портфейл, които показват, че дружеството напълно покрива основните регулаторни изисквания. Застрахователят има разкрити срочни депозити в КТБ АД. КТБ АД не е обслужваща банка на дружеството в обичайната му застрахователна дейност по събиране на премии, изплащане на обезщетения, както и изплащане на комисионни възнаграждения на посредници. В портфейла на ЗАД „Булстрад ВИГ” АД не се забелязва съществен размер на парични потоци, входящи от клиенти

на дружеството, наредени от разплащателни сметки на контрагенти в КТБ АД, чието редуциране би могло да застраши ликвидността на дружеството.

I.5. С писмо вх. № РГ-10-23-53 от 23.06.2014 г. „Булстрад живот ВИГ“ ЕАД информира, че създамата се ситуация няма да навреди на ликвидността на дружеството и че то се характеризира с финансова устойчивост в краткосрочен план и ще продължи да покрива текущите си задължения регулярно и в съответствие със законовите изисквания.

I.6. С писмо вх. № РГ-10-04-94 от 26.06.2014 г., ЗД „Бул инс“ АД, информира, че непосредствена опасност от неликвидност на дружеството не съществува. ЗД „Бул инс“ АД оперира с множество банки, което позволява гъвкаво пренасочване на разплащанията с контрагенти, брокери, агенти и застраховани лица.

I.7. С писмо вх. № РГ-10-06-18 от 25.06.2014 г. „БАЕЗ“ ЕАД информира КФН, че не съществува риск за ликвидността и за финансовата стабилност на застрахователя, произтичащи от тази мярка.

II. На 25.06.2014 г. беше изискано от Гаранционния фонд да представи детайлна информация за направените инвестиции (включително и на средствата на Обезпечителния фонд) и оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск.

II.1. С писмо вх. № РГ-23-01-8 от 01.07.2014 г. е получен отговор от ГФ, съгласно който наличностите по разплащателни сметки в „КТБ“ АД са следните:

9 638 408.18 лв. - средства на Обезпечителния фонд в една разплащателна сметка;

859.94 лв. - средства на Гаранционния фонд в една разплащателна сметка;

5 503.60 EUR - средства на Гаранционния фонд в една разплащателна сметка, с легова равностойност от 10 764.11 лв.

9 185,48 USD - средства на Гаранционния фонд в две разплащателни сметки, с легова равностойност от 12 997,44 лв.

Следва да се има предвид, че на основание чл. 311д, ал. 2 от КЗ Обезпечителният фонд е обособена сметка, управлявана от органите на Гаранционния фонд по чл. 287, които се подпомагат в тази си дейност от администрацията на Гаранционния фонд.

Съгласно информация, предоставена от Гаранционния фонд, с писмо от 01.07.2014 г., към 20.06.2014 г. и двата фонда - Гаранционен и Обезпечителен, нямат депозити в „КТБ“ АД. Също така се посочва, че при Обезпечителния фонд нуждите от ликвидни средства са по-малки спрямо тези на Гаранционния фонд и рискът от необходимост от голямо плащане до 21.07.2014 г. практически не съществува. Освен това Обезпечителния фонд разполага и с депозити в други банки, както и с инвестиции в български ДЦК, които са силно ликвидни и биха могли да бъдат използвани при необходимост. Гаранционният фонд посочва, че и за двата си фонда няма депозити в „КТБ“ АД към 20.06.2014 г. ГФ е диверефицирал паричните си експозиции в депозити и свободните си парични средства в различни банки. В допълнение инвестира в ДЦК с различна доходност и падеж. Чрез диверсифицирането на паричните си инвестиции и прилагането на допълнителни ограничителни мерки ГФ е изложен на нисък ликвиден риск.

II.2. По отношение на средствата на Обезпечителния фонд е установено, че не е изпълнено задължението същите да се инвестират в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради което на членовете на управителния съвет на Гаранционния фонд, са съставени и връчени актове за установяване на административни нарушения на разпоредбата на чл. 311 о, ал. 2, т. 2, във връзка чл. 311ж. т.2 от КЗ. Впоследствие въз основа на съставените актове заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, е издал наказателни постановления, които са влезли в сила.

III. През месец август 2014 г. бяха изпратени писма до застрахователите, с които им бе указано, че конкретно активите - банкови депозити и/или парични средства по разплащателни сметки в банковата група „КТБ“ не отговарят на изискванията на разпоредбата на чл. 72, ал. 3 от КЗ, съгласно която активите, които се използват за покритие на

техническите резерви трябва да гарантират сигурност, доходност и ликвидност, и следва да бъдат заменени с други подходящи активи.

Към 20.06.2014 г. ФДПО и ПОД нямат депозити и разплащателни сметки в „КТБ” АД.

По отношение на депозитите на УД и КИС в „КТБ” АД:

В чл. 38, ал. 1, т. 6 от Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ) е предвидено, че КИС могат да инвестират във влогове в кредитни институции, платими при поискване или за които съществува правото да бъдат изтеглени по всяко време, и с дата до падеж не повече от 12 месеца, като единственото ограничение за този тип инвестиции е предвидено в разпоредбата на чл. 45, ал. 2 от ЗДКИСДПКИ, а именно КИС не може да инвестира повече от 20 на сто от активите си във влогове в едно лице по чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗДКИСДПКИ. От посочените разпоредби е видно, че законодателят не е поставил качествени ограничения при избора на банка, в която КИС и УД да инвестира парични средства. Това е така, тъй като УД са считани за професионални инвеститори, които могат да извършват преценка на съотношението риск-доходност, така че, спазвайки рисковия профил на управляваната от тях КИС, да постигнат адекватна доходност за инвеститорите, които са закупили дялове от управляваните от тях КИС.

С писма до УД и управляваните от тях КИС, които притежават парични средства в „КТБ” АД е изискана актуална информация към 31.10.2014 г.:

- за размера на сумите по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ” АД;
- за извършени оценки на средствата по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ” АД и техния размер за периода 20.06.2014 г. - 31.10.2014 г” при наличие на такива;
- за извършени цесии на вземанията, страна по които е УД и управляваните от УД КИС, за периода от 20.06.2014 г. до 31.10.2014 г. произтичащи от суми по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ” АД.

Въз основа на представената в КФН информация относно предоставени парични средства на „КТБ” АД от страна на УД и управляваните от тях КИС е установено:

- УД „Аркус Асет Мениджмънт” АД е притежавало депозитна сметка в „КТБ” АД в размер на 279 221,67 лв” представляваща 24.70% от активите на УД.

На 29.07.2014 г. УД е сключило договор за цесия, в резултат на който УД прехвърля на „Аркус АД сума в размер на 265 000 лв., ведно с 6% лихва на годишна база, която се начислява и капитализира към 05.12.2014 г. Срещу прехвърленото вземане цедента се задължавала плати цената намалена с 0.5%.

УД „Аркус Асет Мениджмънт” АД управлява ДФ „Аркус Балансиран Фонд” и ДФ „Аркус Динамичен”, като във връзка с тях е относима следната информация:

На 29.07.2014 г. УД за сметка на ДФ „Аркус Балансиран Фонд” е сключило договор за цесия, насрещна страна по който е „Аркус” АД в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 105 633,33 лв., представляващо депозитна сметка в „КТБ” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 0.5%.

На 29.07.2014 г. УД за сметка на ДФ „Аркус Динамичен Фонд” е сключило договор за цесия насрещна страна по който е „Аркус” АД, в резултат на който ДФ прехвърля вземане в размер на 210 940 лв” като ДФ е притежавало депозитна сметка в „КТБ” АД в размер на 211 266,67 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер па 0.5 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ” АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Аркус Асет Мениджмънт” АД:

Съгласно чл. 151 ал. 1 от Наредба №44 от 20.10.2011 г.(обн. ДВ, бр. 85 от 01.11.2011 г” в сила от 01.11.2011 г.) за изискванията към дейността на колективните инвестиционни, схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества (Наредба № 44), управляващото дружество трябва да разполага с начален капитал не по-малък от левовата

равностойност на 125 000 евро. Началният капитал се състои от елементите по чл. 2 от Наредба № 35 от 2006 г. за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници. Съгласно ал. 2, УД по всяко време поддържа собствен капитал, превишаващ или равен на стойността по ал. 1 и ал.3 на чл. 151 от Наредба № 44. На основание чл. 151, ал. 5 от Наредба № 44, независимо от изискването по ал. 2 стойността на собствения капитал на управляващото дружество по всяко време трябва да бъде не по-малка от една четвърт от постоянните му общи разходи за предходната финансова година. В случаите, когато собственият капитал на управляващото дружество падне под стойността, посочена в чл. 151, ал. 1 от Наредба № 44, по искане на управляващото дружество, заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” определя срок, в който дружеството е длъжно да възстанови стойността на собствения си капитал поне до размера, посочен в чл. 151, ал. 1 от Наредба № 44. Ако управляващото дружество не възстанови стойността на собствения си капитал в определения срок, КФН отнема издадения лиценз, поради факта, че финансовото състояние на управляващото дружество е влошено и то не може да изпълнява задълженията си, свързани с управление на КИС.

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Аркус Асет Мениджмънт” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 .” в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Относно сделката между УД и трето лице, с което вземането на УД по депозити в „КТБ” АД се прехвърля на третото лице, следва да се отчита, разпоредбата на чл. 5, ал. 1, т. 7 от Закона за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ), където се посочва, че при отнета лицензия на банка, не се изплащат гарантираните размери на влоговете в банката на финансовите институции по чл. 3 от Закона за кредитните институции, в кръга на които попадат и управляващите дружества. В тази връзка следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия (29.07.2014 г.) е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозираните

средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 99.5% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Аркус Балансиран Фонд” и ДФ „Аркус Динамичен Фонд”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него ДФ „Аркус Балансиран Фонд” и ДФ „Аркус Динамичен Фонд” е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на двата ДФ към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аркус Балансиран Фонд”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 10,0557 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 10,0982 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 10,1802 лева, т.е налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аркус Динамичен Фонд”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 10,1699 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 10,2513 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 10,4907 лева, т.е налице е повишение на НСА на един дял.

Следва да се има предвид, че върху НСА на един дял влияят всички инвестиционни решения взети от УД, както такива водещи до формиране на печалба за ДФ, така и такива водещи до загуба. Видно от цитираните данни за НСА на един дял, към посочените дати, последиците от отнемането на лиценза на КТБ АД и изпадането на банката в неплатежоспособност за инвеститорите в дялове на ДФ са минимизирани.

Реструктурирането на портфейлите на управляваните КИС е извършено от мениджмънта на УД, с оглед избягване на риска от причиняване на вреди за дялопритежателите, изразяващи се в спад на НСА, която оказва влияние върху цената на обратно изкупуване на един дял, поради евентуална обезценка на тези вземания по депозити в КТБ АД. В конкретния случай, сделките, в резултат на които ДФ прехвърлят вземанията си по депозити са сключени в най-добър интерес на

инвеститорите, тъй като КИС получават 99,5% от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД

На 30.10.2014 г. УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД е сключило договор за цесия, насрещна страна по която е „Дунарит“ АД, с който договор, УД прехвърля вземането си по депозита, открит в „КТБ“ АД, в размер на 27 292,713 лв., от които главница в размер на 26 250 лв. и лихва в размер на 1 042,71 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20.00%.

УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД управлява ДФ „Астра Плюс“, ДФ „Астра Комодити“, ДФ „Астра Кеш“, ДФ „Астра Ценни метали“ и „Астра Енерджи“.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Астра Плюс“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 82 671,52 евро от които главница в размер на 80 276,60 евро и лихва в размер на 2394,92 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Астра Комодити“, е сключило договор за цесия в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 90 976,75 евро, от които главница в размер на 88341,24 евро и лихва в размер на 2 635,51 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Астра Кеш“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 1 596 500 евро, от които главница в размер на 1 550 000 евро и лихва в размер на 46 500 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Останалите два управлявани от УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД фондове ДФ „Астра Ценни метали“ и „Астра Енерджи“ не са декларирали наличието на сметки в „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Астра Асет Мениджмънт“:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Астра Асет Мениджмънт” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Относно сделката между УД и трето лице, с което вземането на УД по депозити в „КТБ” АД се прехвърля на третото лице, следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозирани средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 80% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Астра Плюс” ДФ „Астра Комодити” и ДФ „Астра Кеш”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Астра Плюс” ДФ „Астра Комодити” и ДФ „Астра Кеш” към определени дати. в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Астра Плюс”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 9,3629 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е 9,9128 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 8,8522 лева.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Астра Комодити”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност на стойност 6,4256 USD, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 5.5135 USD , съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 4,317 USD.

По отношение НСА на един дял на ДФ „Астра Кеш”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 13,3815 лв., като към дата 30.09.2014 г. същата е била 13.4018 лв., съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 13,1049 лв.

Видно от цитираните данни за НСА на един дял, към посочените дати, последиците от отнемането на лиценза на КТБ АД и изпадането на банката в неплатежоспособност за инвеститорите в дялове на ДФ са минимизирани, чрез сключените цесии, предвид което констатираните изменения в НСА на един дял на ДФ не би могло да се твърди, че основно са свързани със състоянието на КТБ АД.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават 80% от вземанията си по депозити в „КТБ” АД.

- УД „Компас Инвест” АД - притежава депозитна сметка в „КТБ” АД в размер на 184 079,99 лв. представляваща 41.63 % от активите на УД.

На 21.10.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна по който е „Бългериан еървейз” ЕАД. По силата на договора, УД прехвърля вземането си по депозита в размер 184 079,99 лв.. като отстъпката по договора е 29.98 %.

УД „Компас Инвест” АД управлява ДФ „Компас Евростабилност”, ДФ „Компас Глобъл Трендс”, ДФ „Компас Прогрес” и ДФ „Компас Стратегия”.

На 21.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Компас Прогрес” е сключило договор за цесия в резултат на който договор. ДФ ще получи сумата в размер на 282 973,17 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 26.58 %.

На 21.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Компас Стратегия” е сключило договор за цесия в резултат на който ДФ ще получи сумата в размер на 156 229,72 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 26 %.

На 21.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Компас Евростабилност” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ ще получи сумата в размер на 142 913.98 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 23.14 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ” АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Компас Инвест” АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Компас Инвест” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г” както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 70.02% от тях.

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите на един дял на ДФ „Астра Плюс” и ДФ „Астра Комодити” и ДФ „Астра Кеш” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Компас Прогрес”, ДФ „Компас Стратегия” и ДФ „Компас Евростабилност”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Компас Прогрес”, ДФ „Компас Стратегия” и ДФ „Компас Евростабилност” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Прогрес”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 0,2892 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 0,291 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 0.2924 лева., т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Стратегия”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 0,7036 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била на 0,7092 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 0,7041 лева., т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Евростабилност“:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,0121 EUR, като към дата 30.09.2014 г. същата е била на 1,0335 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,0448 EUR, т.е. налице е повишение на НСА на един дял.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават съответно по 73,42% (ДФ „Компас Прогрес“) 74% (ДФ „Компас Стратегия“) и 76.86% (ДФ „Компас Евростабилност“) от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД е притежавало депозитна сметка в „КТБ „ АД в размер на 250 000 лв. На 09.07.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна по който е „Бългериан еъруейз“ ЕАД. Размерът на цедираната сума възлиза на 250 000 лв., като отстъпката е 10 % от сумата по депозита.

УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД управлява ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“.

На 09.07.2014 г., УД за сметка на ДФ „Съгласие Престиж“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 300 000 лв. Насрещна страна по договора е „Химимпорт“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 10 %.

На 09.07.2014 г., УД за сметка на ДФ „Съгласие Профит“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 300 000 лв. Насрещна страна по договора е „Химимпорт“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 10 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 90%) от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“ към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Съгласие Престиж“:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 6,9006 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била на 6,9198 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 6,8542 лева, т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Съгласие Профит“:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 7,0865 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била на 7,1184 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 6,9826 лева, т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на

инвеститорите, тъй като КИС получават по 90 % от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „ДСК Управление на активи“ АД е придобило от управляваните от него договорни фондове вземания от КТБ АД в общ размер към 26.06.2014 г. на 19 359 888,86 лв. На 30.10.2014 г. е сключен договор за цесия с трета страна, но силата на който е прехвърлено вземане по депозит в „КТБ“ АД в размер на 19 575 026.33 лв” като отстъпката по договора за цесия е 25%.

УД „ДСК Управление на активи“ АД управлява ДФ „ДСК Стандарт“, ДФ „ДСК Евро Актив“, ДФ „ДСК Стабилност - Европейски акции“, ДФ „ДСК Стабилност-Американски Акции“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро“ и ДФ „ДСК Алтернатива“.

Към 31.10.2014 г. управляваните от УД схеми нямат суми по разплащателни и депозитни сметки в „КТБ“ АД. По данни подадени от УД за периода 20.06.2014 г. -31.10.2014 г. са извършени цесии на вземания, страна по които е УД и управляваните от него КИС. В КФН, УД „ДСК Управление на активи“ АД е представило договор за прехвърляне на вземане (цесия), сключен на 30.10.2014 г. между УД и трети лица, както и допълнително споразумение (анекс) № 1 към договор за прехвърляне на вземане. От представени в КФН Протокол № 7-Х/2014 г. от заседание на Управителния съвет на УД „ДСК Управление на активи“ АД и Протокол № 5-Х/2014 г. от заседание на Надзорния съвет е видно, че дружеството е взело решение относно реструктуриране на инвестициите на управляваните КИС. Предвид това, УД е придобило вземанията на управляваните от него фондове тю депозити в „КТБ“ АД, като КИС са получили в пълен размер вземанията си по депозити в цитираната банка. След придобиването от УД на въпросните вземания от банката, с договори от 30.10.2014 г., същите са прехвърлени на трети лица.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която УД придобива от КИС вземания по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават на 100 % от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД. Следва да се има предвид, че сключеният на 30.10.2014 г. договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като при

неплатежоспособност на банката, УД няма да получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 75% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „ДСК Управление на активи” АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „ДСК Управление на Активи” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „ДСК Стандарт”, ДФ „ДСК Евро Актив”, ДФ „ДСК Стабилност - Европейски акции”, ДФ „ДСК Стабилност-Американски Акции”, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар”, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро” и ДФ „ДСК Алтернатива”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на управляваните ДФ, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стандарт”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1.54955 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,55521 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1.57549 лева. т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Евро Актив”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,19124 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,19498 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,20805 EUR . т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стабилност - Европейски акции”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,1254 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,12964 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,1349 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стабилност - Американски акции”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1.04185 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,04809 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,06032 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1.02672 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,03048 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,0333 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,02088 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,02415 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,02644 EUR, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на „ДФ ДСК Алтернатива”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,02852 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,03343 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,03693 лева, т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

- УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ ЕАД е притежавало депозитна сметка в „КТБ“ АД в размер на 173 273,33 лв., които възлизат на 7.00% от активите на УД.

На 30.10.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна, по който е „Дунарит“ АД. Размерът на прехвърленото вземане по депозит е 173 273,33 лв.. като отстъпката по договора за цесия е 20 %.

УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ АД управлява ДФ „Ти Би Ай Съкровище“, ДФ „Ти Би Ай Хармония“, ДФ „Ти Би Ай Евробонд“, ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ и ДФ „Ти Би Ай Динамик“.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Съкровище“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 10 558,47 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Хармония“ е сключило договор за цесия, в резултат на който ДФ прехвърля вземане в размер на 55 119,56 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Евробонд“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 36 054.17 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Комфорт“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 71 750 евро. Насрещна страна по който е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20%.

На 30.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Динамик“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 174 710,52 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20%.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност па УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт „ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

В тази връзка следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозирани средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 80% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Ти Би Ай Съкровище” и ДФ „Ти Би Ай Евробонд”, ДФ „Ти Би Ай Комфорт” и ДФ „Ти Би Ай Динамик”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на НСА и нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Ти Би Ай Съкровище” и ДФ „Ти Би Ай Евробонд”. ДФ „Ти Би Ай Комфорт” и ДФ „Ти Би Ай Динамик”, към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Съкровище”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 25,2809 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 25,7177 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер па 23,6175 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Евробонд”:

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 313,8841 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 313,371 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 29,5981 лева. Промяната в НСА на един дял се дължи основно на взето решение за промяна в номиналната стойност на един дял и замяната на дялове в съотношение 10 нови за един стар. В годишния доклад за дейността за годината, приключваща на 31.12.2014 г. е посочено, че от 04.11.2014 г. с решение на СД на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт”

ЕАД номиналната стойност на един дял на фонда е променена от 200 лв. на 20 лв. и съотношението на новите дялове е съответно 10:1.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Комфорт“:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 14,8335 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 14,8666 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 13.5776 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Динамик“:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 9,3977 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 9,4227 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 8,8944 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават по 80 % от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- На 30.10.2014 г. УД „Карол Капитал Мениджмънт“ ЕАД за сметка на управлания от него ДФ „Аванс Консервативен Фонд“ е сключило договор за цесия във връзка с притежавани от ДФ 6 депозитни сметки в „КТБ“ АД на обща стойност 1 147 000 лв. Насрещна страна по договора за цесия е „Елит Петрол“ АД. Средствата които ДФ ще получи в резултат на сделката са в размер на 917 600 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на ДФ „Аванс Консервативен Фонд“:

Относно сключената сделка от УД „Карол Капитал Мениджмънт“ ЕАД за сметка на управлания от него ДФ е направен анализ на

движението на НСА на един дял на ДФ „Аванс Консервативен Фонд” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аванс Консервативен Фонд”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 1,0897 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,0897 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,09 EUR., т.е не е налице промяна в стойността на НСА на един дял.

- Към 30.10.2014 г., УД „Алфа Асет Мениджмънт” ЕАД управляващо ДФ „Алфа Ликвидни средства” е декларирало пред КФН, че е притежавало 4 депозитни сметки в „КТБ” АД на обща стойност 688 028,01 лева в резултат на сключения договор за цесия ДФ е получило на 100 % притежаваните от него парични средства по депозитни сметки в „КТБ”

АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управлявания ДФ „Алфа Ликвидни средства”:

Относно сключената сделка от УД „Алфа Асет Мениджмънт” ЕАД за сметка на управлявания от него ДФ е направен анализ на движението на НСА на един дял на ДФ „Алфа Ликвидни средства” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Алфа Ликвидни средства”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 1 238,5063 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 1 224,9294 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1 224,4138 лв., т.е минималния спад в стойността на НСА на един дял не би могъл да се свърже със състоянието на КТБ АД, предвид получаването в резултат на цесията.

- На 31.10.2014 г. УД „Елана Фонд Мениджмънт” АД за сметка на управлявания от-нето ДФ „Елана Еврофонд” е сключило договор за цесия във връзка с притежавана от ДФ депозитна сметка в „КТБ” АД на

обща стойност 165 418.75 лв. Насрещна страна по договора за цесия е „Дунарит” АД. Размерът на получените средства е 132 335 лв., съответно отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

Резултат от сключени договор за цесия и влиянието му върху нетната стойност на активите на управлявания ДФ „Елана Еврофонд”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управлявания от него ДФ е направен анализ на движението на НСА на един дял на ДФ „Елана Еврофонд” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Елана Еврофонд”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 129,8616 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 131,1473 EUR., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 133,1576 EUR, т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

Управляващи дружества и управлявани от тях КИС, които не са сключили договори за цесии и са декларирали към 31.10.2014 г. парични средства по депозитни и разплащателни сметки в „КТБ” АД:

УД „КТБ Асет Мениджмънт” АД - към 31.10.2014 г. е декларирало пред КФН, че притежава 2 разплащателни сметки в „КТБ” АД - с наличности с размер в едната от 23.37 лв., съответно във втората в размер на 921.60 лв. В писмото си до КФН, мениджмънтът на УД посочва, че не е сключвал договори за цесии с посочените суми. Управляваните от УД договорни фондове ДФ „КТБ Балансиран Фонд”, „КТБ Фонд Паричен Пазар”, ДФ „КТБ Фонд Акции” не притежават и не са притежавали сметки в „КТБ” АД.

УД „Общинска банка Асет Мениджмънт” АД е декларирало пред КФН, че към 31.10.2014 г” не притежава депозитни сметки в „КТБ” АД. Управляваните от него КИС, ДФ „Общинска банка - Балансиран” и ДФ „Общинска банка-Перспектива” притежават депозитни сметки в „КТБ” АД в размер както следва:

ДФ „Общинска банка-Балансиран” - 1 532 869,20лв.

ДФ „Общинска банка-Перспектива” - 1 532 869,20 лв.

Декларирано е, че към 31.10.2014 г. УД не е сключвало за сметка на управляваните от него ДФ договори за цесии.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит в КТБ АД в ГФО за 2014 г. на ДФ „Общинска банка - Перспектива” в отчета за финансовото състояние е отразено вземане по предоставени финансови активи в размер на 767 хил.лв.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит на ДФ „Общинска банка - Балансиран” в КТБ АД в ГФО за 2014 г. в отчета за финансовото състояние е отразено вземане по предоставени финансови активи в размер на 767 хил.лв.

В бележките към отчетите на двата ДФ е оповестено, че към 31.12.2014 г. по решение на СД на УД, ДФ е обезценил на 50 % вземане по предоставен депозит в „КТБ”, АД, използвайки публични данни за отчетността на КТБ АД и вземайки предвид поредността на уреждане на имуществените права от масата на несъстоятелността.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Общинска банка - Балансиран”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 16,2758 лв. като към дата 30.09.2014 г. е била 16,2497 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 15,026 лв.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Общинска банка - Перспектива”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 15,7954 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 15,7129 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 14,4345 лв.

Независимо от извършената обезценка на вземанията от КТБ АД, към 31.12.2014 г. НСА на двата ДФ е в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 1 от ЗДКИСДПКИ или над минимума от 500 хил. лв.

УД „ОББ Асет Мениджмънт“ АД - към 31.10.2014 г. е декларирало пред КФН, че към 31.10.2014 г. не притежава депозитни сметки в „КТБ“ АД. Управляваните от него КИС - ДФ „ОББ Платинум Облигации“, ДФ „ОББ Балансиран фонд“ притежават депозитни сметки в „КТБ“ АД в размер както следва:

ДФ „ОББ Платинум Облигации“ - 200 000 лв.

ДФ „ОББ Евро Пари“ - 1955,83 лв.

ДФ „ОББ Балансиран фонд“ - 49 998 лв.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит в КТБ АД в ГФО за 2014 г. на ДФ „ОББ Платинум Облигации“ в отчета за финансовото състояние към 31.12.2014 г. е отразено вземане в размер на 201 хил. лв.

В разходите за дейността е отразена обезценка на вземанията по предоставените финансови активи в размер на 141 хил.лв. В бележките към отчета е оповестено, че ДФ има нетно вземане по главница по депозит в КТБ АД, след обезценка в размер па 79 хил.лв. ДФ е обезценил с 60 % вземането си по предоставен депозит в „КТБ“ АД след отнемане на лиценза на банката за извършване на дейност, като кредитна институция.

По отношение на депозита на ДФ „ОББ Евро Пари“, предвид неговия размер и размера на НСА на фонда, същия не оказва каквото и да е влияние при изчисляване на НСА на ДФ.

По отношение на предоставеният депозит на ДФ „ОББ Балансиран фонд“ в „КТБ“ АД в ГФО за 2014 г. е отразено вземане в размер на 169 хил. лв. В разходите за дейността е отразена обезценка на вземанията на предоставените финансови активи в размер на 68 хил. лв. В бележките към отчета е оповестено, че ДФ има нетно вземане по главница по депозит в КТБ АД, след обезценка в размер на 20 хил. лв. ДФ е обезценил е 60 % вземането си по предоставен депозит в КТБ АД след отнемане на лиценза на банката за извършване на дейност, като кредитна институция.

По отношение на НСА на един дял на ДФ ОББ „Платинум Облигации“:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 13,9109 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 13,9147лв., съответно към 30.04.2015

г. е била в размер на 14,021 лв., т.е. налице е повишаване в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ ОББ „Евро Пари“:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 104,837 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 104,9192 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 105,8283 лв., т.е. налице е повишаване в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ОББ Балансиран фонд“:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 159,2781 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 164,0492 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 160,5871 лв., т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

Въпреки наличието на обезценка на вземанията на предоставените финансови активи, към 31.12.2014 г. НСА на ДФ ОББ „Платинум Облигации“ и ДФ „ОББ Балансиран фонд“ е в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 1 от ЗДКИСДПКИ или над минимума от 500 хил. лв.

Фонд за компенсирание на инвеститорите:

Управителният съвет на Фонда за компенсирание на инвеститорите инвестира средствата на фонда при спазване изискванията на чл. 77з, ал. 1, т. 3 Закона за публичното предлагане на ценни книжа(ЗППЦК).

Съгласно чл. 77р, ал. 2 ЗППЦК средствата на фонда се инвестират във:

1. финансови инструменти, издадени или гарантирани от държавата;
2. краткосрочни депозити в банки;
3. депозити в Българска Народна Банка.

Съгласно чл. 20 от Правилника за устройството и дейността на ФКИ, средствата на фонда се инвестират по решение на управителния съвет в активите по чл. 77р. ал. 2 ЗППЦК. В нормативната база няма изискване за ограничения или лимити за инвестиране на средствата на фонда.

От представения отчет на Фонда към 30.06.2014 г. е видно, че към 20.06.2014 г. ФКИ е имал открити 4 депозитни сметки в „Корпоративна Търговска Банка” АД, средствата по които са в общ размер на 1 431 920 лв. както следва:

3-месечен депозит с падеж 17.07.2014 г. на стойност 705 820.08 лв.;

3-месечен депозит с падеж 04.07.2014 г. на стойност 519 198.96 лв.;

3-месечен депозит с падеж 08.09.2014 г. на стойност 106 859.30 лв.;

6-месечен депозит с падеж 14.08.2014 г. на стойност 100 041.67 лв.

Съгласно предоставена информация за дейността и финансовото състояние на фонда за периода 01.01.2014 - 31.12.2014 г. събраните средства са в размер на 13.31 млн. лева. в които са включени и блокираните в „КТБ” АД средства в размер на 1.432 млн. лв., които представляват 10% от паричните средства.

КФН е надлежно, регулярно и детайлно е уведомявана от поднадзорните си лица относно техните инвестиции по видове (депозити, разплащателни сметки, корпоративни облигации, ДЦК, дялове и т.н.), срочност, емитент, контрагент и т. и. през периода 01.01.2013 г.-20.06.2014 г.

В Наредба № 44 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества (Наредба № 44) са предвидени задълженията за разкриване на информация от УД и КИС. Разпоредбата на чл. 72, ал. 1 от Наредба № 44 предвижда задължение за КИС да представят на КФН и на обществеността годишен отчет в срок 90 дни от завършването на финансовата година, шестмесечен отчет, обхващащ първите шест месеца на финансовата година, в срок 30 дни от края на отчетния период. Допълнително в чл. 72, ал. 2 от Наредба № 44 за надзорни цели е предвидено КИС да представя в КФН до 10-то число на месеца, следващ

отчетния, месечен баланс и информация за обема и структурата на инвестициите в портфейла по емитенти и видове ценни книжа и други финансови инструменти, видовете деривати и инструменти, основните рискове, свързани с базовите активи на деривативните инструменти, количествените ограничения и избраните методи за оценка на риска, свързани със сделките с деривативни инструменти.

Съответно за УД в чл. 92, ал. 1 от Наредба № 44 е предвидено задължение за представяне на КФН годишен отчет в срок до 90 дни от завършването на финансовата година, а в ал. 2 е предвидено да бъде представен в КФН до 10-о число на месеца, следващ тримесечието, счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите към последната дата на всяко тримесечие, както и тримесечен отчет за капиталовата си адекватност и ликвидност.

На база представяната документация КФН извършва проверки за спазване на инвестиционните ограничения предвидени в ЗДКИСДПКИ. При тези проверки не е установено до 20.06.2014 г. за сметка на КИС да са инвестирани парични средства в депозити в КТБ над допустимите 20% от активите на КИС.

Инвестиционните посредници предоставят информация относно техните инвестиции по видове - депозити, разплащателни сметки, корпоративни облигации, ДЦК, акции и др. В представяните Справки за инвестиционен и търговски портфейл се посочват отделните емисии, в които са инвестирани средствата на инвестиционните посредници. Нормативно изискване е за всяка експозиция, която е над 10% от собствения му капитал инвестиционния посредник да уведомява КФН. ИП е длъжен ежедневно да следи своите експозиции към отделно лице или към група свързани лица с цел ограничаване на риска от прекомерната им концентрация, като същата не може да надвишава 25% от собствения му капитал.

По отношение на инвестиционните посредници съществува нормативно изискване за отделяне на своите финансови инструменти и парични средства от тези на клиентите си. В представяните ежемесечни отчети се посочват отделно финансовите инструменти и парични средства на инвестиционните посредници и на техните клиенти. Няма нормативно изискване инвестиционните посредници да посочват конкретните банки, в

които се съхраняват паричните средства. Инвестиционният посредник не може да съхранява при себе си паричните средства на своите клиенти. Нормативно изискване е паричните средства да бъдат депозирани във:

- централна банка;
- кредитна институция;
- банка, лицензирана в трета държава.

На основание чл. 99 от КЗ и Наредба № 30 за изискванията към счетоводството, формата и съдържанието на финансовите отчети, справките, докладите и приложенията на застрахователите и презастрахователите застрахователните дружества са задължени да представят в КФН всеки месец регулярна и законоустановена информация относно техните активи за покритие на техническите резерви. На тримесечна база застрахователите подават в КФН информация за инвестициите по видове - депозити, корпоративни облигации, ДЦК, акции и др. Всички застрахователи изпълняват своевременно задълженията си по посочените нормативни актове.

Следва да се има предвид, че Гаранционен Фонд не предоставя информация, съгласно формата и съдържанието на справките по горесцитираната наредба. В тази връзка са предприети действия от страна на КФН, като в новият проект на Кодекса за застраховането е предвидено отчетността на Гаранционен фонд да бъде както на застрахователите.

В КФН ежедневно постъпва информация за всички инвестиции на ФДПО (но видове инвестиции и емитенти).

Ежемесечно в КФН постъпва информация за инвестициите на ПОД в акции и права.

Вследствие на обявяването на КТБ АД в несъстоятелност максимално възможния общ размер на загубите за застрахователни дружества е 23 млн. лева. Към датата на поставяне под специален надзор на ТБ „Виктория” ЕАД депозити в нея са имали шест застрахователни дружества, които в последствие са разблокирани и паричните средства са на разположение на дружествата, към същата дата един застраховател е притежавал дялове от договорен фонд управляван от УД „КТБ асет

мениджмънт” АД, които в последствие са предявени за обратно изкупуване и паричните средства получени в резултат на това са на разположение на дружеството.

По-долу са посочени данни за застрахователни дружества, които имат вземания от КТБ АД и последващите им действия в тази връзка. Следва да се има предвид разпоредбата на чл. 80, ал. 1 от КЗ съгласно която собствените средства на застрахователя или презастрахователя, намалени с нематериалните активи, трябва да бъдат по всяко време най-малко равни на границата на платежоспособност или на минималния размер на гаранционния капитал, когато той е по-висок от границата на платежоспособност. В таблиците по-долу изчисления процент е съобразен с посочената разпоредба.

1. В ГФО за 2014 г. на ЗК „Уника” АД е посочено, че банков депозит в размер на 1 025 891,00 лева е обезценен, което не е довело да нарушаване на законовите разпоредби относно покритието па границата на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капаците на застрахователя е както следва:

2. Притежавания от ЗК”Уника живот” АД банков депозит в размер на 487 хил. лева е обезценен, което не е довело да нарушаване на законовите разпоредби относно покритието на границата на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

ЗК „Уника

Живот” АД

Граница на платежоспособност 5 469 986

Собствените средства, намалени с нематериалните активи 9 880 844

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ) 7 000 000

Покритие на границата на платежоспособност гаранционен капитал със собствени средства, намалени с нематериалните активи

(%) 141%

3. Към 31.12.2014 г. „Виктория” АД е обезценило напълно притежаваните към 30.06 2014 г. депозити в КТБ АД в размер на 3 992 хил. лв. Реализираната загуба към края на годината не дава отражение на покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

ЗАД „ВИКТОРИЯ”

Граница на платежоспособност 10 782 895

Собствените средства, намалени с

нематериалните активи 21 381 180

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ) 7 000 000

Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%) 198%

4. Към 31.12.2014 г. „Булстрад ВИГ” АД е обезценило напълно притежаваните към 30.06 2014 г. депозити в КТБ АД в размер на 4 319 хил. лв. Реализираната загуба към края на годината не дава отражение на покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва;

ЗАД „БУЛСТРАД ВИГ” АД

Граница на платежоспособност 22 409 060

Собствените средства, намалени с

нематериалните активи 44 355 703

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ) 7 469 687

Покритие на границата на платежоспособност със собствени

средства, намалени с нематериалните активи (%) 198%

5. Към 31.12.2014 г. „Булстрад Живот ВИГ” АД е обезценило напълно притежаваните към 30.06 2014 г. депозити в КТБ АД в размер на 2 339 хил. лв. Към края на годината са спазени разпоредбите на КЗ относно покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви е активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

ЗАД „БУЛСТРАД ЖИВОТ ВИГ” АД

Граница на платежоспособност 6 645 629

Собствените средства, намалени с нематериалните активи

10 416 265

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)

7 000 000

Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%) 157%

6. Притежаваните от ЗД „Бул инс” АД банкови депозити са обезценени, което е довело до нарушаване на законовите разпоредби относно покритието на границата на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства. Дружеството е цедент по два договора за цесия от 31.10.2014 за прехвърляне на вземания от КТБ АД по депозитни

сметки на стойност 7 913 хил. лв. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

ЗД „БУЛ ИНС” АД

Граница на платежоспособност

17 539 920

Собствените средства, намалени с нематериалните активи

37 807 792

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)

7 000 000

Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%) 216%

7. „БАЕЗ” ЕАД е цедент по договор за цесия от 24.10.2014 за прехвърляне на вземания от КТБ АД по депозитни сметки на стойност 2 438 хил. лв. Действието по договора за прехвърляне на вземания е поставено под условие в зависимост от следните две прекратителни условия: отказ на банката да признае последиците от извършеното от цесионера прихващане на цедираните вземания; приключване на производството по предявен към цесионер иск по чл. 59, ал. 3 от Закона за банковата несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение за обявяване на недействителност прихващането от страна на цесионера на цедираните вземания. Към датата на годишния финансов отчет за 2014 т. дружество не е уведомено официално за влизане в сила на някое от прекратителните условия и е получило директно потвърждение от цесионера за дължимата сума към 31.12.2014 г. Към края на 2014 г. блокираните суми по разплащателни сметки на дружеството в КТБ АД са в размер на 93 хил. лв. и са напълно обезценени.

След вземане предвид на гореизложеното, може да се каже, че към 31.12.2014 г. дружеството изпълнява законовите изисквания на КЗ относно изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания

на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

„БАЕЗ” ЕАД

Граница на платежоспособност 581 987

Собствените средства, намалени с

нематериалните активи 14 769 325

Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ) 7 000 000

Покритие на границата на платежоспособност/ гаранционен капитал със собствени средства,

вачалени снематериалните активи 2 11

След поставянето на специален надзор на КТБ АД в резултат на предприетите от страна на КФН действия притежаваните от застрахователите депозити не се използват за покритие на техническите резерви и следователно не застрашават изпълнението на дългосрочните им задължения към застрахованите лица. Спазени са изисквания на Кодекса за застраховането.

ФДПО имат инвестирани средства в дялове издадени от КИС. Малка част от тези КИС имат депозити и разплащателни сметки в „КТБ” АД. В тази връзка ФДПО могат да отчетат евентуални косвени загуби от инвестициите си в дялове на тези КИС. Евентуални косвени загуби не могат да бъдат определени с прецизна точност, тъй като от 20.06.2014 г. за голяма част от депозити и разплащателни сметки на КИС са извършвани цесии / прихващания с различни отстъпки по договорите, като в същото време за този период ИС А на КИС се променя ежедневно на база оценка на целия портфейл от финансови инструменти, в които са инвестирани средствата на инвеститорите, в т.ч. и средствата на ФДПО.

Невключването на поднадзории на КФН лица в приложното поле на Закона за гарантиране на влоговете в банките произтича от приложимата европейско законодателство и е резултат от транспониране в закона на

Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно схемите за гарантиране на депозити. Чл. 5 на Директива 2014/49/ЕС изрично изключва поднадзорните на КФН лица от субектите, които подлежат на компенсиране от схемата за компенсиране в съответната държава членка. Изключването на тези лица е свързано с факта, че те се третират от законодателството като професионални инвеститори. Професионалните инвеститори са лица, които притежават необходимите знания и опит във връзка с инвестициите, които правят и могат обективно да оценят поетия риск с всяка конкретна инвестиция, с оглед на което техните влогове не се компенсират от Закона за гарантиране на влоговете в банките.

Действията на управляващите УД лица са съобразени с разпоредбата на чл. 5 от Закона за гарантиране на влоговете в банките. Предвид действащото европейско и българско законодателство КФН има право да се намеси в инвестиционната дейност на поднадзорните си лица единствено в случай, че тя е извършвана в нарушение на законодателството, както бе отбелязано по-горе извън количественото ограничение за инвестиране в депозити в една банка закона не е въвел други изисквания, а по отношение депозити в КТБ АД това ограничение до 20.06.2014 г. не е нарушавано. Следва да се отбележи, че евентуално въвеждане на качествени изисквания спрямо банките в които ще бъде възможно да се откриват сметки ще ограничи конкуренцията между професионалните инвеститори. При преценка дали следва да се въведат подобни ограничения следва да се има предвид и обстоятелството, че закупуването на дялове от КИС. както и всяка друга инвестиционна дейност от страна на инвеститорите е напълно доброволна, като всяко лице преценява на собствен риск инвестиционното си поведение.

Относно паричните средства на клиенти на КТБ АД, в качеството и на инвестиционен посредник, следва да се посочи, че предвид основния си предмет на дейност, КТБ АД е съхранявала същите в разплащателни сметки, по които титуляри са конкретните инвеститори. С оглед факта, че паричните средства по тези сметки са влогове по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банки клиентите на КТБ АД подлежат на компенсиране от Фонда за гарантиране на влоговете в банките, а не от Фонда за компенсиране на инвеститорите (чл. 77в, ал. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа).

КТБ АД в срок е представяла на КФН и обществеността тримесечни и годишни финансови отчети. Също така банката е разкривала по реда за разкриване на вътрешна информация пред КФН и обществеността факти и обстоятелства, които биха могли да повлияят на инвеститорите, в това число и присъжданите кредитни рейтинга. В тази връзка своевременно по реда на чл. 12 от ЗПЗФИ са разкрити и присъжданите кредитни рейтинга от Moody's Investors Service и „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” АД на интернет-страницата на БФБ и чрез информационната агенция x3news.

На 18.03.2013 г. КТБ АД разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service потвърждава дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка” АД (Банката) - „Ва3”, и променя рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) от „D-” на „E +”. Перспективата за рейтинга за финансова сила остава „стабилна”, а перспективата за рейтинга на депозитите е променена от „стабилна” на „отрицателна” <http://www.x3news.com/?x3id=70511>.

На 21.05.2013 г. КТБ разкрива като вътрешна, информация, че „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” АД промени дългосрочния рейтинг за финансова сила на Банката от „BBB-” на „BB+” със стабилна перспектива и краткосрочен рейтинг от „B” <http://www.x3news.com/?x3id=72033>.

На 11.09.2013 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service (Moody's) понижава дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка” АД (Банката) - от „Ва3” на „B1” (с отрицателна перспектива), и запази рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) - „E+” <http://www.x3news.com/?x3id=75366>.

На 11.03.2014 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service (Moody's) потвърди запазването на дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка” АД (Банката) - „B1” (с отрицателна перспектива), и запази рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) - „E+” <http://www.x3news.com/?x3id=81736>.

На 27.05.2014 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че „БАКР. Агенция за кредитен рейтинг” АД (БАКР, Агенцията) потвърди

дългосрочния рейтинг на финансова сила на „Корпоративна търговска банка” АД „ВВ+” (перспектива: стабилна) и краткосрочен рейтинг „В”.
<http://www.x3news.com/?x3id=81736>.

КФН няма правомощието да определя кои инвестиции са „лоши” или „добри”. Възложените на КФН правомощия са свързани с надзор по спазване на приложимото законодателство от страна на поднадзорните лица. КФН следи финансовите отчети на публичните дружества да са разкрити пред инвестиционната общност, с което се гарантира правото на информация за финансовото състояние на публичното дружество, като инвестиционното решение се взема от всеки отделен инвеститор. Дори откриването на производство за несъстоятелност или обявяването в несъстоятелност на публично дружество не води автоматично до сваляне на издадените от него акции от търговия на регулиран пазар, в тези хипотези финансовия инструмент продължава да се търгува на цени приемливи за инвеститорите, като КФН следи за дружеството да се разкрива, законово определената информация.

Във връзка с поставянето на „КТБ” АД под специален надзор КФН е предприела следните действия в рамките на законовите си правомощия:

С изпратени писма в периода 23-25.06.2014 г. беше изискано от застрахователите да представят оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата си стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск;

2. На 25.06.2014 г. беше изискано от Гаранционния фонд да представи детайлна информация за направените инвестиции (включително и на средствата на Обезпечителния фонд) и оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск;

3. През месец август 2014 г. бяха изпратени писма до застрахователите, с които им бе указано, че конкретно активите - банкови депозити и/или парични средства по разплащателни сметки в банковата група „КТБ” не отговарят на изискванията на разпоредбата на чл. 72, ал. 3 от КЗ, съгласно която активите, които се използват за покритие на

техническите резерви трябва да гарантират сигурност, доходност и ликвидност, и следва да бъдат заменени с други подходящи активи.

Във всички получени от застрахователните дружества отговори във връзка с гореспоменатите писма се отбелязва, че не съществува риск за финансовата стабилност на застрахователните дружества, че те разполагат с достатъчно ликвидни средства и застрахователните им резерви са обезпечени съгласно разпоредбите на чл. 73 и чл. 74 от КЗ.

По отношение на средствата на обезпечителния фонд е установено, че не е изпълнено задължението същите да се инвестират в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради което на членове на управителния съвет на Гаранционния фонд, са съставени и връчени актове за установяване на административни нарушения на разпоредбата на чл. 311о, ал. 2, т. 2, във връзка чл. 311 ж, т.2 от КЗ. Впоследствие въз основа на съставените актове заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор”, е издал наказателни постановления, които са влезли в сила.

Разписаните в ЗППЦК, ЗПФИ, ЗДКИСДПКИ и ЗДСИЦ правила, касаещи отношенията на поднадзорни лица с кредитни институции, не въвеждат ограничения на база присъден кредитен рейтинг. Преди поставянето под специален надзор на КТБ АД са присъждани кредитни рейтинга от агенции „Moody's” и „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” АД (БАКР).

От посочените рейтинги (в интернет сайта на БАКР са публично достъпни всички присъдени от агенцията рейтинга) е видно, че присъдените на КТБ АД преди поставянето и под специален надзор са сходни с тези присъдени на действащи към днешна дата банки. Още повече следва да се има предвид и европейската тенденция въвеждаща ограничения с цел избягване на предоверяването на присъжданите кредитни рейтинга при осъществяване на инвестиционна дейност (Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година за изменение на Директива 2003/41/ЕО относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване, Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за

колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) и Директива 2011/61/ЕС относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, по отношение на предоверяването на кредитни рейтинги).

В областта на инвестиционния надзор КФН няма правомощие на база на което да препоръчва или задължава акционери или вложители в кредитни институции да предприемат определено поведение базирано на присъден кредитен рейтинг. На надзора му е вменено задължение да следи всяка вътрешна информация (такава е информацията за присъден кредитен рейтинг) да бъде на разположение едновременно на всички инвеститори, така че те да могат да вземат своите инвестиционни решения. Всяка инвестиционна дейност е свързана с поемане на определен риск от инвеститора. Целта на надзора над инвестиционната дейност не е да управлява поемания от всеки един отделен инвеститор риск, а да създаде условия, които да позволят на всеки един отделен инвеститор да разполага с нормативно определената информация. По този начин се гарантира възможността за инвеститора да направи преценка на риск който би поел при извършване на съответната инвестиция, да го съотнесе към очакваната от него печалба, така че формирайки инвестиционното си решение инвеститора да е наясно с всички последици за него от това решение.

Всяка една инвестиционна дейност е рисковата, там където законодателят е преценил, че определени рискове следва да са покрити, то той е предвидил определен гаранционен механизъм. По отношение на загуби от инвестиции във финансови инструменти подобен гаранционен механизъм не е предвиден. В теорията и практиката са познати няколко способа за намаляване на риска от загуби от инвестиции във финансови инструменти -застраховки, хеджиране и други, но сред тях не фигурира държавно регулиране.

Следва да се отбележи, че съгласно скалата за оценка на „Moody's”, най ниската степен на инвестиционен кредитен рейтинг е „Ваа3”, а за периода 2009 г. - 2014 г. КТБ АД не е била оценявана по-високо от „Ва3”, което дори не е най-високата оценка в спекулативната скала. Единствената оценка в инвестиционната скала на кредитните рейтинга е присъдена на 13.03.2012 г. от БАКР при първоначалната им оценка на КТБ АД, която е коригирана при следващата проверка от

агенцията и присъдения кредитен рейтинг е в спекулативната част на скалата използвана от БАКР.

Нормативната уредба, регламентираща дейността на застрахователите, съдържа определени изисквания и правила за диверсификация единствено по отношение на активите, които дружествата използват за покритие на техническите си резерви. Образуването на достатъчни по вид и размер технически резерви и покритието им с активи, които гарантират сигурност, доходност и ликвидност дават възможност на застрахователите за точно и навременно изпълнение на техните задължения по сключените застрахователни договори. По отношение на паричните средства по разплащателни сметки или депозити, които се използват като актив за покритие на техническите резерви на застрахователите, чл. 73. ал. 1. т. 9 от КЗ регламентира единствено тези сметки и депозити да са в банки, които имат право да извършват банкова дейност в Република България или в друга държава членка. На основание чл. 74, ал. 1. т. 5 и 6 от КЗ до 50 на сто от активите за покритие на резервите могат да в банкови депозити, но не повече от 25 на сто от брутния размер в една банка и до 3 на сто могат да са в парични средства на каса и по разплащателни сметки.

В Кодекса за застраховането и актовете по прилагането му няма изисквания в какви категории активи следва да инвестират средствата си застрахователите, когато тези активи не е необходимо да бъдат използвани като покритие на техническите резерви на дружеството. В това отношение нормативната уредба е в съответствие със следните директиви:

а) За застраховането, различно от животозастраховането:

- ДИРЕКТИВА 92/49/ЕИО НА СЪВЕТА от 18 юни 1992 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с прякото застраховане, различно от животозастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (Трета директива за застраховането, различно от животозастраховане)

Съгласно член 22, параграф 5 от същата държавите членки не изискват от застрахователните предприятия да инвестират в конкретни категории активи.

- ПЪРВА ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 24 юли 1973 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане (73/239/ЕИО)

Съгласно член 18, параграф 1 държавите членки не предписват никакви правила по отношение на избора на активите извън тези, които представляват технически резерви по член 15.

б) За животозастраховането:

- ДИРЕКТИВА 2002/83/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 ноември 2002 година относно животозастраховането

Съгласно член 24, параграф 5 държавите членки не изискват застрахователните предприятия да инвестират в определена категория активи.

Съгласно член 31, параграф 1 държавите членки не определят никакви правила, що се отнася до избора на активите, които не е необходимо да бъдат използвани като покритие на техническите резерви, посочени в член 20.

На основание чл. 287, ал. 6 от КЗ всички горепосочено се отнася и до инвестирането на средствата на Гаранционния фонд.

Що се отнася до средствата на Обезпечителния фонд, чл. 311о, ал. 2 от КЗ регламентира, че същите се инвестират в:

1. ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата или други държави членки;
2. краткосрочни депозити в банки, притежаващи инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, определени с решение на комисията.

Съгласно информация, предоставена от Гаранционния фонд, с писмо от 01.07.2014 г., към 20.06.2014 г. и двата фонда - Гаранционен и Обезпечителен, нямат депозити в „КТБ” АД. По различни разплащателни сметки обаче в банката са налични: 9 638 408,18 лв. - средства на Обезпечителния фонд и 24 621,49 лв. - средства на Гаранционния фонд.

На членовете на управителния съвет на Гаранционния фонд са съставени и връчени АУАН и в следствие са издадени наказателни постановления за това, че не са изпълнили задължението си да инвестират средствата на Обезпечителния фонд в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради факта, че кредитният рейтинг на „КТБ” АД е бил понижен от инвестиционен на спекулативен.

Следва да се има предвид, че Гаранционен Фонд не предоставя информация, съгласно формата и съдържанието на справките по горесцитираната наредба. В тази връзка са предприети действия от страна на КФН, като в новия проект на Кодекса за застраховането е предвидено отчетността на Гаранционен фонд да бъде както на застрахователите.

Следва да се има предвид, че с промени в приложимите нормативни актове в българското законодателство беше транспонирана Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г., която изисква въвеждането на конкретни разпоредби насочени към недоверяване на кредитните рейтинги. Целта на тази директива е създаване на задължение при управлението на активи дружествата да използват адекватни методи за оценка на рисковете и да не се доверяват единствено и механично на кредитни рейтинги. Директивата изисква прилагане на строги процедури за наблюдение, измерване и управление на риска, което да осигурява надеждно управление на риска в съответствие с естеството, мащаба и сложността на инвестициите. С последното се цели повишаване на качеството на инвестициите и защита на инвеститорите.

От изложеното следва, че съгласно европейското законодателство кредитните рейтинги могат да са само допълнителен критерий за преценката на конкретна инвестиция, но не и основен показател за нея. Преценката на всяка инвестиция е ангажимент на съответното дружество, което я прави в съответствие с прилаганите от него процедури за

управление на риска, като органа осъществяващ надзор по отношение на дружеството няма правомощия да се намесва активно в този процес.

Изискванията на Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. са въведени в ЗДКИСДПКИ по отношение на управляващите дружества, националните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и в Кодекса за социално осигуряване по отношение на пенсионните фондове.

Кредитните рейтинги са публично достъпна информация, включително и тяхното изменение (намаляване или повишаване). КФН няма правомощията да дава указания как дружествата да оценяват в рамките на вътрешните си процедури по оценка на риска конкретния кредитен рейтинг, на който в съответствие с гореизложеното съгласно приложимото европейско законодателство дружествата не следва да разчитат изцяло при оценка на инвестициите си.

Непосредствено след обявяването на КТБ АД под специален надзор, съгласно чл. 31, ал. 8 от ЗКФН, на 24.06.2014 г., от името на Председателя на КФН е изпратено писмо до членовете на КСФС и Министър-председателя на Република България за свикване на заседание на КСФС. Във връзка с това писмо, Министърът на финансите и Председател на КСФС свиква заседание на 10.07.2014 г., на което са обсъдени актуалното състояние на националната финансова система и финансовите пазари, както и предприетите мерки за осигуряване на финансовата стабилност.

Следващото заседание на КСФС е проведено на 28.10.2014 г., като е свикано от Министъра на финансите и Председател на КСФС по надлежния ред, по предложение на Управителя на БНБ, на което са обсъдени:

- резултатите и заключенията от доклада за анализа и оценката на активите на КТБ АД, извършена от одиторските фирми „Ърнст енд Янг” ООД, „Делойт България” ООД и „АФА” ООД, и предприетите и предстоящи действие от страна на БНБ, произтичащи от доклада, както и предприетите действия от Фонда за гарантиране на влоговете в банките и готовността за осигуряване на допълнително финансиране за покриване на недостига от средства и ликвидност, при необходимост от изплащане на гарантираните депозити.

- Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е създадена с промените в Закона за независимия финансов одит, приети от Народното събрание през м. юли 2008г. (ДВ, бр. 67 от 29 юли 2008 г.)

В съответствие с изискванията на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, Законът за независимия финансов одит регламентира създаването и функционирането на система за публичен надзор над регистрираните одитори в Република България.

Публичният надзор над дейността на регистрираните одитори се осъществява от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, която е независим орган, юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище в София.

Комисията носи отговорност за надзора над:

- придобиването на правоспособност и регистрирането на одиторите, включително на одитори и одиторски предприятия от други държави-членки на Европейския съюз, както и от трети държави при определени условия, и отнемането на правоспособността за практикуването на одиторска дейност;

- приемането и спазването на стандарти за професионална етика, вътрешен контрол на качеството в одиторските предприятия при извършването на одита;

- продължаващото обучение на одиторите, системата за гарантиране на качеството на одитите, за разследване и налагане на наказания в определени от закона случаи.

Комисията се отчита за своята дейност пред Народното събрание.

Основните задачи на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори са следните:

- Осъществява надзор върху дейността над Института на дипломирани експерт-счетоводители.

- Утвърждава правилата и процедурите за извършване на проверки на качеството на дейността на регистрираните одитори, както и лицата, които участват в проверките.

- Утвърждава съдържанието, организацията, реда и начина за провеждане на изпитите на кандидатите за дипломирани експерт-счетоводители пред Института на дипломираните експерт-счетоводители, както и правилата за провеждане на непрекъснато обучение на дипломираните експерт-счетоводители.

- Приема докладите за резултатите от извършените проверки на дейността на регистрираните одитори на предприятия с дейност от обществен интерес и оценява тези резултати по приети от нея критерии. Връща за допълнителна или повторна проверка случаите, в които резултатите от извършените проверки за контрол на качеството са незадоволителни и определя член на Комисията за участие в съвместни проверки с органите на ИДЕС.

- Провежда разследвания при получени сигнали и предложения от заинтересовани лица за предполагаеми нарушения, както и в други случаи по своя преценка. Въз основа на резултатите от извършените проверки, дава задължителни предписания на регистрираните одитори и може да предприеме мерки срещу тях.

- Налага наказания в определените от закона случаи.

- Осъществява сътрудничество и обмен на информация с компетентните органи на държавите членки на Европейския Съюз, както и с компетентни органи на трети държави

Отговорността на одитора по отношение ангажиментите за независим финансов одит се свежда до изразяване на одиторско мнение върху представения финансов отчет, основаващо се на изпълнени одиторски процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет, така че да се убеди в разумна степен на сигурност, че във финансовия отчет не се съдържат съществени отклонения независимо дали те се дължат на измама или на грешка.

В съответствие с горепосоченото, за периода от 2009 г. до 2013 г. от одитора са изпълнени тестове на оперативната ефективност на контролите

на база извадка, направена от статистически софтуер ИДЕА. Извадката е на база най-големите новоотпуснати кредита за годината, като:

- за 2009 г. са прегледани 35 новоотпуснати кредита;
- за 2010 г. са прегледани 25 новоотпуснати кредита;
- за 2011 г. са прегледани 26 новоотпуснати кредита;
- за 2012 г. са прегледани 23 новоотпуснати кредита на междинен одит и 2 на финален;
- за 2013 г. са прегледани 20 новоотпуснати кредита на междинен одит и 5 на финален.

Регистрираният одитор е документирал свои заключения, че контролите са ефективни (на база на потвърдителните отметки в обобщаващия документ за всяка от годините), по отношение процеса по одобряване отпускането на всеки кредит, включително одобрение на договора за кредит, разделение на отговорностите, преглед от ръководството на обезпеченията, одобрение от правен отдел, равнение на параметрите по кредита с въведените такива в електронната система на банката и проверка на осчетоводяването.

Одиторските заключения са базирани на извършен преглед договорите за банков кредит с прилежащите към тях анекси; документи, свързани с обезпечението на кредита; преглед на искането на кредитополучателя и обосновка на кредита; становищата на кредитните експерти за отпускането и регистрирането на сделката в оперативния софтуер, екрани за осчетоводяване; становища за рисковия профил на кредитополучателя от дирекция „Кредитен риск“; преглед на правни становища, както и декларации за свързаност.

За периода от 2009 г. до 2013 г. е установено наличието на множество случаи на несъответствия между фактите, отразени в кредитните листа и вътрешно-нормативните изисквания на банката, както следва:

- одобрявани са и са отпускани кредити, по отношение на които одиторът не е установил наличието на документи, удостоверяващи валидно обезпечение и/или справедлива стойност на обезпечението и/или документи за актуално финансово състояние и/или правно становище за отпускане на кредита;

- одиторът е констатирал, че са отпускани кредити, за които е посочил, че в кредитното досие не е налице информация за определен комплексен кредитен рейтинг;
- одиторът е установил несъответствие между целта на отпускане на кредити и предназначението, за което са ползвани;
- одиторът не е извършил проверка относно наличието на доказателства за източниците на погасяване на задълженията;
- регистрираният одитор не е отразил в работните документи информация относно наличие на декларация за свързани лица;
- за множество кредити одиторът е установил несъответствие между договорните условия и реалното начисляване и удържане на такси за управление и обработка.

За 2009 г. в заключението към обобщаващия документ регистрираният одитор е направил изрично изявление, че въпреки установената непълнота в окомплектовката на някои досиета, след направените запитвания и бележки от страна на одитора кредитната администрация е представила липсващите документи. Налице е несъответствие между кредитните листа и обобщаващия ги одиторски документ относно резултатите от теста на контрола за лихвен процент и редовна главница, както и за множество кредити е установено, че не е налице информация за проверка на начислената провизия, въпреки отметката в обобщаващия одиторски документ. Наличието на такива противоречия в одиторската документация подлага под съмнение надеждността на информацията, която одиторът е използвал като одиторски доказателства, т.е тяхната уместност.

Съществуват данни за явни отклонения във функционирането на контролите и разписаните в одобрените от ръководството политики и процедури.

От одитора не са изпълнени допълнителни одиторски процедури, за да анализира тези отклонения, както и потенциалните последици от тях и да определи дали тестовите на контролите, които са били проведени, предоставят подходяща база за уповаване върху тях, дали са необходими допълнителни тестове на контролите или потенциалните рискове от отклонения следва да бъдат адресирани чрез използването на

допълнителни процедури по същество – в съответствие с изискванията на § 17 от МОС 330 „Одиторски процедури в отговор на оценените рискове“.

Констатираните при тестовете на оперативната ефективност на контролите пропуски и несъответствия във функционирането на вътрешния контрол по своето съдържание са съществени, но същите не са докладвани пред надзорния орган. В докладите на одитора пред БНБ за всяка от отчетните финансови години е посочвано, че само в отделни (изолирани) случаи е констатирано ненавременно учредяване на обезпечения или ненавременно попълване на документи, но не и липсващи документи в кредитните досиета.

За периода от 2009 г. до 2013 г. при тестовете по същество е извършен преглед и проверка на съдържанието на кредитни досиета на база извадка, генерирана от статистически софтуер ИДЕА.

Извадките за съответните години включват досиета, както следва:

- досиета за 138 кредитни сделки за 2009 г.;
- досиета за 126 кредитни сделки за 2010 г.;
- досиета за 44 кредитни сделки, специфично избрани 16 новоотпуснати кредитни сделки на стойност над нивото на същественост и допълнителна трета извадка с направен последващ преглед на 8 кредитополучателя за 2011 г.;
- досиета за 84 кредитни сделки за 2012 г. и
- досиета за 76 кредитни сделки за 2013 г.

Изпълнени са следните одиторски процедури:

- преглед на сключените договори и последващи анекси;
- проверка за съответствие на извършените плащания към договорения погасителен план;
- преглед за наличие на забава и други индикации за обезценка;
- преглед на финансовото състояние на кредитополучателя и сравнение към становището на банката;

- преглед на становището на дирекция „Кредитен риск“ за рисковия профил на клиента, вкл. източници за генериране на парични потоци;
- проверка за целево усвояване на кредита;
- преглед на документацията и изчисляване на справедлива стойност при наличие на високоликвидно обезпечение;
- преизчисляване на начислените обезценки, като се вземе предвид стойността на идентифицираното високоликвидно обезпечение;
- независима проверка за свързаност в информационен портал АПИС и Търговски регистър при Агенция по вписванията.

Одиторът не е удостоверил по надежден начин с достатъчни и уместни одиторски доказателства резултатите от проверка за наличието на документи, удостоверяващи наличието на валидно обезпечение и/или справедлива стойност на обезпечението и/или застраховка на активи и/или документи удостоверяващи финансово състояние и/или актуална информация за паричните потоци и/или източници на средства за погасяване на кредита;

- за голяма част от кредитополучателите регистрираният одитор е констатирал и отразил в работните документи наличие на загуба за текуща и предходна година, декапитализация, отрицателни парични потоци, но въпреки това е направил одиторско заключение за „добро финансово състояние“;
- регистрираният одитор не е отразил в работните документи наличие на просрочена главница или подписани анекси за предоговаряне, каквито са констатирани от разследващия екип
- в одиторската документация е отразено, че одиторът е установил наличието на множество кредити, които са предоговаряни по два и повече пъти и/или предоставяни са по-благоприятни лихвени условия и/или срокът за погасяване е удължаван за повече от две години и/или с цел рефинансирани по стари кредити, като същевременно кредитополучателят е бил с отрицателен собствен капитал както и с просрочия по издължаване на кредита;

– регистрираният одитор не е отразил в работните документи информацията относно актуален кредитен рейтинг, който следва да се има предвид при определяне процента за провизиране на кредитите;

– регистрираният одитор е констатирал наличието на несъответствие на информацията относно крайна дата на кредити между договори (и последни анекси) и информационна система на банката CSoft;

– регистрираният одитор е констатирал наличието на несъответствие на отразените плащания по кредитите (погасителен план) спрямо погасителния план по договора от кредитното досие;

Освен горепосочените противоречиви факти и обстоятелства, данните за липса или ненавременно учредяване на обезпечение, липсата на оценка по справедлива стойност на обезпеченията, многократното предоговаряне на кредити непосредствено преди края на гратисния период и липсата на анализ на парични потоци, които подкрепят генерирането на доходи и способността за изплащане на кредита, по същество представляват индикатори за наличието на съществен риск от измама.

Констатираните от регистрирания одитор факти по отношение многократни предоговаряния на сроковете за издължаване на кредити и наличието на данни за влошено финансово състояние на кредитополучатели представляват съществени предпоставки за повишен кредитен риск, което би довело до проблеми с обслужване на кредита. Извършването на такива предоговаряния по същество представлява заобикаляне по документален път установяването на просрочия, а оттам и на необходимостта от рекласифициране на съответните кредити в по-високорискова група, съответно начисляването на адекватни провизии за загуби от обезценка.

По отношение на тези индикатори одиторът е следвало да преразгледа оценката си за рисковете от съществени отклонения, дължащи се на измама и възникващият ефект върху характера, времето на изпълнение и обхвата на одиторските процедури в отговор на оценените рискове.

С оглед на всичко посочено по-горе, одиторът е следвало да преразгледа оценените рискове и да актуализира и промени общата одиторска стратегия и плана за одита – съгласно изискванията на § 10 от МОС 300 „Планиране на одита на финансови отчети“.

Освен това, констатираните от регистрирания одитор факти и обстоятелства като многократни предоговаряния, вкл. удължаване срока на издължаване на кредита повече от две години, рефинансирането за покриване на задължения по стари кредити, влошено финансово състояние на кредитополучателя, изискват за целите на надзорните отчети такива предоговорирани кредити да бъдат отчитани като преструктурирани – съгласно чл. 13, ал. 1 от Наредба № 9/2008 г. на БНБ. Независимо от това, в отчетите за надзорни цели на КТБ за всички години от 2009 г. до 2013 г. стойността на преструктурираните кредити за всяка година е нула.

Констатираните при детайлните тестове пропуски и несъответствия по своето съдържание са съществени, но същите не са докладвани пред надзорния орган. В докладите на одитора пред БНБ за всяка от отчетните финансови години е посочвано, че само в отделни (изолирани) случаи е констатирано ненавременно учредяване на обезпечения или ненавременно попълване на документи, но не и липсващи документи в кредитните досиета.

Одиторите са определили оценката на обезпеченията като съществена рискова област по отношение измамите. За тези отчетни години е приложен контролен подход с оглед на обстоятелството, че стойността на рисковите кредити, по отношение на които се преизчислява стойността на обезпеченията, е под определеното за отчета ниво на същественост.

През 2011 г., 2012 г. и 2013 г. одиторите са използвали работата на лицензиран оценител във връзка с оценката на приемливите за банката обезпечения.

- за 2011 г. обезценката, определена от одиторите, е в размер на 2 099 хил. лв., а заделените провизии (обезценка съгласно МСС 39) на банката са в размер на 442 хил. лв., като сумата за доначисляване е в размер на 1 657 хил. лв., която е под размера на единичната грешка в размер на 1 890 хил. лв.
- за 2012 г. обезценката, определена от одиторите е в размер на 2 242 хил. лв., а заделените провизии (обезценка съгласно МСС 39) на банката са в размер на 825 хил. лв., като сумата за доначисляване е в размер на 1 417 хил. лв., а посочената единична грешка е в размер на 2 818 хил. лв.

– за 2013 г. обезценката, определена от одиторите е в размер на 9 211 хил. лв., а заделените провизии (обезценка съгласно МСС 39) на банката са в размер на 11 721 хил. лв., като е дадено заключение, че разликата в размер на (2 510) хил. лв. е под размера на единичната грешка.

По отношение потвърждение на салдата по кредитите се установи, че:

– За 2009 г. са изпратени 30 писма с искане за потвърждаване на салда по кредити на обща стойност 731 451 хил. лв., от които със 17 писма са получени потвърждения за 414 хил. лв.,

– За 2010 г. са изпратени 50 писма с искане за потвърждаване на салдата по кредити и са получени потвърдителни писма от 5 кредитополучатели.

– За 2011 г. на топ 50 кредитополучатели на стойност 1 845 851 хил. лв. са изпратени писма за потвърждение на салдата по кредитите, като само за 15 са налице потвърдителни писма за кредити общо в размер на 637 245 хил. лв., което представлява само 34% от стойността на извадката.

– За 2012 г. за експозиции на стойност, по-висока от нивото на същественост на изпълнението, са представени 5 потвърдителни писма от 42 изпратени за кредитни салда на обща стойност 2 089 716 хил. лв., като е потвърдена главници на стойност 197 635 хил. лв. (9,5%).

– За 2013 г. за 32 кредитополучатели или 94 кредита на обща стойност 1 944 415 хил. лв. са изпратени писма за потвърждение на салдата по кредитите, като са потвърдени кредити на обща стойност 758 807 хил. лв., което представлява само 39%, вкл. 4 кредита на обща стойност 223 750 хил. лв.,

При извършената проверка по отношение на подчиненият срочен дълг се констатира, че същият нараства от 39 709 хил. лв. през 2011 г. на 119 663 хил. лв. през 2012 г. Подчиненият срочен дълг на банката е съгласно два договора от 05.10.2011 г. и от 20.06.2012 г. с „Бромак“ ЕООД и от 13.12.2012 г. с „Евробилд 2003“ ЕООД.

Във връзка с горепосоченото са представени:

– работни документи за извършен преглед на договорите за подчинен срочен дълг;

– копие на искане от банката за усвояване на средствата, предоставяни чрез подчинен срочен дълг;

– платежни нареждания от 12.10.2011 г. за 20 000 000 евро, от 21.06.2012 г. за 9 000 000 евро от „Бромак“ ЕООД и 14.12.2012 г. за 30 000 000 евро;

– протоколи от заседание на Надзорен и Управителен съвет с одобрение за сключване на тези договори и разрешение от БНБ.

Съгласно предмета на договорите „Бромак“ ЕООД и „Евробилд 2003“ ЕООД предоставят по искане на банката парични средства в размер общо на 59 000 000 евро чрез подчинен срочен дълг, които ще послужат на банката като капитал от втори ред за увеличаване на капиталовата ѝ база.

Към 31.12.2012 г. салдото по кредити на „Евробилд 2003“ ЕООД в КТБ е общо в размер на 13 587 642 лв., както следва:

– 469 399 лв. по кредит от 03.09.2008 г.;

– 1 714 320 лв. по кредит от 20.05.2009 г.;

– 1 989 340 лв. по кредит от 16.09.2011 г.;

– 4 648 266 лв. по кредит от 11.10.2012 г.;

– 4 766 358 лв. по кредит от 12.10.2012 г.

Съществува риск част от средствата за увеличение на капитала на КТБ да са с произход от отпуснатите от банката кредити на „Евробилд 2003“ ЕООД и въпреки, че разпоредбите на Наредба № 8/14.12.2006 г. на БНБ за капиталовата адекватност на кредитните институции не включват изисквания за произхода на средствата, които се предоставят като подчинен срочен дълг, одиторът би следвало да прояви повишено внимание относно възможния ефект от него върху финансовия отчет.

При проверката на други привлечени средства се установи, че не са налице доказателства за проверка на други привлечени средства – заем, получен през 2012 г. от Northern Lights Bulgaria B.V. в размер на 153 600 хил. щ.д. (227 881 хил. лв.), като не е получено потвърждение от независим източник за размера на задължението, както и условията по него – лихвен процент, падеж, начин на погасяване, обезпечения.

За резултатите от проверка относно спазване изискванията на чл. 44 и чл. 45 от Закона за кредитните институции, регистрирания одитор в е посочил за всички кредити от списъка, че е установил равнение с кредитния портфейл и задбалансовите позиции. в този списък е направена отметка за проверка и равнение с кредитен портфейл и по отношение на позиции от портфейл инвестиции (ЦК на разположение за продажба), както следва:

- за 2013 г. 5 позиции на обща стойност 107 313 хил. лв.;
- за 2012 г. 4 позиции на обща стойност 38 484 хил. лв.;
- за 2011 г. 3 позиции на обща стойност 189 275 хил. лв.;
- за 2010 г. 3 позиции на обща стойност 61 671 хил. лв.;
- за 2009 г. 1 позиция на стойност 29 942 хил. лв.

От горепосочените отчети за големите експозиции е видно, че нито една обща кредитна експозиция не надвишава определения законов праг от капиталовата база, но е налице висок риск от концентрации на кредити, отпуснати към свързани лица.

- Специализирана дирекция „Финансова сигурност” в Държавна агенция „Национална сигурност“
- Специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване“ в Държавна агенция „Национална сигурност“,

Функционалните задължения на дирекция "Финансова сигурност" са изведени от чл. 4, ал. 1, т. 6 на Закона за ДАНС. Свързани са с осъществяване на дейност по осигуряване на финансовата сигурност на страната. В законовите компетенции на специализирана дирекция "Финансова сигурност" по изпълнение на държавната политика за защита на националната сигурност е противодействието на рисковете и заплахите за финансовата и финансово-кредитната система на страната и свързаните с тях контролни и регулаторни органи. В тази връзка специализирана дирекция "Финансова сигурност" извършва дейност за наблюдение, разкриване, противодействие и предотвратяване на замисляни, подготвяни или осъществени посегателства срещу националната сигурност, свързани с опасност за финансовата и финансово-кредитната система, опасност за

ефективното функциониране на фискалната система на страната и финансовите програми на Европейския съюз, легализиране на средства и активи, които са придобити по престъпна дейност, и финансиране на международни престъпни или терористични или екстремистки организации и противодействие на организации, групи и лица, свързани с дейност на чужди служби, терористични или екстремистки организации.

В съответствие с регламентираните функционални задължения на Дирекцията в нея функционират четири оперативни отдела, а именно отдел първи, който е озаглавен "Финансово-кредитна система"; отдел втори – "Легализиране на средства и активи от престъпна дейност и финансиране на тероризма"; отдел трети – "Фискална система и финансови програми на Европейския съюз", и отдел "Международни операции".

В началото на всеки отчетен период – това е на шестмесечие или в края на годината, се извършва анализ на средата за сигурност по отделните линии, като съобразно наличната информация се определят основните рискове и заплахи. Рисковете и заплахите се степенуват според вероятността да настъпят и интензивността на последиците от евентуалното им настъпване, определят се обектите и вероятните субекти на заплахата. На база на така определените рискове и заплахи се разпределят силите и средствата в Дирекцията, като се планират конкретни оперативни мероприятия по противодействието им. Като основни заплахи за финансовата сигурност са изведени: нарушаване стабилността на финансовата система; използването на финансовата система за легализиране на средства с престъпен или съмнителен произход и неизпълнението на приходната част на бюджета в резултат на различни данъчни престъпления.

Дейността на Дирекцията е насочена в следните основни направления: събиране, обобщаване и анализиране на информация с цел ефективното и своевременно информационно осигуряване и подпомагане вземането на управленски решения в сферата на финансовата сигурност и провеждане на специализирани операции по конкретни случаи на установена заплаха за финансовата сигурност.

В отдел "Финансово-кредитна система", който е ангажиран с противодействие на рисковете и заплахите за нормалното функциониране на банковите и небанковите институции, една от основните цели е недопускане нарушаване стабилността на финансовата система,

изпълняването на паричната политика и ефективното функциониране на контролните органи. Дейността на отдела е насочена в три основни направления.

Случаи, при които за определени финансови институции или за техните служители има данни, че са извършили престъпления или други нарушения се докладват в прокуратурата и впоследствие под указанията на съответната прокуратура се извършва проверка.

Второто направление е случаи на организирани атаки срещу финансово-кредитни институции. Такива случаи са регистрирани през 2008 г. и 2014 г.

Третото направление – случаи, при които финансово-кредитната система се използва от трети лица за извършване на престъпна дейност. Това са случаите най-често при легализиране на средства, придобити от престъпна дейност или с някакъв съмнителен произход, при които се използва финансово-кредитната система - случаи на фишинг, скиминг измами, които обикновено се извършват в чужбина, но получателите на средствата, придобити по този престъпен начин, са банкови сметки, открити на български или чужди граждани, или дружества в български банки.

При такива ситуации координация се осъществява с "Финансовото разузнаване", тъй като много често при такива случаи от банката, като докладващо лице, докладват съмнителна операция на "Финансовото разузнаване". Съгласно закона са определени правомощията на транзакцията да бъде спряна, като информацията се докладва в прокуратурата. В тази връзка от особено значение е придобиването на изпреварваща информация за банковите институции, особено за евентуални негативни процеси, които могат да нарушат стабилността на финансово-кредитната система. Въз основа на събраната информация и непрекъснато постъпващите данни от различни източници се извършва анализ и оценка на рисковете и заплахите, които са с висока степен на вероятност и вследствие на които могат да се очакват значителни по обем вреди за държавата и обществото.

Ползват се всякакви източници на информация, като се започне от всички оперативни източници – доброволни сътрудници, специални разузнавателни средства, открити източници, публикации в медиите, включително и анонимни сигнали от граждани, по международния обмен информация, от партньорските служби. През декември 2013 г. при

извършения анализ на средата за сигурност за 2013 г. е отчетен като рисков фактор за стабилността на банковата система високото ниво на необслужваните кредити. Отчетена е и продължаващата негативна тенденция банките да провеждат политика по реструктуриране на лошите си кредити, като при възможност увеличават срока за погасяване на лихвите и на главницата. Изготвят се нови погасителни планове, които са съобразени с текущото състояние на техните клиенти. Такова реструктуриране на тези кредити води до редица рискове, свързани с тяхното бъдещо обезпечаване, тъй като за всеки лош кредит банковите институции трябва да осигуряват съответните провизии съгласно Закона за кредитните институции.

Отчетен е и проблемът с обявяването на фалити със задна дата, което води до ощетяване на банките кредитори. При анализа е отчетен като основен рисков фактор за нормалното функциониране на банковата система влошената капиталова адекватност на някои от търговските банки и необходимостта от увеличение на капитала им. Риск в този процес представлява възможността за това да бъдат използвани значителни по размер капитали с неустановен произход, вливането на които в българската финансова кредитна система би могло да застраши нейната стабилност. При този анализ са посочени няколко банки, които попадат в този рисков профил. Тези основни рискове са включени и в Годишния доклад за дейността на ДАНС за 2013 г., който е предоставен на Министерския съвет на 31 януари 2014 г., но не е внесен и разглеждан в Народното събрание.

Предприети действия по отношение на случая "КТБ" 2009 – 2015 г.

През януари 2009 г. Комисията за борба с корупцията при Народното събрание изпраща в ДАНС за извършване на проверка анонимен сигнал срещу собственика на КТБ Цветан Василев за допуснати закононарушения срещу данъчната и финансовата системи в България и сключени неизгодни сделки. С Постановление е отказано извършването на проверка по анонимен сигнал и преписката е прекратена.

Във връзка с този сигнал, с писмо от април 2009 г. от управление "Банков надзор" при Българската народна банка от ДАНС са поискали информация за състоянието на Банката и състоянието на нейния кредитен портфейл за 2006, 2007 и 2008 г., както и каква е била структурата и акционерно

участие на Банката за посочения период и какви дивиденди са били изплатени през периода. От получения отговор от БНБ е видно, че за посочения период Банката е в добро състояние, с присъден рейтинг 2. Рейтинг 1 е най-благоприятен, рейтинг 5 е най-неблагоприятен. За посочения период и към този момент качеството на активите на системите за управление и оценка на риска също са на добро ниво. За 2006, 2007 и 2008 г. не са разпределяни и изплащани дивиденди, като реализираната печалба е капитализирана, съгласно отговора на БНБ.

Впоследствие, във връзка с наблюдаваните процеси в банковата система, е прогнозирана възможността на негативно влияние върху финансовото състояние на КТБ през 2012 г., предвид изтеглянето на значителна част от депозираните средства в нея от страна на държавните ведомства. Констатирано е и че се наблюдава прекомерна концентрация на влогове и кредитният портфейл в КТБ създава потенциален риск от възникване на ликвидна криза, но предвид взетото в края на 2012 г. решение от КТБ за публично предлагане на акции е отчетено, че са предприети съответните действия за набиране на средства с оглед адекватното покритие на рисковите ѝ позиции. В резултат през май 2013 г. е вписано увеличение на основния капитал на Банката от 60 милиона на 65 млн. 517 хил. 310 лв.

През декември 2013 г. при анализа на средата за сигурност за 2013 г. е отчетено, че КТБ е застрашена от ликвидна криза, във връзка с което е предприела действия по увеличение на капитала си. Придобити са оперативни данни за възможно ново увеличение на акционерния капитал чрез издаването на общо 600 хиляди нови акции, като по този начин се очаква да се наберат 94 млн. лв. Тази информация впоследствие не е потвърдена и не се е реализирало това увеличение на капитала. Отчетено е, че реализирането на подобно намерение е рисково, тъй като често се използва за недириктно вливане на нов голям инвеститор, като даваме пример, че през април 2013 г. в Банката влиза нов акционер – регистрираното в Карибската офшорна зона дружество "Dewa International Ltd", което закупува 9,9% от Банката. В края на същия месец компанията "ВТБ Капитал", която е част от втората по големина руска банка "ВТБ Груп", придобива от офшорното дружество "Dewa International Ltd" тези 9,9% от капитала. Тази информация е използвана също с информативна стойност в Годишния доклад.

Същевременно през периода 2012 г. – 2014 г. са анализирани и публикуваните от БНБ данни за състоянието на Банката, които не индикират за евентуални сериозни ликвидни проблеми в КТБ. Освен тях се наблюдават и публикациите на рейтинговите агенции, като е отбелязано, че през септември 2013 г. "Мудис" е понижила дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на КТБ от ВА 3 на В 1 с отрицателна перспектива.

При анализа на публикуваните от БНБ данни за първото тримесечие на 2014 г. е установено, че ликвидните активи към 31 март 2014 г. покриват 28,39% от привлечените средства и коефициентът на ликвидните активи съгласно Наредба № 11 на БНБ е 19,5%.

Допълнително е отчетен извършеният одит на състоянието на КТБ преди окончателното финализиране на сделката за закупуване на "Креди Агрикол България" ЕАД. Съгласно Закона за кредитните институции БНБ е издала одобрение, като се отчита потенциалното въздействие на купувача върху кредитната институция, с оглед гарантиране на бъдещото ѝ стабилно и разумно управление и ако преценката показва, че той е подходящ и притежава необходимата финансова стабилност. Тогава е извършен анализ и на публикуваната заповед на подуправителя на БНБ, ръководещ управление "Банков надзор", от 30 април 2014 г., от която е видно, че планираното пряко придобиване на акциите ще бъде изцяло финансирано със собствени средства на заявителя.

Към 31 декември 2013 г. основният капитал на КТБ е бил 65 млн. 517 хил. 310 лв., а собственият капитал – 605 млн. 563 хил., в това число резерви 540 млн. лв. По актуални данни към 31 март 2014 г. капиталовата база на Банката възлиза на 758 млн. 646 хил. лв. и надвишава общите капиталови изисквания. Няма данни придобиването да предизвика нарушения на приложимите за Банката надзорни регулатори. Не са налице данни за пране на пари или финансиране на тероризма от страна на заявителя. Във връзка с горното подуправителят на БНБ одобрява придобиването на КТБ на всички акции, с право на глас от капитала на "Креди Агрикол България" ЕАД.

В края на 2013 г. по линия на международното сътрудничество е получено запитване за група лица по подозрение в пране на пари, като в списъка на това запитване фигурира името на Цветан Василев. В тази връзка от НАП е

изискана информация за извършвани данъчни проверки и ревизии за периода 2011 г. до 2013 г. на Цветан Василев, както и на дружествата, в които той има участие. Впоследствие от НАП е постъпил отговор, съгласно който по отношение на Цветан Василев са извършени данъчни проверки в този период, като има съставени съответните ревизионни актове за тях. Също така са извършвани ревизии и проверки по отношение на дружества, на които той е собственик.

В началото на 2014 г. е отговорено на така полученото запитване, като към този момент в дирекция "Финансова сигурност" не е имало информация за данъчни нарушения или престъпления от отношение на Цветан Василев и свързаните с него юридически лица.

В дирекция "Финансова сигурност" са планирани и проведени също и редица оперативни мероприятия при възникналата през 2014 криза с ПИБ. С цел предотвратяване и недопускане създаването на хаос в банковата ни система и прехвърлянето на проблема с ПИБ към други търговски банки с българско участие е създадена организация за своевременно обобщаване на всеки сигнал, който постъпва на посочения от ДАНС имейл и телефонно обаждане, и съответно отработване на тези сигнали. В хода на работата е установен инвестиционен посредник, който е в основата на организираната негативна кампания срещу Банката, вследствие на което в периода 28 – 29 юни 2014 г. под ръководството на Софийска градска прокуратура са проведени и процесуално-следствени действия, при които са задържани пет лица за 24 часа по Закона за ДАНС, като на две от лицата е повдигнато обвинение по чл. 326 от Наказателния кодекс.

След предоставяне на наличната информация по случая на Комисията за финансов надзор от страна на регулатора са предприети действия по отнемане на лиценза на инвестиционния посредник, включително и по разследване на дейността на територията на няколко европейски държави. Впоследствие е извършена проверка по получен сигнал също по темата с атаката срещу ПИБ, като след анализ на наличната информация от извършените действия справка е докладвана на главния прокурор на 27 юли 2014 г.

В изпълнение на възложените в Постановлението мероприятия в отдел "Финансово-кредитна система" е създадена организация за получаване и проверка на сигнали и своевременно придобиване на информация за

действия, насочени към дестабилизиране на банковата система. В резултат на създадената организация до 11 юли 2014 г. в Дирекцията са отработени над 75 такива сигнала, изготвени са и са връчени протоколи за предупреждения, задължаващи лицата да спазват чл. 152а от Закона за кредитните институции и да не разпространяват невярна информация или обстоятелства за търговските банки.

В специализирана дирекция "Финансова сигурност" е създадена организация, при която всяка придобита оперативна информация по темата се докладва. По този начин през 2014 г. в СГП са изпратени девет справки, а през 2015 г. – 11 справки. Справките съдържат информация, придобита по оперативен път, а така също и такава, получена чрез специализирана административна дирекция "Финансово разузнаване", от финансово-разузнавателните служби на различни държави. Събраната, обобщена и анализирана информация по темата периодично е докладвана на различни институции, както следва: на 26 август 2014 г. е изпратена информация до кабинета на министър-председателя относно отражението на ситуацията на КТБ върху финансовата сигурност на страната.

На 29 август 2014 г. е изпратена справка също до министър-председателя относно придобита информация за незаконна схема, в резултат на която е възможно допълнително да се утежни положението на КТБ. Това беше информация във връзка с цесиите и съответно прихващания по кредити и депозити в КТБ. Тогава са очертани основните рискове и заплахи, които могат да настъпят, ако се реализират такива сделки.

На 11 септември 2014 г. на министъра на вътрешните работи е изпратена справка относно текущото състояние на финансово-кредитната система.

В периода септември – ноември в специализирана дирекция "Финансова сигурност" е придобита оперативна информация за лица, които са изразили инвестиционни намерения по отношение на КТБ и Търговска банка "Виктория". Предвид профила на лицата е отчетено наличието на риск за легализиране на финансови средства със съмнителен и вероятно престъпен произход, като информацията своевременно също е докладвана.

През декември 2014 г. са изпратени 4 справки до министъра на финансите за юридически лица, свързани с КТБ, както и за разпоредителни сделки с активи на дружества, получили кредит от КТБ.

На 22 декември 2014 г. е предоставена информация за юридическо лице, свързано с Цветан Василев.

На 17 декември 2014 г. е изпратена информация до ВКП относно извършена проверка по отношение на дружества, свързани с КТБ, за които има данни, че са сключвали цесии.

На 4 февруари 2015 г. е изпратена справка до ВКП, съдържаща наличната до този момент информация за всички цесии на депозити в КТБ. Обобщена е цялата информация, която е получена по случая, и е я предоставена на ВКП.

През февруари 2015 г. са изпратени справки до кабинета на министър-председателя на Република България, Междуведомствения съвет по отбранителната индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет, министъра на икономиката, заместник-министъра на отбраната и главния прокурор относно свързани с КТБ дружества, притежаващи лиценз за износ, внос и трансфер на оръжия.

През ноември и началото на декември 2014 г. е създадена организация и са проведени редица оперативни мероприятия по осигуряване на безпроблемното изплащане на гарантираните депозити в КТБ.

Във връзка с актуалните процеси по промяна на собствеността на дружества, свързани с Цветан Василев, които са кредитополучатели от КТБ, от средата на март е създадена организация в ДАНС. Проведени са редица оперативни мероприятия, като придобитата информация е обобщена, анализирана и предоставена на прокуратурата в рамките на пет справки.

По отношение на одитните доклади, дирекция "Финансово разузнаване" отговаря за превантивната система срещу изпиране на пари и финансиране на тероризъм. В този смисъл тя взаимодейства и осъществява контрол върху задължените лица, които са включени изрично в Закона за мерките срещу изпирането на пари.

По отношение на всички одитори се извършват непрекъснати обучения, също така се извършват и проверки на място на тяхното изпълнение – на мерките срещу изпиране на пари от дирекцията с Института на дипломираните експерт-счетоводители.

Проверка на ДАНС съвместно с Банковия надзор на БНБ не е правена в периода 2009 – 2014 г., който се разглежда от Комисията.

Причината за липсата на такава проверка, според докладите на ДАНС е липсата на достатъчни индикации за съмнения и риск анализът, който се прави по отношение на информацията, която постъпва в дирекция "Финансово разузнаване". Риск анализ се прави на базата на извършено докладване от съответната банкова институция и на основата на съответното взаимодействие с тази институция. Докладването от страна на която и да е категория лице, включено в Закона за мерките срещу изпирането на пари, се основава на определени индикатори, а и критерии за съмнителност. За тези индикатори и критерии се дават указания от страна на дирекция "Финансово разузнаване".

Съгласно докладът за дейността на ДАНС по отношение на "Финансова сигурност и финансово - кредитна система е следната:

„До края на 2013 г. банковата система на страната продължава да поддържа по-високи от изискваните от ЕС нива на финансови показатели. Допълнителна сигурност дават условията на валутен борд. Привличането на значителни депозни средства в комбинация със спад в кредитната дейност продължава да оказва влияние върху ликвидността на банките, затруднява ликвидността им и се отразява негативно върху печалбите в сектора. В резултат в някои банки остава активен процесът по оптимизиране на клоновата мрежа и съкращаване на персонала.

Необходимостта от подобряване на капиталовата адекватност на някои от банките води до увеличаване дела на чужди инвеститори в тях, което крие риск от вливане на средства с неясен произход.

Отчита се нарастване на пазарния дял на местни банки с български акционери до 27,7 % за сметка на представените от нас чуждестранни кредитни институции.

Потенциалният риск от използване на действащи финансови институции за пране на пари или финансиране на тероризъм е причина за въвеждането на някои допълнителни ограничения и изисквания спрямо гражданите на т. нар. "рискови държави".

Значим проблем за финансово кредитната система остава високият размер на лошите и реструктурирани банкови кредити, въпреки че се отчита

известен спад в абсолютни стойности. Редуцирането на просрочените заеми в голяма степен се дължи както на отписване чрез прехвърлянето им към фирми за изкупуване и събиране на вземания, така и на тяхното предоговаряне. Банките продължават да провеждат политика на реструктуриране на лошите си кредити, като при възможност променят условията по заема. Реструктурирането на тези кредитите води до рискове, свързани с прикриване и изкривяване на реални и финансови показатели, което може да доведе до задълбочаване на кризата на кредитния пазар и отлагане на възможните проблеми с години. Потенциал за по-сериозни загуби на някои банки създава концентрацията на неликвидни обезпечителни активи, които трудно могат да бъдат продадени и на практика се превръщат в тежести за самите банки.

Неблагоприятна тенденция в банковата сфера са опитите за кредитни измами и банкови обири. Прилагат се различни схеми за теглене на кредити с фалшиви документи, ограничено банково кредитиране продължава да стимулира развитието на небанковите финансови институции, специализирани в кредитиране, както и лихварството. Рисково от гледна точка на дружествата за бързи кредити е участието в управлението им на криминално проявени лица, които по този начин имат възможност да официализират средства от извършваната незаконна дейност. Актуални остават опитите на чуждестранни физически и юридически лица за използване на българската финансово кредитна система за трансфериране на значителен финансов ресурс, генериран от престъпна дейност извън страната. Отчита се нарастване на престъпленията, свързани с източване на банкови сметки чрез фалшиви дебитни и кредитни карти в страната и чужбина. Тенденцията е свързана с увеличаване на извършваните по електронен път кражби на лични данни, номера на банкови сметки, благоприятствани от разширяването на онлайн търговията и интернет банкирането.

Паралелно с това продължават да се прилагат традиционни методи чрез монтиране в банкомати на технически устройства за неправомерно събиране на данни в банкови карти или за присвояване на средства от паричните автомати. Но в момента установеният механизъм е за измами посредством дебитни карти захранени с минимални суми, с които впоследствие в западноевропейските държави се извършват многократни

подлимитни плащания на специални ПОС-устройства, неизискващи проверка в реално време.

През 2013 г. са придобити конкретни данни, свързани с дейността на няколко организирани престъпни групи, съставени от български граждани за измами с разплащателни инструменти на територията на страната и извън нея.

Придобиващата масов характер престъпна дейност се благоприятства от евтин и лесен достъп до компоненти за сканираща техника, най-често от азиатските държави, голям брой потенциални извършители, предимно безработни млади хора, свободен достъп до европейски държави, където основно се извършва кражба на данни.

Въпреки отчитания напоследък на европейско ниво спад в разпространението на неистински банкноти евро, България традиционно се смята за страна на произход на фалшиви парични знаци, пласирани главно в страни от ЕС. През периода са установени две групи, ангажирани с разпространение на фалшиви купюри – щатски долар и евро с различен номинал, проверява се и получена информация за започнало производство в България на неистински банкноти румънски леи.

Запазва се негативната тенденция за прехвърляне между допълнителните задължителни пенсионни фондове на партиди на осигурени лица без тяхно знание и съгласие чрез злоупотреба с лични данни и документи. Неправомерната дейност се осъществява чрез участието на осигурителни посредници, нотариуси, представители на местната власт.

Основните проблеми на застрахователния сектор продължават да се свързват с реализиране на измами от служители или клиенти на компанията, а по-нататък фондовата борса, инвестиционните посредници

"Посочените процеси генерират съществени рискове за финансовата сигурност, свързани с нарушаване на условията за устойчиво икономическо решение и подобряване на благосъстоянието на населението чрез престъпни посегателства срещу активи на финансови институции или предоставени за управление средства на клиенти, проблеми с ликвидността в отделни институции, които могат да се отразят негативно върху стабилността на финансово кредитната или застрахователната система, влошаване на активите..."Увреждане на националните интереси чрез

опити за трансфериране на средства с неясен произход през български банки, които формират предпоставки за дискредитиране на финансовата кредитна система, въвеждане на средства с неустановен произход чрез извършване на съмнителни операции на фондовата борса и нарушаване на доверието в българския капиталов пазар; производство и разпространение на неистински парични знаци."

"През 2013 г. продължават опитите за използването на банковата ни система за трансфер на средства с неустановен произход и/или придобити от престъпна дейност. В тази връзка се запазва тенденцията за осъществяване на преводи, декларирани като разплащане по фиктивни сделки от и към банкови сметки в офшорни юрисдикции чрез фирми посредници у нас. Има индикации за съпричастност на български дружества към схема за пране на пари чрез инвестиране на финансови средства на американската фондова борса, като се използва банковата система у нас. Реализираните приходи на борсовата търговия се инвестират в закупуване на недвижими или движими имоти."

"В изпълнение на законовите си правомощия за превенция и противодействие на легализирането на средства с неясен произход ДАНС е извършила 112 проверки на място, на задължените лица по Закона за мерките срещу изпирането на пари, в т. ч...." И е връчила 39 акта за установяване на административни нарушения. На задължените лица се оказва методическо съдействие посредством даване на указания за изработването от тях вътрешни правила, осъществяване на обучение и изготвяне на типология за прането на пари."

Дейността на Дирекция "Финансово разузнаване" по отношение на КТБ Дирекция "Финансово разузнаване" получава, съхранява и проучва информация за съмнителни сделки от лицата, изрично посочени в Закона за мерките срещу изпирането на пари. Изпълнява ролята на посредник при правоохранителните органи във връзка с чувствителна информация относно банкова или професионална тайна. Извършва анализ и събира допълнителна информация при получаване на уведомление за изпиране на пари. Преценката за уведомяване на дирекцията е на конкретната банка или финансова институция.

С оглед на фактологията за КТБ се установява, че съмнителни операции не се докладват, когато управляващите банката извършват такива със

свързани лица. Подобни доклади не са получавани нито от КТБ, нито от служители и ръководството на банката. Не е получавана информация за КТБ или свързани с нея банки за периода 2009-2014 г. нито от надзорните органи, нито от друг държавен орган.

Преди месец юни 2014 г. в дирекция "Финансово разузнаване" няма информация, която да сочи неправомерно използване на средства от КТБ или отпускане на кредити към свързани лица, надхвърлящи определените размери.

През 2005 г. се установяват пет случая на съмнителни операции, три от които са насочени към Национална служба "Полиция", а два - към ГДБОП. По-значими случаи, свързани с КТБ, са по приватизацията на значимо предприятие от ВПК, както и от сферата на енергетиката. Уведомена е ГДБОП. Събирана е значителна информация за Софийската градска прокуратура, както и по прокурорска проверка на ВПК. През 2009 г. е събирана допълнителна информация във връзка с имущество, придобито от престъпна дейност.

През 2006 г. информацията за съмнителни операции е насочвана към ГДБОП за Цветан Василев. По този случай е получен отказ от Софийска градска прокуратура за образуване на досъдебно производство.

През 2007 г. два случая са насочени към ГДБОП.

Единият касае съмнителни операции с участие на дружество в сферата на строителството и търговията с недвижими имоти, което се свързва с Цветан Василев. След това две години е събирана допълнителна информация и е предоставена на ГДБОП.

Другият случай касае отнемането на лиценза на българска банка и действия от КТБ за придобиването ѝ. Информацията е предоставена на ГДБОП с копие до Върховна касационна прокуратура.

През 2008 г. дирекцията е насочила информация по случай, свързан с насочване на крупна сума, свързано с последващо теглене в брой. Тук връзката с Цветан Василен е косвена. Има събиране на допълнителна информация и през 2009/2010 г. е образувано досъдебно производство.

През 2013 г. дирекцията е насочила два случая към ГДБОП - през януари и май.

Единият касае търговия с акции на КТБ. Цялата получавана информация относно сделки с ценни книжа през КТБ като инвестиционен посредник съдържа единствено данни за сделки над определено количество за даден период, без видимо съмнение. Поради това не се констатират причини и съмнения, свързани с КТБ и Цветан Василев след множеството сделки с акции. Голяма част от тези сделки касаят нормалната дейност на дружества с ясна репутация.

Другата информация, насочена към ГДБОП, касае съмнителни сделки с акции на дружества относно търговия с петролни продукти.

През 2010 г. в дирекцията са постъпили две запитвания от Национална служба "Полиция" и Софийска градска прокуратура, отнасящи се до Цветан Василев. През 2013 г. отново по искане на Софийска градска прокуратура е събирана и предоставяна информация на дирекция "Финансово разузнаване" по линия на международния обмен. Това е финансова информация, събирана от 10 държави от аналогични звена.

Действията на дирекцията след юни 2014 г.

Съмнителни операции, насочени към източване на банката от Цветан Василев, са докладвани в дирекцията след поставяне на банката под специалния надзор на БНБ. Получената информация приоритетно е насочвана към прокуратурата. Дирекцията е изготвила 17 справки в периода юни-декември 2014 г. по постъпили уведомления от финансовия сектор. С оглед на получените уведомления са извършвани допълнителни проверки, обхващащи 377 физически и юридически лица. Информацията е насочвана към прокуратурата. На база на анализите на свързаността са изготвени запитвания до чужди финансови служби, обхващащи 25 държави. След месец юни 2014 г. са получени 7 запитвания от чужди финансови служби за Цветан Василев и свързани с него дружества. Информацията касае 37 дружества, имащи връзка с Цветан Василев..

След юни 2014 г. дирекцията е събирала допълнителна информация във връзка с Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество, от която са получени 3 писма.

Дирекцията не е получавала уведомление по Закона за мерките срещу изпиране на пари. ДАНС е извършила проверки по запазване масата на несъстоятелността. Дирекцията е извършила действия по линия на

международния обмен на информация, събрана от четири разузнавателни служби.

Законът за мерките срещу изпирането на пари следва тясно изискванията на европейското законодателство. Дирекция "Финансово разузнаване" има компетенции изключително по отношение на този закон. Превантивното законодателство следва европейските стандарти и международните стандарти, създадени от Г-8. Структурирането на дирекцията следва изцяло тези изисквания - Директива на ЕС и Конвенция на Съвета на Европа в тази област. ЗМСИП разпорежда информацията да се анализира от дирекцията като разузнавателно звено, каквото трябва да има всяка държава. Информацията, която се получава в дирекцията, се получава в точно определен ред и в точно определени случаи - когато има съмнение за изпиране на пари или за наличие на средства с престъпен произход. Определени са 31 категории лица в закона, които следват международните изисквания - дали включените в закона лица отговарят на закона. Ние не разчитаме само на категориите, които са задължителни по международния стандарт. Българският законодател е добавил най-малко още 10 категории извън международните стандарти.

Информация за съмнителни операции относно отпускане на кредити между съмнителни лица, свързани с КТБ акционери, не е получавана. При всеки случай има събиране информация и извършване анализ, включително банкова тайна. Редът, въведен със ЗМСИП.

За резултатите от дейността. Българският Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМСИП) въвежда международните стандарти. ДАНС и дирекция "Финансово разузнаване" подлежат на регулярни и строги проверки от Съвета на Европа. Последната такава проверка е направена през 2012-2013 г. Докладът е публикуван в края на 2013 г. Съветът на Европа не е имал забележки срещу финансово-разузнавателното звено след проверките, които включват проверки на място и срещи с финансови институции.

За комуникацията с БНБ. Задължението в закона е от страна на БНБ да се подава такава информация по установените данни в техните проверки.

По въпроса за статистическите форми и задължението за деклариране на основание за извършване на преводите, произход на средства и т.н., това е задължение по Закона за мерките срещу изпирането на пари. И се

проверява от контролните органи на ДАНС. Всички финансови институции са задължени да съхраняват тези статистически форми за определен период и при наличие на съмнение трябва да се докладват. Автоматично се докладват единствено транзакциите в брой над 30 хил.лв. в кеш.

Специализирана административна дирекция "Финансово разузнаване", която е част от ДАНС, считано от 2008 г., няма каквито и да било оперативни функции, нито каквито и да е функции и правомощия по разкриване на престъпна дейност. Няма право да се самосезира и начинът, по който е уредена работата в дирекция "Финансово разузнаване", е уреден единствено и само в чл. 32д от Правилника за прилагане на Закона за ДАНС.

Тази дирекция има отделен печат, отделно деловодство, отделен архив и отделни правомощия на директора на "Финансово разузнаване" поради членството на дирекцията, по линия на това, че е финансово-разузнавателното звено на Република България и членува в комитета Мънивал към Съвета на Европа.

Вътрешния документооборот е определен със заповед на председателя на ДАНС. Тя се ползва единствено и само за целите на прането на пари и единствено и само за превенция финансирането на тероризма.

Дирекцията няма право да се самосезира. Информацията, която се обработва, се обработва в информационни масиви, които са на достъп единствено и само на дирекцията, но те идват изходящи от тридесетте групи задължени лица, които са разписани в чл. 3, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпиране на пари, едни от които - по т. 1 са банките, но вътре има още 29 групи лица.

Без достъп до Централния кредитен регистър (ЦКР).

Преди всяко тримесечие на съответната година планът за провеждане на плановете проверки от страна на дирекция "Финансово разузнаване" по линия преценка за спазването на Закона за мерките срещу изпирането на пари и Закона за мерките срещу финансирането на тероризъм, се утвърждава от председателя на ДАНС. В тези планове банка КТБ не е фигурирала.

Тези проверки се предлагат на база на риск анализ, който се прави на база на докладите за съмнителни операции и по чл. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

В началото на 2012 г. дирекция "Финансово разузнаване" е работила случаи, които касаят съмнителни операции и сделки по линия на прането на пари, за които трети лица, съответно задължените лица са докладвали, касаещи 2008 г.

Над 70% от докладите за съмнителни операции, които носят информационен източник, са от банките. Няколко банки, не са подавали никакви доклади по чл. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, т.е. че през тях са преминавали съмнителни транзакции на трети лица, техни клиенти

Общи проверки на КТБ също така няма, въпреки че има общи проверки на други банки - по искане на "Банков надзор",

Обменът на информацията между "Финансово разузнаване", ДАНС, проверките на финансовото разузнаване по линия прането на пари и Банков надзор, касаят допирните точки, тъй като Банков надзор и Комисията за финансов надзор са длъжни в определени разрези също да правят проверка по отношение превенцията на прането на пари, т.е. те имат определени правомощия да правят проверки.

РАЗДЕЛ III.

Механизъм на функциониране на банковата система в България 2008-2013

След няколко години на експанзионистичен растеж на кредитната активност, поради възходящия икономически растеж и позитивните ефекти от присъединяването към ЕС, и натрупване на произтичащите от нея рискове, свиването на ликвидността на международните финансови пазари през 2008 г. разкрива реалните измерения на натрупаните ефекти. Изправени пред предизвикателството да запазят финансова стабилност,

през периода от последното тримесечие на 2008 до края на 2012 г. търговските банки (ТБ) преориентират агресивната кредитна политика за натрупване на печалби към търсене на сигурност чрез единствения възможен инструмент – консервативно управление на балансовите активи и пасиви. Финансовата, респ. банковата стабилност е предпоставка за ниски и стабилни лихвени проценти в икономиката, но в условията на рецесия през последните години стабилността на банковата система се поддържа при рестриктивна кредитна политика и увеличаване на ликвидните активи на ТБ.

Кредитът за нефинансови предприятия (НП) запазва почти еднакъв среден размер за целия период независимо от количествените категории. По-често ниският обем на кредита се обяснява с намаляване на неговото търсене като следствие от свиването на съвкупното търсене и понижаване на икономическата активност, повлияни от глобалната икономическа и финансова криза. Същевременно слабата кредитна активност може да произтича от намаляване на предлагането на кредит от ТБ. Рационирането на кредита е присъщо на кредитните пазари. В условията на икономически растеж достъпът до тях се ограничава предимно за икономически сектори със слаба рентабилност и по-висок риск. С оглед да намалят кредитния риск и да генерират по-високи печалби ТБ пренасочват кредитни ресурси към по-рентабилни сектори на икономиката.

В предкризисния период значим фактор за увеличаване на ликвидността и сигурността (срещу краткосрочни ликвидни затруднения) в банковата система е притокът на чуждестранни капитали от Евророната. Независимо че България не членува в нея и по тази причина българските банки имат ограничен пряк достъп до европейските финансови пазари, обемът на нерезидентните депозити в банковата система нараства ежегодно.

В повечето страни финансовата и икономическата криза се проявява последователно като криза на финансовите институции и на реалния сектор. У нас кризата на реалната икономика, вкл. високата междуфирмена задлъжнялост, се случва в условията на макроикономическа (банкова) стабилност. Ежегодното намаляване на равнището на кредита в този случай логично насочва вниманието към политиката на управление на ликвидния риск.

Определянето на факторите за ниския обем на кредита ползва, на първо място, решенията на макроикономическото управление. Ефективната политика на въздействие предполага прилагането на различни мерки в зависимост от това дали ниското равнище на кредита е следствие предимно от фактори на предлагането или на търсенето на кредит. В първия случай определяща за слабата кредитна активност е рестриктивната кредитна политика на ТБ в резултат от очакванията за силно увеличаване на кредитния риск, който не може да бъде обхванат от по-голямо нарастване на рисковата премия (рационариране на кредита). Заедно с повишения кредитен риск дефицитът на доверие между ТБ и ограничаването на външните източници на финансиране също допринасят за намаляване на предлагането на кредит.

- *Управление на ликвидността*

В контекста на финансовата криза от 2007 г. редица изследвания в световен мащаб свидетелстват за натрупване на висока ликвидност от кредитните институции като реакция към силно намалената ликвидност на междубанковите пазари, увеличените разходи за финансиране и очакваните загуби от отписване на активи. В отговор на външен шок от понижаване на ликвидността банките увеличават резервите в ЦБ и инвестициите в бързоликвидни ценни книжа (ЦК), намаляват междубанковото кредитиране и ускоряват продажбата на капиталови инструменти. Устойчивостта на източниците на финансиране в пасива на банките, предимно на равнището на депозитите и собствения капитал, се определя като значим фактор при управление на ликвидността. С намаляването на ликвидността на финансовите пазари през последните години се наблюдава повишаване на ролята на депозитите при по-силна зависимост от привличането на депозити на по-малките ТБ. Акумулирането на ликвидност в литературата се интерпретира с проявлението на два типа мотиви – осигурителен и спекулативен, като резултат от очакванията на кредитните институции за бъдещо развитите на пазарите. В основата на тези мотиви лежат очакванията за намаляване на ликвидността на междубанковия пазар в краткосрочен план. Увеличаването на ликвидните запаси придобива осигурителен характер, когато се очакват затруднения при привличане на външно финансиране. С оглед смекчаване на ефектите от ликвидния шок банките укрепват ликвидните си позиции. Въпреки че затрудненият достъп до

високоликвидните пазари не означава невъзможност да се привлече паричен ресурс, продажбата на по-слабо ликвидни активи (като възможен източник на парични средства) ще се извършва при по-висока пазарна цена на активите. Следващата причина за натрупване на ликвидни буфери е вероятността от ликвидация на активи и привличане на паричен ресурс при по-високи разходи за външно финансиране. Спекулативният мотив се проявява при очакване за високо търсене на паричен ресурс в бъдещ период и (следователно) ниски цени на активите в резултат от спешни продажби за набавяне на ликвидност. Ситуацията на несигурност и свиване на междубанковия пазар създава предпоставки банките, които разполагат с по-висока ликвидност, целенасочено да ограничат предлагането на кредит към други кредитни институции с цел последващо облагодетелстване от намаляване на цената на активите. При допускането за наличие на бъдещи ликвидни шокове ликвидните банки могат да извлекат изгода от покупката на активи на ниски цени. В този смисъл очакванията за намаляване на ликвидността на финансовите пазари обуславят натрупването на ликвидни буфери от финансово стабилни банки с оглед оползотворяване на бъдещи инвестиционни възможности. В условията на финансовия пазар в България също може да се допусне различие в значението на депозитите като източник на финансиране за ТБ с различен пазарен дял. Предвид неефективно работещият междубанков пазар, устойчивият отлив на нерезидентен капитал и силно ограничената функция на БНБ като кредитор от последна инстанция, привличането на депозити от вътрешния пазар се откроява като източник с ключово значение за акумулирането на ликвидност в целия банков сектор през годините на рецесия. Натрупването на ликвидност в банковата система е присъщо за периодите след финансова и икономическа криза и загуба на доверието. След тежката банкова криза от 1996-1997 г. ТБ постепенно увеличават поддържаните свръх резерви по сметките си в БНБ. До 2000 г. те натрупват ликвидни активи като относителен дял от привлечените средства (вторична ликвидност) в размер на 26%.¹⁰ Увеличаването на ликвидността през следващите години продължава. През 2005 г. делът на ликвидните активи нараства до 31%,¹¹ а в края на 2003 г. достига 33%.

Мотивите за акумулиране на висока ликвидност са продиктувани, от една страна, от голямата предпазливост на ТБ към ликвидни шокове вследствие от паническото теглене на депозити. От друга страна, поддържането на високи резерви сигнализира, че банковата система е стабилна и сигурна и

няма да бъде допуснато отново да изпадне в системен риск. През периода на икономическата криза (2008-2013 г.) отново се наблюдава увеличаване на склонността към натрупване на ликвидните буфери в баланса на ТБ в условията на повишаване на цената на привлечения капитал (доходността по депозити) и намаляване на външните източници на финансиране.

В края на 2008 г. банковата система губи 34% от ликвидността си спрямо 2006 г. и регистрира най-нисък относителен дял на ликвидните активи от 21.63% (независимо от намалението на ликвидността тя остава висока и значително превишава минималната изискуема ликвидност от 10%). Изтеглянето на чуждестранен капитал през 2007 и 2008 г. понижава ликвидността на ТБ(1) със 7%. Стремешът към увеличаване на ликвидните активи е очевиден и през 2011 г. ТБ успяват да достигнат ликвидността си от 2007 г. чрез привличане на депозити от вътрешния пазар. Увеличаването на ликвидните активи през последните години стои в основата на оповестяваната високата ликвидност в банковата система (изразена чрез коефициента на ликвидни активи). Натрупването на ликвидни буфери укрепва ликвидните позиции на ТБ, но въпреки това не може да се оцени еднозначно. На микроравнище увеличаването на ликвидните активи е опит на ТБ да намалят ликвидния риск и да повишат устойчивостта си към вътрешни и външни шокове. Същевременно на макроикономическо равнище ликвидните буфери могат да се разглеждат като „обратната страна“ на предлагането на кредит. Управлението на ликвидния риск чрез натрупване на ликвидност и намаляване на кредитната активност би оказало негативен ефект върху кредитирането на частния сектор. При натрупването на ликвидни буфери през последните години водещ е осигурителният мотив, но в същото време банковата система остава слаболиквидна по отношение на предлагането на кредит за частния сектор. Доказателство за това е критичното равнище на предлагането на кредит през този период. Основни фактори за акумулирането на висока ликвидност от ТБ са:

- очакване за бъдещи ликвидни шокове (вероятност ТБ да изпитват бъдещи ликвидни затруднения);
- несигурност относно подобряването на достъпа до финансовите пазари;

- очаквания за отписване на значителен дял от лошите активи (просрочени и необслужвани кредити) и загуба на капитал.

- *Свиване на кредитната активност*

Преносът на негативни ефекти от намалената ликвидност на финансовите пазари към реалната икономика се проявява чрез свиване на кредитната активност на ТБ в търсене на сигурност и финансова стабилност. Обемът на кредита за НП и домакинствата се задържа почти на едно равнище, повишаването му е слабо и незадоволително за генериране на икономически растеж. В общия случай голямото предлагане на кредит при слабо търсене понижава лихвените проценти. Въпреки че през последните три години те намаляват, кредитната политика на ТБ не може да се определи като „разхлабена”. Разграничаването на влиянието на факторите на търсенето и предлагането върху равнището на кредита среща известни затруднения поради техния производен характер. Съществуват обективни предпоставки за твърдението, че ниската кредитна активност в икономиката се дължи на страната на предлагането на кредит, а не единствено на намаляване на търсенето му. Индикатори, че ТБ ограничават достъпа до кредитния пазар и свиват предлагането на кредит през периода 2008-2011 г. се откриват в три направления: динамиката на краткосрочния кредит, качеството на кредитните портфейли на ТБ и лихвената динамика по депозити с кратък матуритет.

- *Динамика на краткосрочния кредит*

Може да се предположи, че влиянието на ликвидните затруднения ще се прояви най-бързо в равнището на краткосрочния кредит за НП и домакинствата. Внезапното понижаване на ликвидността вследствие от външен за банковата система шок (например изтегляне на нерезидентен капитал, спад на доверието) ще ограничи възможностите за предлагане на кредит в кратък срок. Може да се очаква, че при последващо увеличаване на несигурността и риска намаляването на склонността на ТБ да предлагат краткосрочни кредити ще се пренесе върху предлагането на кредити в дългосрочен план. В динамиката на кредита за частния сектор през последните години се откриват индикатори за ограничаване на предлагането на кредит.

- *Качеството на кредитните портфейли*

Най-голям принос за високата загуба от лоши кредити имат предоставените кредити на корпоративните клиенти, следвани от жилищните кредити. През 2012 г. лошите кредити на корпоративни клиенти достигат над 16% от общо кредитите и над 71% от лошите кредити, докато необслужваните кредити от домакинствата, вкл. загубите, не надхвърлят съответно 5 и 23%. Значително по-високият относителен дял на лошите кредити на НП допринася за намаляване равнището на кредита след 2008 г. При посочената значителна загуба на капитал и очакването за допълнително отписване на лоши активи е обяснима намалената склонност на ТБ да кредитират частния сектор (изразена като функция на качеството на кредитните портфейли). Поведението на банките ясно показва, че промяна на рестриктивната кредитна политика би настъпила след понижаване на високия относителен дял на лошите кредити. Положителен сигнал за бъдещо спадане на загубите от лоши кредити е намаляването на експозициите под наблюдение и необслужваните кредити през 2011 и 2012 г.

- *Лихвена динамика по депозити с малък матуритет*

Най-ясна представа за търсенето на краткосрочен финансов ресурс от ТБ дава динамиката на лихвените проценти по краткосрочни депозити. Нарастването на лихвеното равнище е индикатор за увеличаване на търсенето на капитал от вътрешния пазар, докато ниските лихви по депозити сигнализират за слаба необходимост от привличане на краткосрочен капитал. През 2008-2009 г. краткосрочните лихвени проценти по депозити с малък матуритет се увеличават с най-бърз темп и свидетелстват за остра необходимост от привличане на краткосрочен финансов ресурс в банковата система. От края на 2008 и през 2009 г. лихвените равнища по депозитите с матуритет от 1 до 3 месеца превишават лихвите по депозити от 6 до 12 месеца. През 2012 г. отново наблюдаваме повишаване на лихвените проценти на депозитите от 3 до 6 месеца до равнището на депозитите с по-висока срочност от 6 до 12 месеца.

През 2008-2012 г. управленските решения на банковия мениджмънт са доминирани от търсене на сигурност. В отговор на понижаването на ликвидността на финансовите пазари и ограничаването на източниците на финансиране ТБ реструктурират балансите си. Рискът от ликвидни затруднения се адресира чрез увеличаване на активите с висока

ликвидност и намаляване на слаболиквидните и рисковите активи (кредитите). Ограничаването на рисковете по линия на външното финансиране на ТБ намира проявление в съкращаването на привлечените средства от кредитни институции и увеличаването на тези по депозити от НП и домакинствата. Чрез изменението на своите баланси ТБ в ролята си на финансови посредници пренасят както позитивните, така и негативните ефекти от изменението на финансовите пазари към частния сектор. Намаляването на кредитирането в относителен и абсолютен размер силно свива източниците на външно финансиране на нефинансовите предприятия и оказва натиск върху тяхната производителност, ликвидност и инвестиционна активност. Неблагоприятен ефект от стремежа към увеличаване на сигурността и поддържане на висока ликвидност (високи стойности на показателите за ликвидност) е ограничаването на достъпа до кредит и спадането на кредитната активност. Заедно с влошеното качество на кредитните портфейли друг значим фактор за свиване на предлагането на кредит е високият относителен дял на кредитите в активите на ТБ.

През периода 2008-2012 г. ТБ реагират на понижаването на ликвидността на финансовите пазари чрез увеличаване на ликвидните активи и намаляване на тези с по-висок риск, но повишената ликвидност на банковата система не допринася пряко за увеличаване на предлагането на кредит. Понижаването на лихвените проценти по депозитите през 2008-2010 г., преобладаващото търсене на капитал с малка срочност (до 3 месеца) и високият относителен дял на лошите и необслужваните кредити през този период са фактори, които оказват влияние изключително на страната на предлагането на кредит.

РАЗДЕЛ IV. Функциониране на КТБ АД /2009-20.06.2014/

Финансово състояние на Корпоративна търговска банка в периода 2009-20.06.2014 г. - резултати и отчети

Според данни на БНБ в края на 2009 г. сумата на активите на Банката към 31.12.2009 г. е 2 041 758 хил. лв., Средно дневните активи за 2009 г. са в размер на 2 114 344 хил. лв., което е с 381 328 хил. лв., или с 22.0% повече в сравнение с 2008 г.

През 2009 г. на КТБ АД реализира нетна печалба в размер на 63 653 хил. лв., като в сравнение с 2008 г. е увеличена с 58.1%.

Възвръщаемостта на собствения капитал за 2009 г. е 25.79% при 21.84% за 2008 г. През 2009 г. приходите нарастват с 42.8% до 112 811 хил. лв., при много по-бавен растеж на разходите – със 17.2% до 40 117 хил. лв.

Приходите от дейността през 2009 г. са в размер на 112 811 хил. лв., с 33 800 хил. лв., или с 42.8% повече в сравнение с предходната година. Повече от половината (52.2%, или 17 646 хил. лв.) от абсолютното нарастване на приходите е от нетните нелихвени доходи. Нарастването на нетните лихвени приходи е с 16 154 хил. лв. и осигурява 47.8% от общото увеличение на приходите.

Темпът на нарастване на лихвените доходи през 2009 г. в сравнение с предходната година е 32.6% г. и е значително по-бавен от темпа на изменение на нелихвените приходи – с 59.8%.

Нелихвени разходи

Нелихвените разходи на Банката за 2009 г. са в размер на 40 117 хил. лв., което е с 5 899 хил. лв., или със 17.2% повече от предходната година. Преобладаващата част (89.6%) от нелихвените разходи са административните разходи в размер на 35 938 хил. лв. В сравнение с 2008 г. те са с 3 319 хил. лв. или с 10.2% повече.

Увеличението на нетните разходи за провизии през 2009 г. основно е резултат от заделянето на провизии за загуби от обезценка за портфейли от редовни кредитни експозиции и е с цел допълнителна защита по време на финансовата криза. Преобладаващата част от нарастването на нетните разходи за провизии (91.9%, или 3 840 хил. лв.) е за редовни кредитни експозиции и само 8.1%, или 339 хил. лв. е за класифицирани кредити извън група „редовни“.

Кредитен портфейл

През 2009 г. кредитният портфейл на Банката се е увеличил с 238 155 хил. лв., или с 20.5% и към 31.12.2009 г. брутният му размер е 1 398 431 хил. лв. След заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 10 674 хил. лв., нетният портфейл е 1 387 757 хил. лв. Делът на кредитния портфейл в

общата сума на активите е 68.0% и е с 13.2 п. пункта по-висок в сравнение с началото на годината.

Делът на предоставените кредити на юридически лица 16 продължава да е много висок и през отчетната година – 99.0%, с абсолютен размер 1 383 973 хил. лв. и нарастване спрямо предходната година от 240 655 хил. лв., или с 21.0%. Предоставените кредити на частни предприятия формират 98.2% от портфейла на юридически лица, а кредитите за държавни предприятия и бюджетни организации са с дял 1.8%. Кредитите за физически лица заемат 1.0% дял от общата сума на портфейла и са в размер на 14 458 хил. лв. През годината те намаляват с 2 500 хил. лв., или с 14.7%. Половината (49.4%) от кредитите за физически лица са ипотечни кредити в размер на 7 139 хил. лв., 6 547 хил. лв., или 45.3% са потребителски кредити и останалата част в размер на 772 хил. лв. са заеми, предоставени по картови сметки.

В края на 2009 г. отчетния период дела на кредитите в евро са в размер на 832 999 хил. лв. и формират 59.6% от портфейла, което е с 5.0 п. пункта повече от предходната година. Нарастването на относителния дял на предоставените кредити в евро е за сметка на намаление на дела на кредитите в лева и щ. долари, съответно с 3.2 и 1.8 п. пункта. Към 31.12.2009 г. левовите кредити заемат дял в портфейла от 34.3%, а тези в щ. долари - 6.1%. Макар и с по-малък относителен дял, левовите кредити се увеличават абсолютно с 44 337 хил. лв. до размер 480 206 хил. лв., кредитите в евро нарастват със 199 767 хил. лв. и само тези в щ. долари намаляват обема си с 5 950 хил. лв. до размер 85 226 хил. лв.

Към 31.12.2009 г. 99.04% от кредитите са класифицирани в група „редовни”. В сравнение с началото на годината относителният дял на редовните кредитни експозиции е по-малък с 0.8 п. пункта, докато за цялата банкова система това намаление е с 6.6 п. пункта.

Към 31.12.2009 г. КТБ АД е класифицирала извън група „редовни” кредити в размер на 13 484 хил. лв., които са с относителен дял 0.96% от общата сума на предоставените кредити. Три четвърти (76.0%) от тях са в група „под наблюдение”, 21.8% в група „необслужвани” и само 2.2% - в група „загуба”.

За покриване на риска от загуби от обезценка Банката е заделила провизии в размер на 10 674 хил., което осигурява степен на общо покритие на

кредитния портфейл 0.76%. Преобладаващата част (87.1%, в размер на 9 302 хил. лв.) от заделените провизии за загуби от обезценка са за редовни кредитни експозиции. Степента на покритие с провизии на редовните кредитни експозиции е 0.67%, на класифицираните – 10.18%, като на тези, които са отнесени в група „загуба” е 100%. Покритието на класифицираните кредити извън група „редовни” с наличните общи провизии е 79.2%.

Ценни книжа

Портфейлът на Банката от ценни книжа към 31.12.2009 г. е в размер на 169 091 хил. лв., с дял в сумата на активите 8.3%. Спрямо началото на годината е без съществена промяна – намаление на абсолютния обем с 850 хил. лв., или с 0.5%, а делът му в активите е с 0.2 п. пункта по-голям.

Близо половината (47.8%, в размер 80 882 хил. лв.) от притежаваните ценни книжа са отнесени в портфейл Финансови активи на разположение за продажба, 45.0% или 76 027 хил. лв. са включени към Инвестиционния портфейл до падеж, 12 178 хил. лв. са отнесени към Финансови активи държани за търгуване и 4 хил. лв. са Инвестиции в асоциирани предприятия..

Повече от половината (53.6%) от портфейла се състои от български държавни ценни книжа, които са в размер на 90 687 хил. лв. Средната лихвена доходност на портфейла български ДЦК е 4.52%.

Корпоративните облигации са в размер на 71 609 хил. лв. и са с относителен дял 42.3% от портфейла, като в сравнение с 2008 г. сумата им е с 66.3% повече. Средната лихвена доходност на тези облигации е 7.26%.

Останалата част от портфейла се състои от вложения в облигации на МБВР (3.0% дял и сума 5 068 хил. лв.) и капиталови инструменти и съучастия в размер на 1 727 хил. лв..

Привлечени средства

Общият размер на депозитите на КТБ АД към 31.12.2009 г. е 1 746 739 хил. лв.

КТБ АД финансира дейността си основно чрез привличане на средства от клиенти и в края на 2009г. те са в размер на 1 665 156 хил. лв., като

формират 95.3% от общата сума депозити. Депозитите от банки са с нисък относителен дял от 4.7% и са в размер на 81 583 хил. лв.

Капитал и резерви

Собственият капитал на КТБ АД към 31.12.2009 г. е в размер на 279 329 хил. лв. и е с 30.1% повече спрямо началото на годината.

Отношението на обща капиталова адекватност към 31.12.2009 г. е 14.04%, а адекватността на капитала от първи ред е 12.58%

През цялата 2009 г. Коефициентът на ликвидните активи съгласно Наредба 11 на БНБ към 31.12.2009 г. е 21.74%

През отчетната 2009 г. Банката не е сключвала големи сделки и такива, които да са оказали съществено влияние върху дейността на Банката.

Информация за сделки, отчитани извънбалансово - КТБ АД сключва сделки със свои клиенти, в резултат на които възникват задбалансови ангажименти. Това са неусвоени части по разрешени кредити, банкови гаранции и непокрити акредитиви. Към 31.12.2009 г. неусвоената част от разрешени кредити е в размер на 70 806 хил. лв., а предоставените банкови гаранции са в размер на 248 851 хил. лв.

Инвестициите на КТБ АД в недвижими имоти. Нетната им балансова стойност към 31.12.2009 г. е 51 548 хил. лв.

Задълженията към Българска банка за развитие АД (ББР АД) са по договор за предоставяне на кредитни линии по Програма за целево рефинансиране на търговските банки за осигуряване на средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по ТЗ. Размерът на предоставените средства по този договор е 40 000 хил. лв., които изцяло са усвоени и са предоставени целево на 20 фирми в съответствие с условията на сключения договор с ББР АД.

През отчетната 2009 г. КТБ АД не е емитирала ценни книжа.

Според данни на БНБ през 2010 г. сумата на активите на Банката към 31.12.2010 г. е 2 702 755 хил. лв., Средно дневните активи за 2010 г. са в размер на 2 282 663 хил. лв.

През 2010 г. КТБ АД реализира нетна печалба в размер на 74 415 хил. лв.,

Възвращаемостта на собствения капитал за 2010 г. е 25.25%

През 2010 г. приходите нарастват с 10.0% до 124 093 хил. лв., при много по-бавен растеж на разходите – с 5.1% до 42 171 хил. лв.

Приходите от дейността

През 2010 г. са в размер на 124 093 хил. лв., Нетните нелихвени приходи се увеличават с 80 хил. лв. и осигурява 0.7% от общото увеличение на приходите.

През 2010 г. нетният лихвен доход е 76 856 хил. лв. Формиран е от лихвени приходи в размер 172 201 хил. лв и разходи за лихви в размер на 95 345 хил. лв.

Лихвеният спред за 2010 г. е 3.87% и е с 0.28 базисни пункта по-висок в сравнение с 2009 г. Формиран е от средни лихвени активи в размер на 1 955 190 хил. лв. с доходност 8.81% (при 8.09% за 2009 г.) и средни лихвени пасиви в размер на 1 931 219 хил. лв. с цена 4.94% (4.50% за 2009 г.).

Нелихвените доходи на банката за 2010 г. са в размер на 47 237 хил. лв. Покритието на административните разходи с нелихвени приходи е 120.8%.

Нелихвени разходи

Нелихвените разходи на Банката за 2010 г. са в размер на 42 171 хил. лв., Преобладаващата част (92.8%) от нелихвените разходи са административните разходи в размер на 39 119 хил. лв.

Загубите от обезценка за 2010 г. са в размер на 3 052 хил. лв. и изцяло са формирани от нетни разходи за провизии по кредити.

Преобладаващата част (61.9%, или 1 888 хил. лв.) от нетните разходи за провизии за загуби от обезценка са за портфейли от редовни кредитни експозиции, останалата част от 38.1%, или 1 164 хил. лв. са за класифицирани кредити извън група „редовни”.

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на КТБ АД към 31.12.2010 г. е в размер на 1 673 412 хил. лв. След заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 13 709 хил. лв., нетният портфейл е в размер на 1 659 703 хил. лв. Делът на кредитния портфейл в общата сума на активите е 61.4% и е с 6.6 п. пункта по-нисък в сравнение с 31.12.2009 г.

Делът на предоставените кредити на юридически лица продължава да е много висок – 99.1%, с абсолютен размер 1 657 768 хил. лв. Кредитите за физически лица заемат 0.9% дял от общата сума на портфейла и са в размер на 15 644 хил. лв. През годината нарастват с 1 186 хил. лв., или с 8.2%. Близо половината (48.6%) от кредитите за физически лица са ипотечни кредити в размер на 7 599 хил. лв., 7 337 хил. лв., или 46.9% са потребителски кредити и останалата част в размер на 708 хил. лв. са заеми, предоставени по картови сметки.

При валутната структура на кредитния портфейл през 2010 г. продължава тенденцията за увеличаване дела на кредитите в евро и в края на отчетния период те са в размер на 1 088 376 хил. лв., и формират 65.0% от портфейла, което е с 5.5 п. пункта повече от предходната година. Делът на предоставените кредити в щ. долари също е по-висок - с 0.3 п. пункта, до дял 6.4%, а делът на кредитите в лева намалява с 5.8 п. пункта до 28.6%. Относителната промяна във валутната структура на портфейла е резултат от абсолютното нарастване на кредитите в евро с 255 377 хил. лв., или с 30.7% и на тези в щ. долари с 22 190 хил. лв., или с 26.0%, до размер 107 417 16 хил. лв. Предоставените кредити в лева в края на 2010 г. са в размер на 477 618 хил. лв. и са с 2 588 хил. лв. по-малко от началото на годината.

Към 31.12.2010 г. 96.57% от кредитите са класифицирани в група „редовни“. За покриване на риска от загуби от обезценка Банката е заделила провизии в размер на 13 709 хил., което осигурява степен на общо покритие на кредитния портфейл 0.82%. Преобладаващата част (81.9%) от заделените провизии за загуби от обезценка са за редовни кредитни експозиции. Степента на покритие с провизии на редовните кредитни експозиции е 0.69%, на класифицираните – 4.33%, като за тези, които са отнесени в група „загуба“ е 59.3%. Покритието на класифицираните кредити извън група „редовни“ с наличните общи провизии е 23.9%.

Ценни книжа

Портфейлът на Банката от ценни книжа към 31.12.2010 г. е в размер на 323 809 хил. лв., с дял в сумата на активите 12.0%. Прямо началото на годината обемът на портфейла е почти удвоен - нарастване с 91.5%, в абсолютна стойност със 154 718 хил. лв.

Повече от половината (54.6%, в размер 176 796 хил. лв.) от притежаваните ценни книжа са отнесени в портфейл Финансови активи на разположение за продажба. Към Инвестиционния портфейл до падеж са отнесени ЦК на стойност 76 425 хил. лв. (с дял 23.6%), 61 765 хил. лв. са отнесени към портфейл Финансови активи държани за търгуване и останалите 8 823 хил. лв. са Инвестиции в асоциирани предприятия.

По-голямата част (41.8%) от портфейла е съставена от български държавни ценни книжа, които са в размер на 135 222 хил. лв. и в сравнение с предходната година са с 44 535 хил. лв., или с 49.1% повече. Средната лихвена доходност на портфейла български ДЦК е 4.26%.

Корпоративните облигации са в размер на 90 697 хил. лв. и са с относителен дял 28.0% от портфейла, като в сравнение с 2009 г. сумата им е с 32 385 хил. лв., или с 55.5% повече. Средната лихвена доходност на тези облигации е 6.56% Близко една четвърт (22.7%, или 73 463 хил. лв.) от портфейла ЦК се състои от облигации на американското правителство. Останалата част от портфейла включва вложения в облигации на МБВР и Европейската инвестиционна банка – общо в размер на 3 985 хил. лв. и капиталови инструменти и съучастия в размер на 20 442 хил. лв.

Привлечени средства

Привлечените средства от КТБ АД към 31.12.2010 г. са в размер 2 365 337 хил. лв., КТБ АД финансира дейността си основно чрез привличане на средства и те са в размер на 2 261 020 хил. лв., като формират 95.6% от общата сума депозити. Общото увеличение на привлечените средства от клиенти на банката е с 595 864 хил. лв., или с 35.8%.

Близко три четвърти (73.6%) от привлечения ресурс от клиенти на Банката е формиран от срочни и спестовни депозити, които са в размер 1 665 148 хил. лв. и в сравнение с началото на годината са с 598 190 хил. лв. или с 56.1% повече. Безсрочно привлечените средства са с относителен дял

26.4% и размер 595 872 хил. лв., като са с 2 326 хил. лв., или с 0.4% по-малко.

Капитал и резерви

Собственият капитал на КТБ АД към 31.12.2010 г. е в размер на 320 573 хил. лв. Отношението на обща капиталова адекватност към 31.12.2010 г. е 12.64%, а адекватността на капитала от първи ред е 11.88%

Откритата валутна позиция на Банката е със стойности от 0.54% до 1.10% от капиталовата база, което е под допустимото ниво от 15% за отделна валута и 30% за обща откритая валутна позиция.

Според данни на БНБ по сума на активите Банката към 31.12.2011 г. е 4 044 378 хил. лв., Среднодневните активи за 2011 г. са в размер на 3 329 314 хил. лв.

През 2011 г. КТБ АД реализира нетна печалба в размер на 59 811 хил. лв., Постигнатата възвращаемост на собствения капитал е 16.85%, при 25.25% за 2010 г. и възвращаемостта на средните активи е 1.80%, при 3.26% за предходната година.

Приходи от дейността

Приходите от дейността през 2011 г. са в размер на 119 110 хил. лв. Структурата на общите приходи от дейността през 2011 г. е променена в сравнение със структурата от 2010 г. – лихвените доходи увеличават дела си до 67.9% от общите приходи, а нелихвените доходи са с дял 32.1%. През 2010 г. тези стойности съответно са 61.9% и 38.1%.

Нетен лихвен доход

Абсолютният му размер е 80 868 хил. лв., Формиран е от лихвени приходи в размер 228 227 хил. лв. и разходи за лихви в размер на 147 359 хил. лв.

В резултат на нарастване на средния обем лихвени активи с 899 554 хил. лв., или с 46.0%, лихвените приходи се увеличават със 79 227 хил. лв., промяната на лихвената доходност води до намаление на приходите с 23 201 хил. лв.

По-големият обем лихвени пасиви с 951 993 хил. лв., или с 49.3%, увеличава разходите за лихви с 47 000 хил. лв., а променената цена на ресурса – с 5 014 хил. лв.

Лихвеният спред за 2011 г. е 2.88% и е с 0.99 базисни пункта по-нисък в сравнение с 2010 г. Формиран е от средни лихвени активи в размер на 2 854 743 хил. лв. с доходност 7.99% (при 8.81% за 2010 г.) и средни лихвени пасиви в размер на 2 883 213 хил. лв. с цена 5.11% (4.94% за 2010 г.).

Нетни нелихвени приходи

Нелихвените доходи на Банката за 2011 г. са в размер на 38 242 хил. лв., Намалението им основно е формирано от по-ниския резултат от валутни сделки и преоценка на валутни активи и пасиви.

Нетните приходи от такси и комисиони осигуряват 10.6% от общите приходи и са в размер на 12 629 хил. лв. Приходите от такси и комисиони са в размер на 13 677 хил. лв., а разходите са със 117 хил. лв., или с 12.6% повече от предходната година и са в размер на 1 048 хил. лв.

Нетните приходи от търговски операции с финансови инструменти са в размер на 6 158 хил. лв., с относителен дял 5.2% от общите приходи.

Другите нелихвени приходи са в размер на 4 870 хил. лв. Преобладаващата част от тях са получени дивиденди.

Нелихвени разходи

Нелихвените разходи на Банката за 2011 г. са в размер на 52 690 хил. лв., Преобладаващата част (83.3%) от нелихвените разходи са административните разходи в размер на 43 871 хил. лв.

Загубите от обезценка за 2011 г. са в размер на 8 819 хил. лв. и почти изцяло (99.9%) са формираны от нетни разходи за провизии по кредити. Относителният им дял в общите нелихвени разходи е 16.7%, при 7.2% за предходната година. Преобладаващата част (69.2%, или 6 096 хил. лв.) от нетните разходи за провизии за загуби от обезценка на кредити са за портфейли от редовни кредитни експозиции, останалата част от 2 710 хил. лв. са за класифицирани кредити извън група „редовни”.

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на КТБ АД към 31.12.2011 г. е в размер на 2 651 566 хил. лв. След заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 22 504 хил. лв., нетният портфейл е в размер на 2 629 062 хил. лв.

В Корпоративна търговска банка АД делът на предоставените кредити на юридически лица продължава да е много висок – 99.3%, с абсолютен размер 2 632 239 хил. лв. Кредитите за физически лица заемат 0.7% дял от общата сума на портфейла и са в размер на 19 327 хил. лв. През годината нарастват с 3 683 хил. лв., или с 23.5%. Две трети (66.5%) от кредитите за физически лица са ипотечни кредити в размер на 12 856 хил. лв., 5 765 хил. лв., или 29.8% са потребителски кредити и останалата част в размер на 706 хил. лв. са заеми, предоставени по картови сметки.

При валутната структура на кредитния портфейл през 2011 г. - увеличаване дела на кредитите в евро и в края на отчетния период те са в размер на 1 916 672 хил. лв., и формират 72.3% от портфейла. Делът на предоставените кредити в щ. долари също е по-висок - с 1.4 п. пункта, до дял 7.8%, а делът на кредитите в лева намалява с 8.6 п. пункта до 19.9%.

В кредитния портфейл на КТБ АД към 31.12.2011 г. 96.35% от кредитите са класифицирани в група „редовни”.

Към 31.12.2011 г. КТБ АД е класифицирала извън група „редовни” кредити в размер на 96 864 хил. лв., които са с относителен дял 3.65% от общата сума на предоставените кредити.

Портфейлът на Банката от ценни книжа към 31.12.2011 г. е в размер на 546 926 хил. лв., с дял в сумата на активите 13.5%. Корпоративните облигации са в размер на 233 681 хил. лв. и са с относителен дял 42.7% от портфейла,

Привлечени средства

Привлечените средства от КТБ АД към 31.12.2011 г. са в размер 3 535 555 хил. лв.,

КТБ АД продължава да финансира дейността си основно чрез привличане на средства от клиенти и в края на отчетния период те са в размер на 3 378 516 хил. лв., като формират 95.6% от общата сума привлечен ресурс.

Капитал и резерви

Собственият капитал на КТБ АД към 31.12.2011 г. е в размер на 383 803 хил. лв.

Приходите от дейността на Банката през 2012 г. са в размер на 149 082 хил. лв.

Нетен лихвен доход

Абсолютният размер на нетния лихвен доход се увеличава с 20.5% до 97 484 хил. лв. По-големият обем лихвени пасиви с 40.0%, увеличава разходите за лихви с 58 958 хил. лв., а променената цена на ресурса – с 20 390 хил. лв.

Лихвеният спред за 2012 г. е 2.82%. Формиран е от средни лихвени активи в размер на 3 842 510 хил. лв. с доходност 8.44% (2011 г.: 7.99%) и средни лихвени пасиви в размер на 4 036 776 хил. лв. с цена 5.62% (5.11% за 2011 г.).

Нетни нелихвени приходи

Реализираните нелихвените доходи от КТБ АД през 2012 г. са в размер на 51 598 хил. лв.

Нетните приходи от такси и комисиони осигуряват 8.3% от общите приходи и са в размер на 12 442 хил. лв.

Нетните приходи от търговски операции с финансови инструменти са в размер на 5 205 хил. лв., с относителен дял 3.5% от общите приходи.

Другите нелихвени приходи са в размер на 19 925 хил. лв.

Нелихвени разходи

Нелихвените разходи на Банката за 2012 г. са в размер на 87 524 хил. лв.

Загубите от обезценка за 2012 г. са в размер на 28 221 хил. лв. и почти изцяло (99.9%) са формирани от нетни разходи за провизии по кредити. Преобладаващата част (87.3%, или 24 619 хил. лв.) от нетните разходи за провизии за загуби от обезценка са за класифицирани кредити извън група

„редовни”, останалата част от 3 583 хил. лв. са за портфейли от редовни кредитни експозиции

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на КТБ АД към 31.12.2012 г. е в размер на 3 714 327 хил. лв. След заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 35 925 хил. лв., нетният портфейл е в размер на 3 678 402 хил. лв. Делът на кредитния портфейл в общата сума на активите е 65.3%

В Корпоративна търговска банка АД делът на предоставените кредити на юридически лица е – 99.3%, с абсолютен размер 3 687 485 хил. лв. Кредитите за физически лица заемат 0.7% дял от общата сума на портфейла и са в размер на 26 842 хил. лв. Две трети (68.3%) от кредитите за физически лица са ипотечни кредити в размер на 18 342 хил. лв., 7 856 хил. лв., или 29.3% са потребителски кредити и останалата част в размер на 644 хил. лв. са заеми, предоставени по картови сметки.

При валутната структура на кредитния портфейл през 2012 г. кредитите в евро формират 73.7% от портфейла

В кредитният портфейл на КТБ АД към 31.12.2012 г. 97.08% от кредитите са класифицирани в група „редовни”. Към 31.12.2012 г. КТБ АД е класифицирала извън група „редовни” кредити в размер на 108 317 хил.

Към 31.12.2012 г. КТБ АД е установила специфични провизии за кредитен риск в размер на 11 899 хил. лв.

Ценни книжа

Портфейлът на Банката от ценни книжа към 31.12.2012 г. е в размер на 646 905 хил. лв., 63.4%, в размер 410 266 хил. лв. от притежаваните ценни книжа са част от портфейла Финансови активи държани за търгуване. Средната лихвена доходност на портфейла български ДЦК е 5.46%. Корпоративните облигации са в размер на 62 530 хил. лв. и са с относителен дял 9.7% от портфейла. Към 31.12.2012 г. портфейла ценни книжа на Банката включва и облигации на МФ на Испания - 4 147 хил. лв. Останалата част от портфейла ценни книжа включва вложения в капиталови инструменти и съучастия в размер на 87 435 хил. лв.

Привлечени средства

Привлечените средства от КТБ АД към 31.12.2012 г. са в размер 5 176 015 хил. лв. Общото увеличение на привлечените средства от клиенти на банката е с 33.2% (1 161 994 хил. лв.) се дължи основно на депозитите от физически лица.

Капитал и резерви

Собственият капитал на КТБ АД към 31.12.2012 г. е в размер на 450 009 хил. лв.

Според данни на БНБ сумата на активите на Банката към 31.12.2013 г. е 6 740 901 хил. лв. Реализираната нетна печалба през 2013 г. е в размер на 70 725 хил. лв.

Приходи от дейността

Приходите от дейността на Банката през 2013 г. са в размер на 184 861 хил. лв.

Нетен лихвен доход

През отчетната 2013 г. нетният лихвен доход е в размер на 88 230 хил. лв. и Лихвеният спред за 2013 г. е 2.21% Формиран е от средни лихвени активи в размер на 5 308 237 хил. лв. с доходност 8.37% (2012 г.: 8.44%) и средни лихвени пасиви в размер на 5 778 113 хил. лв. с цена 6.16% (5.62% за 2012

Нетни нелихвени приходи

Реализираните нелихвените доходи от КТБ АД през 2013 г. са в размер на 96 631 хил. лв. Нетните приходи от търговски операции с финансови инструменти са в размер на 22 764 хил. лв.,

Нетните приходи от такси и комисиони са в размер на 13 183 хил. лв. Резултатът от валутни сделки и преоценка на валутни активи и пасиви е в размер на 11 678 хил. лв.

Другите приходи от дейността са в размер на 49 006 хил. лв.

Нелихвени разходи

С най-голям относителен дял в административните разходи за 2013 г. са Административните, маркетинг и други разходи – 37.2% и са в размер на 28 308 хил. лв.

Загубите от обезценка за 2013 г. са в размер на 28 713 хил. лв. Преобладаващата част (72.7%, или 20 835 хил. лв.) от нетните разходи за провизии за загуби от обезценка са за класифицирани кредити извън група „редовни“, останалата част от 7 823 хил. лв. са за портфейли от редовни кредитни експозиции.

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на КТБ АД към 31.12.2013 г. е в размер на 4 674 629 хил. лв., нетният портфейл е в размер на 4 614 420 хил. лв.

Делът на предоставените кредити на юридически лица е – 99.6%, с абсолютен размер 4 653 979 хил. лв.. Кредитите за физически лица заемат 0.4% дял от общата сума на портфейла и са в размер на 20 650 хил. лв. Разпределението им според предназначението на кредита е следното: 40.3% (8 332 хил. лв.) са ипотечни кредити, 56.5% (11 662 хил. лв.) са потребителски кредити и останалата част в размер на 656 хил. лв. са заеми, предоставени по картови сметки.

Абсолютните стойности на предоставените кредити във всички видове валути нарастват – тези в евро с 26.3%, до размер 3 457 746 хил. лв., левовите кредити – с 23.4%, до размер 959 787 хил. лв, а тези в щ. долари – с 29.0%, до 257 096 хил. лв.

По данни на БНБ към 31.12.2013 г. 98.24% от кредитите са класифицирани в група „редовни“. Към 31.12.2013 г. КТБ АД е класифицирала извън група „редовни“ кредити в размер на 82 496 хил. лв., Една четвърт (27.6%) от тях са класифицирани в група „под наблюдение“, 9.1% - в група „необслужвани“ и 63.3% - в група „загуба“.

Към 31.12.2013 г. КТБ АД е установила специфични провизии за кредитен риск в размер на 1 037 хил. лв., с които е намалена Капиталовата база.

Ценни книжа

Портфейлът на Банката от ценни книжа към 31.12.2013 г. е в размер на 640 128 хил. лв., Корпоративните облигации са в размер на 154 362 хил. лв.

Привлечени средства

Привлечените средства от КТБ АД към 31.12.2013 г. са в размер 6 116 205 хил. лв. Общото увеличение на привлечените средства от клиенти на банката е с 20.9% (975 054 хил. лв.) се дължи основно на депозитите от физически лица. Към 31.12.2013 г. привлечените средства от клиенти на банката са формирани основно от по-стабилните срочни и спестовни депозити, които заемат дял от 89.1% , безсрочно привлечените средства са с относителен дял 10.9% и намаление спрямо предходната година със 7.2 п. пункта. Променената структура на ресурса е резултат основно на бързото увеличаване на привлечените средства от физически лица, които влагат свободните си средства основно в спестовни депозити (ръст 80.8%).

Капитал и резерви

Собственият капитал на КТБ АД към 31.12.2013 г. е в размер на 605 872 хил. лв.

Според данни на БНБ през първите три месеца на 2014 г. сумата на активите на КТБ АД към 31.03.2014 г. е в размер на 7 302 974 хил. лв.

Финансов резултат

Финансовият резултат на КТБ АД за първите три месеца на 2014 г, по неодитирани данни е нетна печалба в размер на 13 041 хил. лв..

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на Банката към 31.03.2014 г. е в размер на 4 945 823 хил. лв. Към 31.03.2014 г. делът на редовните кредити е 38.73% Една четвърт (23.3%) от тях са в група „под наблюдение“, 13.2% са в група „необслужени" и 83.5% - в група „загуба"

Финансиране на дейността

Привлечените средства на КТБ АД към 31.03.2014 г. са в размер на 6 670 117 хил. лв.,

Финансовият резултат на КТБ АД за деветте месеца на 2014 г., по неодитирани данни е загуба в размер на 4 369 224 хил. лв..

Кредитен портфейл

Кредитният портфейл на Банката към 30.09.2014 г, е в размер на 1 449 867 хил. лв., (нето след приспадане на провизии за загуби от обезценка)

За периода от началото на годината балансовата стойност на кредитният портфейл намалява с 68.6% (3 164 553 хил. лв.), основно в резултат на извършената обезценка.

Измененията по периоди (преди и след поставяне на Банката под специален надзор) са следните: към 31.05.2014 г. кредитния портфейл е в размер на 5 211 573 хил. лв.

В периода от началото на м. юни до 20.06. 2014 г, кредитите се увеличават с 2.2% (113 615 хил. лв.), в периода от 20 юни до 30 юни 2014 г изменението е в посока намаление с 59 599 хил. лв , до размер 5 285 583 хил лв. а през последното трето тримесечие намалението е с 3 815 722 хил лв., основно от извършената обезценка.

В рамките на специалния надзор и в хода на специално възложени процедури е организирана и извършена оценка на кредитния портфейл от външни оценителски фирми

Направената обезценка на кредитния портфейл на Банката е резултат от констатациите на оценителските фирми.

През отчетния период качеството на кредитния портфейл на банката рязко е влошено. Към 30.09.2014 г. делът на редовните кредити спада на 12.43% и 87.57% (4 884 878 хил. лв.) са класифицираните извън група „редовни“, като преобладаващата част (75,86%) са в група „загуба“.

За покриване на риска от загуби от обезценка Банката е начислила провизии в размер на 4 128 626 хил лв ,

С решение на Управителния съвет на БНБ № 73 от 20.06.2014 г. Корпоративна търговска банка АД (КТБ АД) първоначално е поставена под специален надзор за срок от три месеца, допълнително удължен до 20.11.2014 г,

С решение № 598 - ФБ от 25.06.2014 г. на Комисията за финансов надзор, считано от 26.06.2014 г, до 21.07.2014 г., включително, бе спряна

търговията с емисия финансови инструменти ISIN BG 1100129052, емитирана от Корпоративна търговска банка АД.

С решение № 873 - ФБ от 21.07.2014 г, на Комисията за финансов надзор, считано от 22.07.2014 г. до 25.09.2014 г., включително, бе спряна търговията с емисия финансови инструменти ISIN BG 1100129052, емитирана от Корпоративна търговска банка АД,

С решение №809 - ФБ от 24.03.2014 г. на Комисията за финансов надзор, считано от 26.09.2014 г. до 25.11.2014 г, включително, бе спряна търговията с емисия финансови инструменти ISIN BG 1100129052, емитирана от Корпоративна търговска банка АД,

С дата 06.11.2014 г. на основание чл. 36, ал. 2, т. 2, чл. 103, ад.1, т.1, ал. 2, т. 25 и чл.151, ал.1, предл. първо от Закона за кредитните институции и чл. 16, т. 15 от Закона за Българската народна банка, Управителният съвет на БНБ отне лиценза за извършване на банкова дейност на „Корпоративна търговска банка" АД. Съгласно това решение УС на БНБ отнема лиценз за извършване на банкова дейност, издаден е Решение на УС на БНБ № 24/21.01.1994 г., актуализиран в съответствие със Закона за банките със Заповед № 100-00499/18.11.1999 г на управителя на БНБ, изменен със Заповед № РД 22-0440/07.03.2000 г, на управителя на, БНБ, допълнен със Заповед № РД 22-0884/01.12.2000 г. на управителя на БНБ, актуализиран в съответствие със Закона за кредитните институции със Заповед № РД 22-0859/07.05.2007 г на управителя на БНБ, актуализиран а съответствие със Закона за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции (обн. ДВ, бр. 24 от 2009 г.) със Заповед № РД 22-2265/16.11.2009 г, на управителя на БНБ.

РАЗДЕЛ V. Действия на Квесторите в периода на специалния надзор върху КТБ АД 25.06.2015-05.11.2014г.

С Решение №73 от 20.06.2014г. УС на БНБ поставя КТБ АД под специален надзор за срок от три месеца, като налага спрямо банката две мерки:

мярка по чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ - спира изпълнението на всички задължения на банката; мярка по чл.116, ал.2,т.3 от ЗКИ - ограничава

изцяло дейността (т.е. забранява се извършването на всякакви платежни операции).

С Решение №104 от 15.08.2014г. на УС на БНБ на КТБ е разрешено частично извършването на някои банкови дейности за целите на погасяване на кредити към банката, както следва:

платежни операции за целите на погасяване на кредити към банка, поставена под специален надзор, от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдлъжници или на негови поръчители, когато създадължеността или поръчителството са възникнали преди 01.06.2014г. безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити към банката, поставена под специален надзор.

С Решение №114 от 16.09.2014г. на УС на БНБ срокът на специалния надзор и на наложените върху КТБ АД мерки по чл.116, ал.1, т.2 и т.3 от ЗКИ е удължен до 20.11.2014г. включително.

Според доклада на Квесторите

- Действия, свързани с уведомления за цесии на вземания на клиенти на банката и искания, насочени към погасяване на кредити (платежни операции и прихващания), извършени в периода от поставяне на банката под специален надзор до отнемане на банковата лицензия)

Класифициране на исканията и разделянето им по групи

1. Уведомление за цесия по чл.99 (3) ЗЗД
2. Искане за дебитиране на сметки на основание договори за встъпване в дълг с цел погасяване на кредити
3. Изявление за прихващане
4. Искане на цесионер с придобитото по договор за цесия вземане да се завери банковата му сметка в КТБ
5. Искане на цесионер банката да използва придобитото по цесията вземане за погасяване на негов/чужд дълг към бан
6. Директен дебит от платежни сметки

- Създаване на вътрешна процедура за разглеждане на исканията на клиенти, свързани с цесии и прихващания.

Поради огромния обем на исканията и с цел детайлен анализ на всяко едно искане с оглед неговата основателност в банката е създадена Работна група по разглеждане на исканията. За всяко едно искане е попълвана от работната група анкетна карта, която съдържа анализ, както и заключение относно основателността на искането и предложение до квесторите за неговото осчетоводяване. По отношение на исканията, които са приети като неоснователни, има подробна аргументация в анкетната карта относно мотивите за отрицателното становище.

- Рекапитулация на получените изявления на клиенти, свързани с цедиране на вземания и/или насочени към погасяване на задължения към банката.

За периода в банката са постъпили общо 949 броя искания, включващи: уведомления за цесия, волеизявления за прихващане и искания за изпълнение на платежни операции, основани на договори за встъпване в дълг, 790 броя - през м. Октомври и в началото на м. Ноември - до датата на отнемане на лиценза - 06.11.2014 г.

Основателни уведомления за цесии и изявления за прихващане и искания за платежни операции по встъпване в дълг, в т.ч. - 674 850

Основателни уведомления за цесия и
изявления за прихващане - 631 852

Основателни искания за изпълнение
на платежни операции по встъпване в дълг 43 18

Основателни изявления за прихващане
с депозитни вземания на банката: 327

Основателни изявления за прихващане
с депозитни вземания на банката: 327

- Като неоснователни са определени общо 114 искания за общата сума от 88 млн. лева.

- Основателните уведомления за цесии без последващи изявления за прихващане от страна на цесионерите или с неоснователни такива са 158 броя за общата сума от 282 млн.лева.

- Вследствие преценката на тези искания като основателни са извършени счетоводни операции по смяна на кредиторите на банката. Тези 158 броя искания са разделени на две подгрупи, както следва:

Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане или с неоснователни изявления за прихващане - такива са 110 броя искания за общата сума от 61 млн.лева. При тях са взети счетоводни операции по промяната на кредиторите на банката. В тази подгрупа попадат и всички искания, при които: уведомлението за цесия е последвано от друг вид искане, което е неосноватено и не може да бъде изпълнено, както и всички уведомления за цесия, при които в банката не е постъпило изявление за прихващане от цедента.

Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане от цесионерите -такива са 48 искания за общата сума от 221 млн. лева, при които има последващо цедиране на вземането към лице, което прихваща. При тези искания след придобиване на вземането цесионерите на свой ред са входирали в банката нови уведомления за цесии, последвани от изявления за прихващане от новите цесионери. Предвид посоченото сумата на тези искания се включва и при основателните уведомления за цесии и изявления за прихващане

Основателните уведомления за цесии и изявления за прихващане са 631 броя за общата сума от 852 млн.лева. Предвид основателността на тези искания са взети счетоводни операции по отразяване промяната на кредиторите на банката и последващите прихващания с техни задължения към банката.

Основателни искания за изпълнение на платежни операции, основани на договори за встъпване в дълг - 43 броя за 43 млн лева.

Основателно изявление за прихващане с депозитно вземане на банката - 3 на брой - изявленията за прихващане са отправени от банка ДСК АД и от ТБ „Виктория“ АД.

РАЗДЕЛ VII. Изводи

Сумата на активите на банката към 31.12.2009 г. е 2 035 883 хил. лв., реализира нетна печалба в размер на 60 350 хил. лв. Приходите от дейността през 2009 г. са в размер на 105 888 хил. лв., или с 35.6% повече в сравнение с предходната година. През 2009 г. кредитният портфейл на банката се е увеличил с 238 155 хил. лв. или с 20.5% и към 31.12.2009 г. brutният му размер е 1 398 431 хил. лв., а след заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 10 674 хил. лв., нетният портфейл е 1 387 757 хил. лв. Делът на кредитния портфейл в общата сума на активите е 68.2% по-висок в сравнение с началото на годината. През цялата 2009 г. банката поддържа оптимална ликвидност, гарантираща безпроблемно обслужване на задълженията ѝ. Коефициентът на ликвидните активи съгласно Наредба 11 на БНБ към 31.12.2009 г. е 21.74% и прогнозният входящ паричен поток превишава изходящия.

През 2010 г. банката реализира нетна печалба в размер на 74 537 хил. лв., в сравнение с 2009 г. печалбата е увеличена с 14 187 хил. лв. Абсолютният размер на нетния лихвен доход е 76 816 хил. лв. или със 17% повече от 2009 г. През цялата 2010 г. и 2011 г. банката продължава да поддържа ликвидност. Коефициентът на ликвидните активи е 28.34% през 2010 г. и 22.34% през 2011 г., и прогнозният входящ паричен поток за първите два надежни интервала превишава изходящия.

През 2011 г. в сравнение с 2010 г. печалбата е по-ниска с 13 586 хил. лв. Приходите от дейността през 2011 г. са в размер на 118 194 хил. лв. или с 4% по-малко в сравнение с предходната година. Нетният лихвен доход продължава да е с по-голям относителен дял в приходите от дейността – 68.3%. Нетният кредитен портфейл е в размер на 2 628 376 хил. лв., а делът му в общата сума на активите е 65.0% по-висок в сравнение с 31.12.2010 г.

Приходите от дейността на банката през 2012 г. са в размер на 146 585 хил. лв. и са с 24.0% повече в сравнение с предходната година. Делът на кредитния портфейл в общата сума на активите е 65.3% и е без съществена промяна в сравнение с предходната година.

През 2013 г. банката продължава да генерира стабилни приходи от основната си дейност. Делът на кредитния портфейл в общата сума на активите е 68.4%, и е по-висок в сравнение с предходната година. През цялата 2013 г. капиталовите показатели на банката са в рамките на

нормативно установените, което осигурява адекватно покритие на рисковите ѝ експозиции. Коефициентът на обща капиталова адекватност към 31.12.2013 г. е 12.56%, а адекватността на капитала от първи ред е 10,59%.

Към 31.03.2014 г. „Корпоративна търговска банка“ е отчетела активи в размер на 7302 млн. лв. В сравнение с 31.12.2013 г. общата сума на активите е увеличена с 562 млн. лв., или с 8.34%, основно в резултат от нарастването на ценните книжа (с 319 млн. лв.) и на корпоративния кредитен портфейл (с 346 млн. лв.). Другите значими балансови промени са свързани с 503 млн. лв. растеж на привлечените средства от граждани и домакинства и отчитането на подчинен срочен дълг в размер на левовата равностойност на 35 млн. евро. През анализирания период банката е продала изцяло участието си в капитала на „Велдер консулт“ ООД, с което се обяснява спадът (е 2.4 млн. лв.) на инвестициите в дъщерни предприятия.

През първото тримесечие не са отчетени значими изменения, които да водят до промяна в рисковия профил на банката. Високите нива на кредитния риск и на риска от концентрация продължават да са определящи за институцията. Според докладваните от банката данни предоставените големи кредити по смисъла на Наредба № 7 на БНБ (отменена през април 2014 г.) са 20 броя с общ брутен размер от 1488.9 млн. лв. и представляват 29% от кредитния портфейл на банката, или 193% от собствения ѝ капитал (758.6 млн. лв.). В това число 9 броя са експозиции с обща балансова стойност 870 млн. лв., определени към групи свързани лица по линия на „собственост“, или „контрол“, или „управление“ (съгласно изискванията на параграф 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции), а 11 броя са експозиции, отчетени към индивидуални клиенти. Съгласно Регламент М575/2013 г. (в сила от 1.01.2014 г.) банката е докладвала 20 големи експозиции, които възлизат на обща стойност 1608.6 млн. лв, след прилагане на изключенията и отчитане на ефекта от редуциране на кредитния риск или 210% от собствения капитал (в размер на 765 млн. лв.). В това число 9 броя са към групи свързани лица по линия на „контрол“ и като „носител на общ риск“ (разпределени в 21 отделни експозиции) на обща балансова стойност 828.9 млн. лв., а 11 броя са отчетени към индивидуални клиенти.

Според докладваните от банката данни brutният размер на редовните експозиции към 31.03.2014 г. е 5082.4 млн. лв., които заемат дял от 98.7% от общо brutните кредити, като за анализирания период техният размер нараства с 361.млн. лв. Brutните класифицирани експозиции на банката запазват тенденция към спад, като за периода бележат намаление с 19 млн. лв., достигайки размер от 63 млн. лв. Най-съществено е намалението в група „загуба“, която достига размер от 40 млн. лв. В „необслужваните“ експозиции се отчита незначителен ръст от 0.8 млн. лв. - до 8.3 млн. лв., експозициите в група „под наблюдение“ отчитат намаление с 8 млн. лв., достигайки размер от 14.7 млн. лв. Степента на обезценка по приложимите счетоводни стандарти (МСС 39) на класифицираните експозиции е 4.6%, което е значително под средните стойности за банковата система (35%). Предоговорените експозиции са в размер на 374 млн. лв. и представляват 7% от общо кредити и аванси. През тримесечието са отписани 3 броя експозиции на обща стойност 5 млн. лв. Напълно обезценени, но неотписани са 52 броя експозиции за близо 9 млн. лв

Според докладваните от банката данни към 31.03.2014 г. нетните необслужвани кредити са в размер на 19 748 хил. лв. и представляват 0.4% от нетния кредитен портфейл при 0.6%, към 31.12.2013 г., или 29 млн. лв. През анализирания период капиталовата позиция на банката нараства до 758.6 млн. лв. в резултат от включването на годишната одитирана печалба и подчинен срочен дълг в размер на левовата равностойност на 35 млн. евро. Отчетеният по-висок размер на собствения капитал е основа, позволяваща по-същественото нарастване на кредитите през анализирания период, съответно на рисковия компонент. Според докладваните от банката данни по Наредба № 8 на БНБ за капиталовата адекватност през периода капиталовите изисквания за покриване на поетите рискове нарастват е 47 млн. лв. до размер от 664 млн, лв. От тях капиталовите изисквания за кредитен риск са в размер на 424 млн. лв., или 64% от общите такива, а допълнителните изисквания представляват 33%. или 221 млн. лв. спрямо общите капиталови изисквания. За покритие на пазарен риск банката е заделила 1.4 млн. лв., представляващи 0.2%) от общите, и за операционен риск са предвидени 17 млн. лв., представляващи 2.6% от общите капиталови изисквания.

Според докладваните от банката данни по Наредба № 8 на БНБ основните съотношения за капиталова адекватност незначително нарастват с 1.15%

до 13.71%. Същевременно според Регламент 575/ЕС собственият капитал на банката е в размер на 764.7 млн. лв., общата капиталова адекватност - 13.85%, а съотношението на капитала от първи ред - 10.64%. Докладваните от банката капиталови съотношения са над минимално изискваните (както по Наредба № 8, така и по Регламента). Разликата в полза на капиталовите съотношения, изчислявани при новия режим, се дължи на въведените промени в изискванията по отношение на качествените и количествените характеристики на елементите, участващи в изчисляването на капиталовата адекватност.

Според докладваните от банката данни финансовият резултат за първото тримесечие е печалба в размер на 13.1 млн. лв. е и формиран от традиционна банкова дейност. Положителен ефект върху финансовия резултат оказва по-малкият размер на начислената обезценка по МСС 39 върху кредитния портфейл, както и на получения дивидент в размер на 1.8 млн. лв. Възвръщаемостта на активите е съизмерима с отчетената през същия период на предходната година, докато възвръщаемостта на капитала е по-ниска в резултат от извършеното увеличение на капитала. Нетният лихвен марж се свива през отчетния период до 1.4% и е по-нисък от средните стойности за банковата система. Банката поддържа висока цена на лихвените пасиви като резултат от структурата им, където преобладават привлечените средства от граждани.

Според докладваните от банката данни ликвидните активи нарастват през отчетния период. В структурата им с водещ дял от 71 % са паричните средства и салда при БНБ. На следващо място сатъргуемите ценни книжа. Ликвидните съотношения („ликвидни активи/нетни активи и „ликвидни активи/ привлечени средства) бележат спад от половин процент през анализирания период. Съотношението „брутни кредити/депозити" е 81% и е съизмеримо със средните стойности за банковата система. Привлеченият ресурс от граждани продължава да нараства и представлява 67% от общо привлечените средства. На следващо място са привлечените средства от фирми с дял от 28%. Ликвидните активи са поддържани на препоръчителното минимално ниво от 20% покритие на привлечения ресурс от фирми и граждани.

Финансовият резултат на банката към 30.06.2014 г. е загуба в размер на 65.3 млн. лв. и се дължи изцяло на начислените през месеца разходи за обезценки на кредитния портфейл. Въз основата на неаудитираните отчети

общата капиталова адекватност на банката към 30.06.2014 г. е 10.54%, а адекватността на капитала от първи ред 7.86%.

Към 16.09.2014 г. Банката продължава да изпитва остър недостиг на ликвидност за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори, които са в размер общо на 6 227 521 хил. лв. към септември 2014 г., а за ТВ „Виктория“ ЕАД възлизат на 285 786 хил. лв.

Към 30.09.2014 г. общата сума на активите на банката е в размер на 6662 млн. лв.

Основните промени по баланса на банката отразяват получени погашения за периода, начислени но неплатени лихви по активите и пасивите на банката, прекласифициране на експозиции и консолидация на паричните средства.

Високоликвидните средства на банката (парични средства по сметки в централната банка и в наличност) към 30.09.2014 г. са 331 млн. лв. Увеличението от 187 млн. лв. в сравнение с 30.06.2014 г. е резултат от прехвърляне по сметки в БНБ на средства, държани по кореспондентски сметки в търговски банки, и постъпления от погашения по главници и лихви.

За периода са начислени разходи за обезценки, възникнали в резултат на разкрити загуби и прекласификация на експозиции:

- Най-големи са загубите в резултат от извършената на 20.06.2014 г. счетоводна операция, отразяваща изтегляне на каса на 206 млн. лв. срещу неизпълнено задължение на „Бромак“ ЕООД за връщане на парите на 30.06.2014 г., което е отчетено като актив под формата на това вземане. За него на практика не съществуват ясни основания нито за фактическото му възникване, нито за реалната му събираемост от банката. Поради това неговата стойност е нула в съответствие със стандартите за признаване на активи по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).

- В резултат на заемообразно предоставяне на ДЦК на стойност 80 млн. евро на „ТЦ-ИМЕ“ АД, които то не е в състояние нито да върне (или възстанови), нито алтернативно да заплати дължимото вознаграждение, сумите, отчитани като част от инвестиционен портфейл ДЦК, са преквалифицирани във вземане от „ТЦ-ИМЕ“ АД. Тъй като дружеството е

в процедура по несъстоятелност и вероятността това вземане да бъде събрано е минимална, последното е обезценено на 100%.

- В балансовата стойност на кредитния портфейл към 30.09.2014 г. са отразени обезценки за 148 млн. лв., които са определени на основа съгласно действащата до 20.08.2014 г. политика за определяне на загуби от обезценка.
- При отчитане на фактически просрочия към 30.09.2014 г. резултата загуби от обезценки по кредитния портфейл в размер на 4757 млн. лв.

Анализът извършен след проучване на всички данни, факти и обстоятелства, както и от проучените и систематизирани данни на одиторските компани, Комисията формира следните изводи:

Оценката на кредитния портфейл на банката включва експозициите на 138 фирми кредитополучатели с общ размер на задълженията към 30.09.2014 г. 5335 млн. лв., или 96.6% от общия корпоративен кредитен портфейл.

1. За 14 кредитополучателя с общ размер на експозициите 441 млн. лв. няма признаци за обезценка или обезценката е минимална. Независимо, че в пет от случаите не са установени съществени валидни обезпечения, финансовото състояние на фирмите дава основание за заключение, че за тази група са необходими обезценки в размер на 46 млн. лв.

2. За 29 кредитополучателя с общ размер на експозициите от 888 млн. лв., е установена оперативна дейност, резултатите от която не подкрепят в достатъчна степен обслужването на кредитите ѝ. За тези дружества са установени съществени признаци за влошаване на финансовото им състояние (трайно намаляващи приходи и/или печалби; загуба от дейността; отрицателен собствен капитал и т.н.) и/или бизнес, чийто предмет на дейност и мащаб не е съпоставим с размера или целта на предоставения заем; за четири от дружествата не са идентифицирани валидни обезпечения. Общо за тази група изводът е, че са необходими обезценки в размер на 594 млн. лв.

3. Група от 6 кредитополучателя с обща експозиция 377 млн. лв. може да бъде определена като дружества с оперативна дейност с висока степен на бизнес зависимост от малко на брой свързани лица. Като цяло за групата са необходими обезценки в размер на 216 млн. лв.

4. Най-голямата група от 82 кредитополучатели и се състои от такива, които в преобладаващата си част (67 случая) нямат собствена оперативна дейност или тя е силно ограничена, а приходите им се генерират изцяло или преобладаващо от трети лица. Общата експозиция на всички дружества от групата е 3434 млн. лв., или 64% от кредитния портфейл.

Това са дружества и холдингови компании, чиято основна дейност е предимно инвестиционна, в много случаи без собствен персонал и друга оперативна дейност. Много от тях са новосъздадени (т.е. създадени в рамките на до 12 месеца преди отпускането на първия кредит) или такива с цел придобиване на дялове и акции в други дружества. В повечето от кредитните досиета на кредитополучателите от тази група не са намерени подробни бизнес планове или друга информация, която да подкрепя икономическата целесъобразност за отпускане на кредитите, очакваните парични потоци на кредитополучателите и източниците за погасяване на съответните кредити. За голяма част от кредитните досиета не са налични документи, удостоверяващи дали кредитът е използван съгласно целта, описана в договора за кредит. Обезпечения по тези кредити са залози на материални активи, бъдещи вземания с постъпления по банкови сметки на кредитополучателя в банката, акции на придобитите предприятия или търговски предприятия. Преобладаващата част от тези обезпечения се оказват с пропуски при тяхното учредяване или несъществуващи, което ги прави нереализируеми.

Към 30.09.2014 г. в резултат на анализа на кредитополучателите в тази категория коефициентът на покритие на дълга с валидни обезпечения, като се вземе предвид възстановимата им стойност, е едва около 2%.

Според счетоводните баланси на кредитополучателите от тази група в случаите, когато такива са налични, голяма част от тях отчитат значителни вземания от трети лица или инвестиции в други предприятия. В хода на работата по анализа и оценката квесторите са изискали неколкократно подробна информация за тези активи с цел оценка на потенциала на кредитополучателите да ги реализират и съответно осигурят необходимите парични потоци за обслужване на кредитите. Въпреки многократните искания от страна на квесторите за допълнителна информация за тези активи кредитополучателите не са предоставили цялата поискана информация или не са предоставили никаква информация.

Кредити в размер на 1394 млн. лв. за кредитополучатели от тази група са предоговаряни многократно, като са удължавани сроковете за тяхното погасяване. Обслужването на преобладаващата част от тези кредити както по отношение на главницата, така и относно плащането на лихви е преустановено след поставянето на банката под специален надзор и към 30.09.2014 г. са налице значителни просрочил. Предвид на тези значителни недостатъци на кредитите в тази група, липсата на съществена информация, необходима за оценката на кредитния риск, и невъзможността на банката да получи такава по време на анализа и оценката, може да се направи заключение, че не е налице основание, което да потвърди, че банката упражнява или може да придобие контрол върху ползите от активите на тези дружества. Следователно преценката за тези кредити е, че те следва да бъдат напълно обезценени след вземане предвид на валидните обезпечения, където има такива. Изводът от оценката е, че за тази група кредити има основания за начисляване на съществена обезценка в размер на 3021 млн. лв.

Сходна по способността си да обслужва кредитите е група от 5 дружества, които макар и да имат оперативна дейност, не постигат резултати, позволяващи обслужването на кредитите, а валидните обезпечения, доколкото ги има, са на ограничена стойност. При експозиция от 172 млн. лв. за тази група ще е необходима обезценка от 166 млн. лв.

Като отделна група са посочени две дружества, за които вече е открита процедура по несъстоятелност и очакваната загуба е оценена на 14 млн. лв.

Сумарно към 30.09.2014 г. общата сума на брутната балансова стойност на кредитите от извадката е в размер на 5335 млн. лв. е оценка за необходими обезценки по тях в размер на 4057 млн. лв.

Анализът и оценката на портфейла от ценни книжа също се основава на приложимите стандарти на МСФО за признаване и оценяване, както и на наличната и събрана допълнително информация за пазарите и емитентите на ценни книжа. Оценени са 14 експозиции в корпоративни ценни книжа, за пет от които има активен пазар. От тези, за които няма активен пазар, четири са оценени по справедлива стойност на базата и а модел и три на основата на справедлива стойност, намалена с обезценка. В отделните случаи, когато емитентите са и кредитополучатели, е взета предвид и оценката за качеството на тяхната кредитна експозиция към банката.

Изводът е за необходимост от обезценки на ценни книжа в размер на 144 млн. лв.

По отношение на други активи, включително недвижими имоти и банкови гаранции, е определена необходимост от обезценка в размер на 30 млн. лв.

Към 30.06.2014 данните за Дружествата – кредитополучатели са анализирани от одиторските компании на базата на финансовите отчети и / или събрана допълнителна информация, с оценка на необходимостта от обезценка и категоризация на кредитополучателите от гледна точка на индикации за :

- съществени финансови затруднения
- просрочия по главница или лихва
- възможност за изпадане в несъстоятелност
- форма на свързаност с банката
- нецелево използване на кредита
- отсрочване или временно прекратяване дейността на длъжника
- намаляване на бъдещи парични потоци
- невъзможност за обслужване на плащания по главницата или лихвите на заема
- многократно предоговорени условия по кредита
- липса на обезпечения – недостатъчни по размер и/или неточно вписани

Одиторските компании са категоризирали дружествата в класове:

Клас А – Дружества - Кредитополучатели с оперативна дейност, за които няма данни за влошаване на финансовото състояние или за свързаност.

Клас Б – Дружества - Кредитополучатели с оперативна дейност, за които има данни за влошаване на финансовото състояние или предмета им на дейност не е съпоставим с предоставения заем.

Клас В – Дружества - Кредитополучатели с оперативна дейност и с висока степен на свързаност

Клас Г – Дружества - Кредитополучатели без оперативна дейност, новосъздадени компании, холдингови компании, чиито приходи, ако има такива са генерирани по-скоро от трети лица, отколкото от оперативна дейност

Клас Д – Дружества - Кредитополучатели които не са предоставили информация.

Клас Е – Дружества - Кредитополучатели в несъстоятелност.

Дружествата – Кредитополучатели, които са неизрядни по горните критерии, повлияли негативно върху финансовото състояние на банката и увредили масата на несъстоятелността – Приложение към изводите.

Въз основа на баланса на банката и резултатите от анализа и оценката на основни балансови позиции (в т.ч. извадка от кредити, инвестиционен портфейл, ценни книжа, други активи, недвижими имоти) и издадени от банката банкови гаранции могат да се направят следните изводи:

- В процеса на отпускане на кредити липсва задълбочено проучване на кредитополучателите,
- Отсъстват пълни анализи на бизнес планове и разчети относно проектите, обосноваващи финансирането.
- Липсва контрол при учредяването и текущото наблюдение на договаряните обезпечения.
- Значителна част от обезпеченията са с пропуски при тяхното учредяване или са несъществуващи, което ги прави нереализуеми.
- Коефициентът на покритие на кредитния портфейл на банката с валидни обезпечения е около 13%.
- Липсва текущо наблюдение и контрол върху дейността на кредитополучателите и целевото използване на средствата от отпуснатите кредити.
- Допускани са множество предоговаряния на кредити, без да са налице необходимите обосновки за това.
- Документацията в кредитните досиета не е поддържана в състояние, което да позволява на банката да управлява, своите вземания с цел получаване на икономическите ползи, свързани с тях.

□ Специфичен начин на кредитиране, опосредствано от „дружества със специална цел“, холдинги и други подобни с цел финансиране придобиването на активи, което не отговаря на стандартните и надеждни банкови практики.

□ Ръководството на банката не се е придържало към разумни и консервативни банкови практики.

□ В дейността на банката се наблюдават необичайни за банковата система порочни бизнес практики, които са извършвани чрез сложни операции, целящи отпускане на необезпечени и огромни по размер кредити на юридически и/или икономически свързани с Цветан Василев дружества, които фактически не осъществяват търговска дейност и нямат приходи (т.н. фирми „бушони“), с което на практика с парични средства на КТБ (с привлечени средства на вложителите в банката) се финансират юридически и/или икономически свързани фирмени структури, и/или бизнес начинания.

Посочената порочна практика се осъществява основно благодарение на факта, че ръководството на КТБ е приело и допуснало за фактически и правно възможно с пари на КТБ – т.е. с пари на клиентите (депозантите и вложителите) на банката, да се правят инвестиции и да се покриват разходи от всякакъв характер на Цветан Василев и на свързани с него фирмени структури. В изпълнение на това КТБ е започнала да кредитира търговски фирми (някои от които новосъздадени) без реална дейност, без бизнес проект и без действителен собственик (бенефициент) на кредитния ресурс, тъй като за регистрацията на фирмите се използват формално служители на Василев в различни негови структури, които нямат общо с целите на кредитите и в повечето случаи дори не са наясно с размерите на кредитните задължения на управляваните от тях фирми – т.е. същите са подставени лица, а притежаваните и/или управлявани от тях фирмите са само „бушони“. Тези „бушони“ не са в състояние да обслужват и/или връщат получените кредити, като във връзка с кредитирането са налице фрапиращи случаи, при които на новорегистрирани фирми (или фирми без реална дейност) се отпускат десетки милиони само срещу едно искане и то в деня на искането. В действителност получените от подобни фирми кредити се предоставят (в повечето случаи) под формата на заеми на трети икономически свързани дружества и се използват за финансиране на бизнес начинания на Василев или негови обществени проекти – т.е.

именно Василев или свързани с него лица се явяват, чрез фирмите „бушони“, реалния краен бенефициент на кредитирането. Като краен резултат на създадената порочна схема Василев или свързани с него лица се явяват едновременно реалният наредител на кредитите, чрез контрола, който притежава върху управлението на банката и реалния краен бенефициент (получател) на кредитите, чрез контролираните от него фирми (кредитополучатели).

Пример за гореописаното са произволни дружества кредитополучатели от групата на свързаните фирми в произволен период през разгледания от Комисията.

На 18 и 19 ноември 2013г. отдел „Кредитиране“ на КТБ е поискало от „Фина С“ осигуряване на дружество за получаването на нов кредит от 32 млн. евро

Определеното дружество е „Пасифик Инвест“ АД (ЕИК:202660570), като в искането се посочва, че с част от сумата по новия кредит ще се посрещнат плащанията по кредитите на 20-то и 25-то число (общо дължими главници и лихвите към банката за месец ноември са 30 млн. лева, като с една част от новия кредит ще се погасят частично кредитните задължения на „Бургас Мийт“, „Булит 2007“, „Дивал 59“ и „Принт Инвест“, които били в „Топ 20“ – приоритетно големи кредитополучатели).

Как реално е разходван новия кредит : На 19 ноември 2013г. по сметка на „Пасифик Инвест“ АД в КТБ е отпуснат и усвоен банков кредит в размер на 12 500 000 евро.

На същата дата сметката на друго дружество от групата на свързаните фирми – „Авионамс“ АД е заверена със сумата от 12 500 000 евро, преведени от „Пасифик Инвест“ АД на основание „по договор“ (заем), като същата сума е превалутирана в 24 443 000 лева.

С получената сума дружеството „Авионамс“ АД е извършило през периода 19 – 25 ноември 2013г. следните парични преводи към други дружества от групата на свързаните фирми с основание „по договор“, а именно :

- Към „Хедж Инвестмънт България“ АД – сумата от 15 564 349 лева;
- Към „Елтауър ЕООД – сумата от 361 550 лева;

- Към „Интегрирани Пътни Системи“ АД (ИПС) – сумата от 7 227 643 лева;

- Към „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД – сумата от 1 250 000 лева;

Дружеството е изплатило също и 67 725 лева за погасяване на лихви по кредит към КТБ;

От своя страна, с получената по – горе сума (15 564 349 лева) дружеството „Хедж Инвестмънт България“ АД е извършило през същия период (19 – 25 ноември 2013г.) следните парични преводи към други дружества от групата на свързаните фирми с основание „по договор“, а именно :

- Към „Сън Сити 03“ АД – сумата в размер на 355 743 лева;

- Към „Критие“ ООД – сумата в размер на 4 466 лева;

- Към „Бургас Мийт“ ЕООД – сумата в размер на 602 351 лева;

- Към „ИПС Асфалти“ ЕООД – сумата в размер на 1 668 307 лева;

- Към „Оптима Интертрейд“ АД – сумата в размер на 12 090 000 лева;

Дружеството е изплатило и на КТБ (след превалутиране на остатъка от получената сума) 97 780 евро като такса по управление на кредит и 296 722 евро за погасяване на лихви по кредит;

От своя страна, с получената по – горе сума (361 550 лева) дружеството „Елтауър“ ЕООД е извършило през същия период (19 – 25 ноември 2013г.) следните парични преводи към други дружества от групата на свързаните фирми с основание „по договор“, а именно :

- Към „Хидропонт М“ ООД – сумата от 340 000 лева;

- Към „Сайга консулт“ ЕООД – сумата от 322 905 лева;

- Към „Дунарит“ АД – сумата от 23 125 евро;

През същия период дружеството е получило с основание „по договор“ следните суми от други свързани фирми – от „Аквафинанс“ ЕООД сумата от 57 500 лева, от „Интегрирани Пътни Системи“ АД (ИПС) сумата от 256 450 лева, и от „Ник Комерс 01“ ЕООД сумата от 340 000 лева. Посочените дружества също са кредитополучатели от КТБ.

Дружеството е изплатило на КТБ (след превалутиране на остатъка от получените суми) 272 059 евро за издължаване на кредит (главница) и 21 462 евро за погасяване на лихви по кредит.

С получената по – горе сума (1 250 000 лева) дружеството „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД е погасило през периода (19 – 25 ноември 2013г.) следните свои задължения по кредити към КТБ (след превалутиране на получената сума), а именно – 416 667 евро за издължаване на кредит (главница) и две плащания за погасяване на лихви по кредити в размер на 180 729 евро и 88 500 евро.

От изложеното по – горе е видно, че дружествата „Авионамс“ АД, „Хедж Инвестмънт България“ АД, „Елтауър“ ЕООД и „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД погасяват част от текущите си кредитни задължения към КТБ (лихви (и/или главница и лихви), дължими за месец ноември 2013г.) посредством отпуснат на друго дружество от групата на свързаните фирми, а именно – „Пасифик Инвест“ АД нов банков кредит от КТБ.

На 19 май 2014г. от отдел „Кредитиране“ на КТБ до „Фина С“ е поискано да се кредитират дружествата – „Прайм Тайм“ с 12 млн. евро, „Багиана“ с 10 млн. евро и „Про Вижън Транс“ с 13,5 млн. евро, като е посочено, че 2 млн. евро от кредита към „Прайм Тайм“ да се използва за лихви за няколко месеца.

На 20 май 2014г. по сметка на „Багиана“ ЕООД е усвоен банков кредит от КТБ в размер на 10 000 000 евро. Кредитът е превалутиран в лева, като на същата дата кредитополучателят „Багиана“ ЕООД се е разпоредил със сумата (с основание „по договор“) по следния начин :

- Плащане към „Порт Инвест Русе“ ЕАД – сума от 1 730 000 лева;
- Плащане към „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД – сума от 2 775 000 лева;
- Плащане към „Рубин Индъстри“ ООД – сума от 9 002 000 лева;
- Плащане към „ВИП Пропъртис“ ЕООД – сума от 5 878 000 лева;

С част от получената по – горе сума (от 1 730 000 лева) дружеството „Порт Инвест Русе“ ЕАД е погасило през периода 20 – 26 май 2014г. следните свои задължения по кредити към КТБ (след ново превалутиране в евро), а именно – 222 141 евро за издължаване на лихви по кредит и 54 250 евро за издължаване на лихви по кредит.

От своя страна, с част от получената по – горе сума (от 2 775 000 лева) дружеството „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД е погасило през периода 20 – 26 май 2014г. следните свои задължения към КТБ (след превалутиране в евро), а именно – 416 667 евро за погасяване на главница по кредит и 167 291 евро за издължаване на лихви по кредит.

„ТЦ – ИМЕ Вест“ АД е превело (с основание „по договор“) към друго дружество от групата на свързаните фирми – „Технотел Инвест“ АД сумата в размер на 1 510 000 лева.

С получената по – горе сума дружеството „Технотел Инвест“ АД е погасило (след превалутиране на сумата в евро) следните свои задължения към КТБ, а именно – 550 000 евро погасяване на главница по кредит и 237 875 евро за издължаване на лихви по кредит.

От изложеното по – горе е видно, че дружествата „Порт Инвест Русе“ ЕАД, „ТЦ – ИМЕ Вест“ АД и „Технотел Инвест“ АД погасяват част от кредитните си задължения към КТБ (лихви (и/или главница и лихви)), дължими през м.май 2014г. посредством отпуснат на друго дружество от групата на свързаните фирми, а именно – „Багиана“ ЕООД нов банков кредит от КТБ.

За осигуряването на необходимото за м.Юли 2013г. финансиране за плащането на лихвите по текущите кредити на почти 80 на брой свързани фирми (към онзи момент), е използвано новоучредено дружество – „Оптима Интертрейд“ АД (дружеството е регистрирано в търговския регистър също през м.Юли 2013г.).

„Оптима Интертрейд“ АД (което няма нито търговска дейност, нито персонал) получава от КТБ на 19.07.2013г. кредит в размер на 15 000 000 евро.

С получените 15 млн. евро новоучредената фирма „Оптима Интертрейд“ АД извършва, в периода 22- 25 Юли 2013г. множество трансфери към свързани фирми, които използват получените средства за погасяване на текущите лихви по своите кредити към КТБ. Общо необходимата сума за обслужване на дължимите главници и лихвите по кредитите на свързаните фирми „бушони“ за месец Юли 2013г. е 27 969 284 лева.

На датата 22 Юли 2013г. „Оптима Интертрейд“ АД прехвърля сумата от 15 000 000 евро (на основание „по договор“) на „Инфраструктурна Компания”

АД, която от своя страна нарежда веднага същата сума (15 000 000 евро) на „Интегрирани Пътни Системи” АД (ИПС). ИПС превалутира сумата в лева и извършва следните плащания към следните свързани фирми :

- Плащане към „ТЦ – ИМЕ” АД – сума от 17 728 000 лева;
- Плащане към „Аквафинанс” ЕООД – сума от 2 293 500 лева;
- Плащане към „Синектик” ЕООД – сума от 787 390 лева;
- Плащане към „Ареском” ЕООД – сума от 1 040 000 лева;
- Плащане към „Юлита 2002” ЕАД – сума от 1 065 200 лева;
- Плащане към „Разградски Териториален Кадастър” ЕООД – 75 000 евро;
- Плащане към „Врачански Териториален Кадастър” ЕООД – 86 700 евро;
- Плащане към „Сливенски Териториален Кадастър” ЕООД – 76 670 евро;
- Плащане към „Хидроенергийни Проекти” ЕООД – сума от 178 695 евро;

С получената сума „Ареском” ЕООД погасява на 25.07.2013г. лихви по кредити към КТБ. С получената сума „Юлита 2002” ЕАД погасява също на 25.07.2013г. текущи лихви по кредити към КТБ.

На 22.07.2013г. „ТЦ – ИМЕ“ нарежда на „Кен Трейд“ АД сумата от 6 713 905 лева, като на същата дата „Кен Трейд“ АД нарежда към следните свързани фирми :

- Плащане към „Бургас Мийт“ ЕООД – сума от 1 150 000 лева;
- Плащане към „Транстрејдинг“ ЕООД – сумата от 97 950 лева;
- Плащане към „Сън Сити“ АД – сумата от 286 000 лева;
- Плащане към „Никкомерс 01“ ЕООД – сумата от 199 044 лева;
- Плащане към „ИПС Асфалти“ ЕООД – сумата от 1 140 000 лева;
- Плащане към „Кооп Инвестмънт“ ЕАД – сумата от 1 895 910 лева;

- Плащане към „Хедж Инвестмънт България“ АД – сумата от 475 000 лева;
- Плащане към „Афлик България“ АД – сумата от 22 500 лева;
- Плащане към „Аквафинанс“ ЕООД – сума от 1 447 500 лева;

С получените суми фирмите „Кен Трейд“ АД (използва остатъка след плащанията по-горе), „Бургас Мийт“ ЕООД, „Транстрејдинг“ ЕООД, „Сън Сити“ АД, „Никкомерс 01“ ЕООД и „ИПС Асфалти“ ЕООД погасяват на 25.07.2013г. лихвите си по кредити, отпуснати от КТБ.

На 22.07.2013г. „Аквафинанс“ ЕООД превежда на „Дивал 59“ ЕООД сумата от 2 130 000 лева (сумата е получена от посочените по – горе плащания от „Интегрирани Пътни Системи“ АД и „Кен Трейд“ АД), която „Дивал 59“ ЕООД използва на 25.07.2013г. за погасяване на лихви по кредити към КТБ.

На 22.07.2013г. „Кооп Инвестмънт“ ЕАД превежда получената от „Кен Трейд“ АД сума на следните свързани дружества :

- Плащане към „Акванада“ ЕООД – сума от 941 000 лева;
- Плащане към „Ареском“ ЕООД – сума от 377 000 лева;
- Плащане към „Билдинг Рисорт“ ЕООД – сума от 220 905 лева;

С получените суми „Акванада“ ЕООД, „Ареском“ ЕООД, „Билдинг Рисорт“ ЕООД и „Кооп Инвестмънт“ ЕАД (с остатъка от парите) погасяват също на 25.07.2013г. лихвите по техни кредити към КТБ.

Това е само част от плащанията, извършени във връзка с осигуряване на финансови възможности на свързаните фирми да погасят дължимите лихви по кредитите си към КТБ за м.Юли 2013г.

Общата сума от 15 000 000 евро е осигурена чрез кредит на новоучреденото дружество „Оптима Интертрейд“ АД, която впоследствие е раздадена като заеми, пряко или опосредено чрез други фирми „бушони“, на фирмите със задължения по кредитите за месеца.

По същия начин КТБ е осигурявала и паричните средства за предоставяните от свързаните фирми – акционери в банката заеми в полза на КТБ (т.н. „подчинен срочен дълг“). Отново чрез отпускане на кредити

на дружества от групата на свързаните фирми, които чрез поредица от трансакции (преводи) осигуряват същите средства до свързаните с Василев дребни акционери в банката, които от своя страна предоставят на КТБ допустимите по нормативната уредба заеми (подчинен срочен дълг), след разрешение от БНБ. „Подчиненият срочен дълг” е специфичен банков депозит – задължение на банката към заемодателя (обикновено акционер) със срок над 5 години, който депозит не е осигурен с гаранция или обезпечение и който се води като „задбалансов” капитал на банката (средство за увеличаване на капиталовата адекватност). По този начин свързаните с Василев фирми „Евробилд 2003“ ЕООД, „Бромак“ ЕООД и „ТЦ – ИМЕ“ АД предоставят на КТБ общо 90 млн. евро заеми (под формата на „подчинен срочен дълг“), чиито първоначален произход също е от банката (чрез раздадени кредити на други фирми „бушони“, които трансферират необходимите суми до фирмите заемодатели на банката). В тази връзка, след проверка на паричния поток, БНБ отмени предоставения от „ТЦ – ИМЕ“ АД на КТБ подчинен срочен дълг.

Нагледен пример за увеличаване на капитала на КТБ с пари, извадени от банката под формата на кредити, е увеличението, извършено през 2013г.

В увеличението на капитала на КТБ от 30.05.2013г. участват три дружества – „Бромак” ЕООД, „Сентръл Техно Пропъртис” ЕАД и „Си Ди Мениджмънт” ЕООД, като „Бромак“ ЕООД внася ефективно 47 211 849 лева, „Сентръл Техно Пропъртис“ ЕАД внася ефективно 23 470 500 лева и „Си Ди Мениджмънт“ ЕООД внася ефективно 15 647 000 лева.

„Бромак“ ЕООД е разполагал с пари, но средствата на „Сентръл Техно Пропъртис” ЕАД и „Си Ди Мениджмънт” ЕООД за увеличението на капитала на банката, в общ размер на почти 40 млн. лева, са осигурени от кредити, предоставени от КТБ на други свързани фирми. „Сентръл Техно Пропъртис“ ЕАД е получило от едноличния си собственик „ТЦ-ИМЕ Вест“ АД за периода от 01.01.2013г. до 18.05.2013г. сума в общ размер 30 000 000 лева, която на 23.05.2013г. е заявена в Търговския регистър като довносяне на 50% от уставния капитал на дружеството, за да бъде използвана впоследствие за придобиване на акциите от увеличението на банката. Парите на „ТЦ-ИМЕ Вест“ АД (регистрирано на адрес гр. София, ул. „Дамян Груев” № 46) не са от търговска дейност (приходите от продажби на това дружество са „0“ лева), а са с произход отново КТБ –

чрез кредити. „ТЦ-ИМЕ Вест“ АД има към 2011г. (а вероятно до 2013г. кредитите са нараснали) задължения към КТБ в размер на 49 млн. лева.

„Ареском“ ЕООД, едноличният собственик на капитала на „Си Ди Мениджмънт“ ЕООД (регистрирано отново на адрес гр. София, ул. „Дамян Груев“ № 46) е получило също огромни парични кредити от КТБ (само за 2012г. те са близо 26 млн. евро), част от които е предоставило на дъщерното си дружество за участие в увеличението на КТБ.

По – голямата част от кредитите, предоставяни от КТБ към свързаните с Василев фирми са реално необезпечени, а голямата част от т.н. „придобити“ косвено с пари на КТБ активи (предприятия и/или недвижими имоти) не са под контрола на банката, тъй като са придобити от фирми на Василев, които нямат преки кредитни отношения с банката – тези фирми са били финансирани (чрез заеми) от фирми „бушони“, които са получавали необезпечени кредити от КТБ.

Друг сериозен проблем са т.н. „активи“ на КТБ – това са активите, които са придобити срещу част от кредитите, предоставяни на свързаните с Василев фирми. Голяма част от активите са собственост на фирми (включително и „офшорни“ такива), които нямат преки кредити от КТБ (а само заеми от други свързани фирми) и поради тази причина трудно могат да бъдат обект на съдебни и/или съдебно – изпълнителни действия. Друга част от активите, предоставени на КТБ като обезпечения, гарантират кредити, които надхвърлят съществено стойността на обезпеченията, поради което банката отново ще изпадне в невъзможността да се удовлетвори от принудителната продажба на активите. Трябва да се има предвид и факта, че по – голямата част от кредитите, предоставяни от КТБ на свързани с Василев фирми (включително и на фирми „бушони“) са реално необезпечени. За осигуряването на необходимите парични средства за финансирането на свързаните с Цветан Василев фирми „бушони“ (фирми без реална дейност и персонал) чрез отпускането към същите фирми на огромни по размер и необезпечени кредити, от които КТБ не реализира печалби, тъй като (както стана ясно по – горе) сама осигурява средствата за погасяване на лихвите и главниците по кредитите, Банката е трябвало да кумулира реален паричен ресурс, което тя прави посредством привличането на депозити и влогове на юридически и физически лица при нереално високи лихвени нива (два пъти по – високи от средните за банките лихви по депозитите и влоговете – или при лихви в размер на 8 –

10% при средни за параза 4 - 5%). Възниква и въпроса, след като КТБ реално не реализира приход от кредитната си дейност (или не реализира такъв в достатъчен размер), предвид кредитирането на фирми „бушони“, които не могат да обслужват кредитите си, как банката ще заплаща големите лихви по влоговете и депозитите. Това положение показва достатъчно ясно, че пирамидата КТБ няма как да е в състояние да покрива този разход.

Изложеното по – горе има изключително тежки последици за КТБ защото създава привидност за наличие на капиталова база – т.е. за възможност за кредитиране, без да е налице реално такава възможност. Именно тук е голямата отговорност на Цветан Василев и на ръководството на банката, както и на регулаторния орган БНБ, защото с допускането и непресичането на тези практики в КТБ, са осигурили възможност банката да функционира като „пирамида“. Продължаването на дейността на КТБ при тези практики и това управление би позволило размерите на вредите за вложителите и клиентите да бъдат още по - големи, защото при пирамидалните практики размерите нарастват геометрично във времето.

При това положение и създадения модел за управление на КТБ е станало възможно безконтролното, както по размери, така и по преценка за ефективност и/или целевост, финансиране на всякакви бизнес начинания и обслужване на всякакви други разходи на председателят на надзорния съвет и мажоритарен собственик на банката (чрез „Бромак“ ЕООД) – Цветан Василев. В процентно съотношение кредитирането на фирмите „бушони“ представлява приблизително 70% от целия кредитен портфейл на КТБ (който е около 5,3 милиарда лева) – или по направление на свързаните с Василев фирми (включително и към фирмите „бушони“) са извадени от КТБ под формата на кредити около 3,5 милиарда лева – според обобщена информация от докладите на одиторските фирми, извършили проверка в КТБ след поставянето на банката под специален надзор. прикриване същността на сделки и трансакции.

□ Неупражнен достатъчен контрол от страна на по-големите миноритарни акционери . Големи правомощия на Надзорния съвет, за сметка на УС, включително по отношение на оперативната дейност

Поставяне на цялата управленска дейност на КТБ под контрола и разпореждането на едно лице (Цветан Василев) и липса на каквито и да са

механизми за противодействие от страна на управителните и/или вътрешноконтролните органи на банката на така създадената порочна практика :

Председателят на надзорния съвет и мажоритарен собственик (чрез „Бромак“ ЕООД) на КТБ Цветан Василев е иззел почти изцяло функциите на „управителен орган“, който еднолично разрешава всяко действие, свързано с управлението и/или кредитната дейност на банката. Това положение е постигнато от Василев чрез създадените в банката механизми на питания и/или докладни от страна на управленския и оперативен състав на банката, изпращани до Василев и съответно чрез разпореждания и/или други резолюции от негова страна до банковите служители (въпреки, че длъжността на Василев на председател на надзорния съвет на КТБ не предполага осъществяване на управленски функции (а само контролни такива), всяко решение от значение за дейността на банката (включително почти всеки отпускан кредит) е приемано и изпълнявано след неговото изрично разпореждане или одобрение). По този начин, въпреки формалното наличие на управителни органи и на различни оперативни нива и наличие на контролни и одитни служби в банката, тя фактически е била подчинена на едно единствено лице. При така установения начин на управление в КТБ, от една страна се създава опасната привидност, че в банката реално съществуват и функционират управителни и оперативни органи и контролни служби, а от друга – се създава реалната възможност политиката да се определя и решенията от съществено значение за банката да се вземат от едно лице, без наличието на какъвто и да е механизъм на контрол върху неговите решения, което от своя страна е доведе и до безконтролното разходване (разпиляване) на огромната част от паричния ресурс на банката.

Недобросъвестна работа на одиторите

Във връзка с качеството на изпълнение на одиторските ангажименти по отношение финансовите отчети на „Корпоративна търговска банка“ АД за 2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г. и 2013 г., комисията счита, че:

Ангажиментите за независим финансов на годишните финансови отчети на „Корпоративна търговска банка“ АД са изпълнени при наличието на съществени пропуски и несъответствия спрямо изискванията на

Международните одиторски стандарти във връзка с кредитната дейност на банката – по отношение възникване, пълнота и оценка на кредитите.

□ Противоречащите си или недостатъчни доказателства, вкл. липсващи документи, потвърждения, необичайни несъответствия между документацията на предприятието и отговорите за потвърждения, електронни доказателства, които не са на разположение или липсват, които са непоследователни с практиката или политиката на предприятието за поддържане на документация, представляват обстоятелства, които са индикации за измама съгласно МОС 240 „Отговорност на одитора относно измами при одита на финансови отчети“.

□ Регистрираният одитор е следвало, въз основа на изпълнените одиторски процедури и получените одиторски доказателства, да извърши оценка на одиторските доказателства като прецени дали оценките на рисковете от съществени отклонения на ниво твърдения за вярност остават подходящи. Подобна оценка може да предостави допълнителни задълбочени познания относно рисковете от съществени отклонения, дължащи се на измама, и дали съществува необходимост от изпълнението на допълнителни или различни одиторски процедури.

□ За придобиването на разумна степен на сигурност одиторът е бил длъжен да взема под внимание възможностите за пренебрегване на контрола от страна на ръководството и да отчита факта, че одиторските процедури, които са ефективни за разкриване на грешка, може да не са ефективни за разкриването на измама.

□ При изпълнение на ангажиментите за независим финансов одит на годишните финансови отчети и договорените одиторски процедури по отношение на отчетите на банката за надзорни цели, от регистрирания одитор са били констатирани множество факти и обстоятелства, които биха могли да бъдат квалифицирани като индикатори за измама от страна на ръководството на банката, но по отношение на които регистрираният одитор не е предприел адекватни действия за промяна на одиторската си стратегия и сезиране на Българска народна банка в съответствие с изискванията на чл. 77 от Закона за кредитните институции.

□ При изпълнение на ангажиментите за независим финансов одит на годишните финансовите отчети на банката за 2013 г. по отношение на отговорния съдружник са били налице заплахи относно спазване

фундаменталните принципи за почтеност и обективност и изискването за независимост съгласно Етичния кодекс на професионалните счетоводители

□ Неупражнен надзор от страна на Банков надзор в БНБ

Комисията счита че БНБ не е изпълнявала ефективно своите надзорни и контролни функции спрямо КТБ. Стотици милиони лева кредити са отпуснати от КТБ на фирми с фиктивна или нулева стопанска дейност, с липсващи реални гаранции за получаваните кредити, множество кредитополучатели регистрирани на един и същ адрес, фирми "преотстъпващи" в същия ден получени кредити за милиони евро на други фирми и физически лица. Комисията не получи задоволително обяснение от представителите на БНБ защо не са реагирали на редица други твърде необичайни за нормалната банкова практика факти като: феноменален ръст на активите на КТБ, предлагането на лихви по депозитите далеч над пазарната лихва, изключително високия процент на предоговаряни кредити.

Установените от събраните данни на квестори, одиторски компании и синдици стойност на необезпечени кредити категорично доказва, че не става дума за липса на професионализъм от страна на Надзора на БНБ, а за пълна безотговорност и бездействие, улесняващо източване на банката.

До поставянето на КТБ под особен надзор БНБ не е реагирала адекватно на нито едно от многобройните нарушения.

Изслушванията и докладите за разглеждания от Комисията период на ДАНС, водят до изводи, аналогични с тези от работата на БНБ. По същество за целия разглеждан период, ДАНС не е установила нито едно от многобройните нарушения на банковата практика от страна на КТБ. Агенцията не е осигурила никакви собствени източници на информация. По същество нейната дейност се е ограничавала до разглеждане и преразказ на официални доклади на БНБ, общодостъпни в Интернет. Показателно е, че в Годишния доклад на ДАНС от 2013г, посветен на националната сигурност, не фигурира нито дума за КТБ, липсва дори нейната абревиатура. По същество, ДАНС в продължение на години не е направила абсолютно нищо за предотвратяване на източването на КТБ, не е предупредила държавното ръководство за осъществяването на престъпления в размер на милиарди лева. Не са извършени необходимите проверки за съмнителни кредити на Банката към офшорни компании, не е

проверена собствеността на тези компании, нито връзката между извършените сделки и евентуални рискове за националната сигурност. Допуснато е придобиване на ключови за националната сигурност търговски дружества от компании с неясен собственик, чрез серия от необезпечени кредити на огромна стойност, между офшорни дружества. По този начин са създадени както преки рискове за националната сигурност, така и рискове за финансовата система на държавата. До момента, институцията не е потърсила отговорност за неизпълнение на задълженията от нито един от нейните служители и ръководители, отговорни за това бездействие. Комисията счита, че целият механизъм на функциониране на ДАНС в тази сфера на националната сигурност се нуждае от задълбочен анализ и изясняване на редица факти, действия или бездействия, във връзка с източването на банката. Остава открит въпроса дали причината за този провал е липса на професионализъм или безотговорност към процесите довели до източването на КТБ. Фактът, че за целия период 2009-2014 ДАНС не е отправяла сигнали до БНБ, нито е предприела съвместна проверка, свидетелстват или за недопустимо недоглеждане, или за съзнателно загърбване на функциите на Агенцията по контрол на съмнителни финансови операции. Подадени са изолирани сигнали до Прокуратурата, без последователен интерес по тяхното развитие. В разглеждания период ръководството на ДАНС не е предлагало никакви законодателни промени, касаещи банковата и финансова стабилност, т.е. не е считало че има законови и нормативни пречки за изпълнението на своите задължения.

Дейността на Прокуратурата не е в обхвата и предмета на настоящата комисия, но през периода на дейността на Комисията, ни бе предоставена необходимата информация и документация.

От събраните данните в СГП на 27.03.2015 г. е образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител за престъпление по чл.219, ал. 4 във връзка с ал.3 и ал.1 от НК. В хода на разследването са били привлечени в качеството на обвиняеми 15 лица, от които длъжностни лица от КТБ - изпълнителни директори, длъжностни лица от Служба за вътрешен одит и други служители на КТБ; длъжностни лица от БНБ; служители на KPMG, които са извършвали външен одит на банката. Привлечен е като обвиняем и председателят на Надзорния съвет на КТБ Цветан Василев.

РАЗДЕЛ VIII. Законодателни предложения

Във връзка с необходимостта от засилване на мерките за превенция и противодействие на изпирането на пари, с цел повишаване на интегритета на финансовата система, във временната комисия са постъпили следните предложения за законодателни промени :

Предложение от ДАНС

1. Да бъде въведен регистър който да съдържа информация за действителните собственици на всички юридически лица (вкл. дружествата със собственици юридически лица от офшорни юрисдикции), дружества регистрирани по Закона за задълженията и договорите и други правни формирания. Посочените лица и дружества следва да бъдат задължени да съхраняват и подават такава информация към Търговския регистър, като бъдат въведени и санкции за неизпълнение. Изискване за подобен регистър ще бъде въведено и с новата четвърта директива на ЕС за противодействие на изпирането на пари, която предстои да влезе в сила до средата на 2015 г. и съответно транспонирана в българското законодателство до средата на 2017 г. Предвид горното и с оглед необходимостта от осигуряване на максимална прозрачност по отношение на действителните собственици на юридическите лица, може да се обмисли и въвеждането на законова забрана (в Закона за Търговския регистър) за регистриране на дружества с акции на приносител.

2. Целесъобразно е и завишаването на размера па глобите (имуществените санкции заложи в разпоредбата на чл. 23 от ЗМИП, както и тяхното диференциране в зависимост от вида на нарушението и неговия извършител. В този смисъл следва да се повишат минималните и максималните размери на паричните глоби/имуществени санкции за:

- неидентифициране на действителен собственик;
- недокладване на съмнителни операции или сделки и на съмнение за наличие на средства с престъпен произход (на основание чл. 11 и чл. 18 от Закона за мерките срещу изпирането на пари /ЗМИП/);

- недокладване на разплащания в брой (па основание чл. 11а от ЗМИП):

- нарушаване на изискванията на чл. 7а (клиенти от рискови държави по отношение на изпирането на пари) и чл. 76 от ЗМИП (наблюдение на необичайни и изключително сложни операции);

- неизпълнение на разпоредбата на чл. 5а от ЗМИП (относно задължението за прилагане на разширени мерки по отношение на клиенти, които заемат или са заемали висша държавна длъжност в Република България или в чужда държава, както и по отношение на клиенти, които са свързани с тях лица);

- нарушения на чл. 5 от ЗМИП (по отношение на операции/сделки, когато клиентът не действа от свое име и за своя сметка);

- неизпълнение на задължението по чл. 4, ал. 4 от ЗМИП (за отказ от встъпване в клиентски и професионални отношения при невъзможност за извършване на идентификация на клиента или прекратяване на вече възникнали такива отношения);

- нарушенията на чл. 17, ал. 8 от ЗМИП (осигуряване на право на свободен достъп на служителите на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС в служебните помещения на лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП при извършване на контролните функции на служителите, както и правото на служителите да изискват документи и да събират сведения).

Санкциите за горните нарушения и неизпълнения на закона следва да бъдат в порядъка от минимум 10 000 до максимум 100 000 лева. Административни и имуществени санкции в подобни и по-големи размери са предвидени и в други закони, като Кодекса за застраховането (от 1 000 до 200 000 лв., а при повторно нарушение на някои разпоредби - до 400 000 лв.), Закона за пазарите на финансови инструменти (от 1 000 до 200 000 лв.), Закона за публичното предлагане на ценни книжа (от 500 до 100 000 лв., а при повторно нарушение на някои разпоредби - до 200 000 лв.) и други.

Необходимо е и диференциране на размера на санкциите налагани на финансовите и кредитните институции (задължени лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП) от една страна и на нефинансовите институции и лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП от друга страна за извършени нарушения по

горепосочените законови разпоредби. За финансовите и кредитните институции е необходимо да бъде въведена възможността за налагане на имуществени санкции, представляващи процент от общия годишен оборот в съответствие с последните налични отчети, одобрени от управителния орган на съответната институция (например минимум 0.5% до максимум 10% от общия годишен оборот на финансовата или кредитната институция). Подобни административни санкции в размер до 10 на сто от годишния оборот, включително брутните приходи, състоящи се от вземания по лихви и други подобни доходи, доходи от акции и други ценни книжа с променлива или фиксирана доходност и вземания от комисиони и/или такси са предвидени в Закона за кредитните институции за нарушение на отделни негови разпоредби.

3. Публично оповестяване на наложените санкции по реда на ЗМИП и Закона за мерките срещу финансирането на тероризма /ЗМФТ/, освен в случаите, когато с това би се застрашило водено разследване или прокурорска проверка, или се застрашава функционирането на пазарния сегмент, в който оперира санкционираното лице и съответно така се застрашава и икономическата и финансова сигурност на страната.

Чрез предложените мерки по т. 2 и т. 3 се цели засилване на превантивния и предупредителен ефект на налаганите санкции към спазване на установения правен ред и недопускане от страна на задължените лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП на нарушения на законовите разпоредби и съответно ограничаване на пренебрегването на задълженията им по този закон. Подобни изисквания са заложени и в разпоредбите на горепосочената нова директива на ЕС за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

4. Разширяване на обхвата на разпоредбите за отнемане и конфискация на имущество от трети лица, което представлява предмет или средство на престъпление, в случаите на изпиране на пари и финансиране на тероризъм. Настоящата редакция на чл. 53, чл. 253 (изпиране на пари) и чл. 108а (финансиране на тероризъм) от Наказателния кодекс не позволява отнемане на средствата и предмета от трети лица (т.е. когато имуществото не е "придобито чрез престъплението" съгласно чл. 53 от НК), например в случаите на различни извършители на изпирането на пари и на предикатното престъпление. В този смисъл би могла да бъде допълнена разпоредбата на чл. 53 от НК, като се въведат конкретни изисквания за

конфискацията независимо дали имуществото се притежава или е във владение на трети лица, при наличието на съответната защита при добросъвестни трети лица. Подобна препоръка към България е отправена и от Съвета на Европа.

5. С цел облекчаване на режима за достъп до необходимата информация, да се даде възможност на директора на САД „Финансово разузнаване“ на ДАНС за достъп до данъчна и осигурителна информация по смисъла на чл. 72 от ДОПК, като същият се включи в изключенията по чл. 74 от ДОПК. При изменение на текста на чл. 74 от ДОПК, следва съответно да се допълни и текста на чл. 13, ал. 7 от ЗМИП. Изискване за достъп на финансово-разузнавателните звена до пълния обем финансова и административна информация, необходима за изпълнение на техните функции, е включено в препоръките на FATF (основните международни стандарти за превенция на изпирането на пари) и в новата директива на РС за превенция на изпирането на пари, която предстои да влезе в сила до средата на 2015 г.

6. Към настоящия момент разпоредбите на ЗМИП не са достатъчно категорични по отношение на достъпа от страна на контролните органи от състава на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС до информация, съставляваща банкова тайна, в рамките на извършваните от тях проверки на място в кредитните институции (банките). Това възпрепятства контролната дейност, тъй като част от банките отказват предоставянето на такава информация, което води до невъзможност за извършване на ефективен контрол по отношение на приложението от страна на тези банки на предвидените в закона мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Поради това, към разпоредбата на чл. 17 от ЗМИП (касаеща контрола върху изпълнението на закона) следва да се добави нова алинея 9, с която да се даде възможност на контролните органи на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС при прилагане на своите правомощия да имат пълен достъп до информация представляваща банкова, служебна и професионална тайна, както и данъчна и осигурителна информация.

7. Разпоредбите на чл. 108а от Наказателния кодекс не отговарят на международните стандарти за криминализиране на финансирането на тероризма. Предложение за изменение на чл. 108а, ал. 2 от НК, чрез което да се постигне прилагане на международните изисквания и да се

гарантира ефективно наказателно преследване на финансирането на тероризма, е внесено от Министерски съвет в Народното събрание на 09.12.2014г. Приоритетното обсъждане на промяната на чл. 108а от НК е от съществено значение.

8. Да се обсъди възможност при определени ситуации да се осигури дори индиректен достъп до информация, представляваща банкова тайна за оперативни нужди, движение по банкови сметки, обезпечение на кредити, одитни доклади /вътрешен и външен одит; този одит отразява вътрешното състояние – по кредитния портфейла на банките, установени други нарушения на изисквания за нормативната и вътрешноведомствената база/, както и възможност за подаване на информация към ДАНС за отпускане на кредити на свързани лица.

9. Да се обсъди възможността за получаване на информация за отпуснати кредити от чужбина на местни физически/юридически лица, както и за открити от такива лица банкови сметки в чужбина. Такава информация се предоставя на БНБ, но единствено за нуждите на статистиката за платежния баланс. Индиректен достъп до същата е възможен само при наличие на условията по чл. 13, ал. 2 и ал. 7 от ЗМИП. В определени случаи обаче достъп до такава информация се изисква за разкриване на престъпления и заплахи за националната сигурност, които не се базират на уведомления получени по реда на чл. 11 и чл. 18 от ЗМИП и чл. 9 от ЗМФТ, и следователно не са изпълнени горепосочените условия на чл. 13, ал. 2 и ал. 7 от ЗМИП.

10. Необходимост от създаване на единен регистър за банковите сметки. Единния регистър ще подпомогне работата по конкретни престъпления, в това число и финансирането на тероризъм, като съкрати времето за анализ (към момента за набиране на подобна информация се изготвят писма до всички ТБ на хартиен носител, като обикновено времето за отговор е не по-кратко от две седмици). Информацията в този регистър ще представлява банкова тайна, а единствено дава информация относно IBAN и титуляр по сметките.

11. Включване на задължение за подаване на информация към Централен кредитен регистър относно обезпеченията по отпуснатите кредити в размер над 50 000 лева (практиката в българската банкова система показва, че необезпечени кредити, каквито са например

потребителските кредити, се отпускат в размер до 50 000 лева). Информацията относно обезпеченията е необходима поради обстоятелството, че често се отпускат кредити с нисколиквидни обезпечения по същите.

12. Осигуряване на електронен достъп до обобщена информация, поддържана от картовите центрове в България (напр. Борика и т.н.) относно извършени разплащания с кредитни и дебитни карти на територията на страната. Към момента действат няколко картови центрове и в ситуации, като напр.

13. Необходимост от въвеждане на изискване за дружествата, предоставящи услуги за бързи парични преводи на територията на страната, да определят точки за контакт в България с оглед обмен на информация относно операции на лица на територията на страната, като данните за тези точки за контакт бъдат съхранявани при всички агенти на тези дружества. Практиката на ДАНС показва, че основно системите за бързи парични преводи се използват както за изпиране на пари (с предикатно престъпление трафик на хора, проституция и сводничество, трафик на наркотици, контрабанда, различни видове измами и т.н.), така и дават възможност за трансфер на малки суми от високорискови държави и лица, които могат да бъдат свързани с финансиране на тероризъм. В изследване на FATF е посочено още, че този тип преводи са обособено популярни при извършване на „сетълмент“ по схеми тип „хавала“.

14. Да бъде обмислено включването на престъпленията посочени в глава VII „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителна система“ от НК, в хипотезата на чл. 172, ад. 2 от НПК, който дава възможност за експлоатация на СРС. Към настоящия момент от престъпленията посочени в тази глава от НК. попада единствено чл. 253 („пране на пари“), което ограничава използването на СРС в случаите, в които няма реални данни за извършено пране на пари на територията на страната, но от друга страна са налични данни за противоправни деяния попадащи в състава на някои от другите членове включени в посочената глава VII от НК.

Предложения за законодателни промени в Закона за независимия финансов одит, с оглед промяна на действащата регулаторна рамка с цел

подобряване на упражнявания от държавните органи контрол върху независимия одит на кредитните институции:

- въвеждане на явно гласуване при вземането на решение за отнемане на правото за извършване на независим одит и за лишаване от правото да се упражнява одиторска дейност. С цел по-голяма прозрачност при вземането на решенията се предвижда начинът на гласуване - „за“ или „против“ на всеки един член, както и неговите мотиви да се отразяват в протокол и да се публикуват на интернет страницата на комисията;

- въвеждането на дефиницията за „професионална тайна“, както и на правила за реда, начина и органите, на които може да бъде разкрита информацията, попадаща в обхвата на професионалната тайна. Това ще доведе до по-пълно имплементиране в българското законодателство на изискванията на чл. 36, ад. 2 от Директива 2006/43/ЕО

- разработване на правилата, процедурите и плановете за контрол на качеството на дейността на регистрираните одитори да съвместно от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Управителния съвет на Института на дипломираните експерт-счетоводители с цел пълноценно изпълнение на съответните надзорни правомощия на двата органа съгласно компетенциите им. Предоставянето на нови правомощия на КПНРО има за цел постигане на баланс между правомощията и отговорностите, съответно въвеждане на лостове за въздействие на КПНРО по отношение на ИДЕС за дейности, за които комисията носи крайната отговорност.

- въвеждане на по-строги санкции за неизпълнение на задължения по Закона за независимия финансов одит с цел постигането на превантивен ефект върху регистрираните одитори за спазване на закона, както и за санкционирането им при установяване на административни нарушения. Независимият финансов одит е специализирана дейност, представляваща съвкупност от необходими и взаимосвързани процедури, определени от Международните одиторски стандарти, въз основа на които се изразява независимо мнение относно достоверността във всички аспекти на същественост на финансовите отчети, изготвени в съответствие с българското счетоводно законодателство, поради което осъществяването му е от съществено значение за ефективното функциониране на икономиката.

- въвеждането на по-висок размер на санкциите, когато са налице извършени от регистриран одитор или специализирано одиторско предприятие административни нарушения, които са с по-ниска степен на обществена опасност. Това има за цел постигането на превантивен ефект върху регистрираните одитори за спазване на закона в неговата цялост, а не само по отношение на съществените изисквания към одиторите;

- с цел спазване на фундаменталните принципи за независимост и обективност на регистрирания одитор и специализираното одиторско предприятие при извършването на ангажименти за независим финансов одит на годишните финансови отчети на предприятия, осъществяващи дейност от обществен интерес, е необходимо въвеждането на период, след изтичането на който да бъде извършена ротация. Ротацията ще спомогне за запазване и повишаване на качество на дейността на регистрираните одитори и специализираните одитори на горски предприятия при осъществяването на ангажименти за независим финансов одит на предприятия, които са с висока обществена значимост, което ще допринесе и за повишаване на сигурността в търговския оборот.

Предложения за изменение на Закона за банковата несъстоятелност с цел защитата на интереса както на отделния вложител, така и на държавата, представени от Искрен Веселинов:

- създаване на гаранция за предотвратяване на сделки за „пране на пари“ с банки, при които вследствие на отпускането на необезпечени кредити и необслужвани такива, кредитополучателят е станал собственик на активи, които впоследствие е продал на трети лица, без да възстанови кредита при откриването на процедурата по обявяване на несъстоятелност:

- въвеждането на възможността Фонда за гарантиране влоговете в банките да назначава особени управители в търговските дружества – кредитополучатели и приобретатели по порочните сделки. По този начин се създава механизъм за осъществяване на държавна дискреция спрямо недобросъвестните длъжностни лица, банки и търговци. Така държавата може да защити едновременно активите на банките на територията си, влоговете на гражданите и в крайна сметка – и своя финансов и икономически интерес от стабилитет и борба със злоупотребите;

- въвеждане на бързи процедури по предприемане на обезпечителните мерки;

- възможности за прекратяване на правомощията на особения управител, съобразени с различните ситуации, в които банката може да се окаже в различни етапи от дейността си;

- предвиждане на отговорност на особения управител за незаконосъобразни и несъразмерни с обхвата на компетентността му и на възникналата необходимост действия.

Членовете на Временната комисия с 18 гласа „ЗА“, без против и въздържаха се:

1. Приемат доклада за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009-2014 г.

2. Подкрепят изводите и препоръките и предлагат да бъде внесен за разглеждане от Народното събрание.

Вносител:

Десислава Атанасова

Анна Александрова

Стефан Русев

Морган Цанев

Цветослав Михов

Петър Тобанов

Янко Янков

Ирменит Колева

Димитър Томев Томев

Никола Александров

Димитър Тодор

Владислав Виколук

Руден Гечев

Елисавета Савикова

Кристиан Георгиев Криво

Талия Палова

Александар Александров

Михаил Василев

Борис Яков

РАЙАН КЪЧЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
№	553-67-1
Датум	07.07.15

1455
Am

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 35 и чл. 85, ал. 1 ПОДНС внасяме проект на решение за приемане на Доклад и приложения за дейността на Временна анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с дейността на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка в периода 2009 – 2014 г.

Молим, проекта на решението и доклада да бъдат представени за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Анна Алексанрова
Снежана Георгиева Джилова